

PENYATA RASMI PARLIMEN

PARLIAMENTARY DEBATES

DEWAN RAKYAT
HOUSE OF REPRESENTATIVES

PARLIMEN KEENAM
Sixth Parliament

PENGGAL KETIGA
Third Session

KANDUNGANNYA

JAWAPAN-JAWAPAN MULUT BAGI PERTANYAAN-PERTANYAAN
[Ruangan 7385]

ISI UCAPAN AHLI DARI PASIR PUTEH—DAKWAAN TUAN LIM KIT SIANG
[Ruangan 7427]

RANG UNDANG-UNDANG:

Rang Undang-undang Perbekalan, 1986:

Jawatankuasa—

Jadual:

Maksud B.14 hingga B.16 [Ruangan 7431]

Maksud B.17 [Ruangan 7432]

Maksud B.18 [Ruangan 7474]

Maksud B.19 [Ruangan 7496]

USUL:

Anggaran Pembangunan, 1986:

Jawatankuasa—

Maksud P.14 dan P.16 [Ruangan 7431]

Maksud P.17 [Ruangan 7432]

Maksud P.18 [Ruangan 7474]

Maksud P.19 [Ruangan 7496]

MALAYSIA

DEWAN RAKYAT YANG KEENAM

Penyata Rasmi Parlimen

PENGGAL YANG KETIGA

AHLI-AHLI DEWAN RAKYAT

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, TAN SRI DATO' MOHAMED ZAHIR BIN HAJI ISMAIL, P.M.N., S.P.M.K., D.S.D.K., J.M.N.

Yang Amat Berhormat Perdana Menteri dan Menteri Pertahanan, DATO' SERI DR MAHATHIR BIN MOHAMAD, S.S.D.K., S.S.A.P., S.P.M.S., S.P.M.J., D.P., D.U.P.N., S.P.N.S., S.P.D.K., S.P.C.M., S.S.M.T., D.U.N.M. (Kubang Pasu).

„ Timbalan Perdana Menteri dan Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri, DATO' MUSA HITAM, S.P.M.J., S.S.I.J., S.P.M.S., D.U.N.M., S.P.N.S. (Panti).

Yang Berhormat Menteri Kerjaraya, DATO' S. SAMY VELLU, S.P.M.J., D.P.M.S., P.C.M., A.M.N. (Sungei Siput).

„ Menteri Luar Negeri, Y.B.M. TENGKU DATO' AHMAD RITHAUDDEEN AL-HAJ BIN TENGKU ISMAIL, S.P.M.P., S.S.A.P., P.M.K. (Kota Bharu).

„ Menteri Perdagangan dan Perindustrian, Y.B.M. TENGKU TAN SRI RAZALEIGH HAMZAH, D.K., P.S.M., S.P.M.K., S.S.A.P., S.P.M.S. (Ulu Kelantan).

„ Menteri Pengangkutan, TAN SRI CHONG HON NYAN, P.S.M., D.G.S.M., J.M.N. (Batu Berendam).

„ Menteri Perusahaan Utama, DATO' PAUL LEONG KHEE SEONG, D.P.C.M. (Taiping).

„ Menteri Tenaga Telekom dan Pos, DATUK LEO MOGGIE ANAK IROK, P.N.B.S. (Kanowit).

„ Menteri Perusahaan Awam, DATIN PADUKA RAFIDAH AZIZ, D.P.M.S., A.M.N. (Kuala Kangsar).

„ Menteri Kebudayaan, Belia dan Sukan, DATUK DR SULAIMAN BIN HAJI DAUD, P.N.B.S., J.B.S. (Santubong).

„ Menteri Pembangunan Negara dan Luar Bandar, DATUK SERI SANUSI BIN JUNID, D.S.D.K., D.G.S.M., S.M.K. (Jerlun-Langkawi).

„ Menteri Pelajaran, DATUK ABDULLAH BIN HAJI AHMAD BADAWI, D.M.P.N., D.J.N., K.M.N. (Kepala Batas).

„ Menteri Penerangan, DATO' RAIS YATIM, D.S.N.S. (Jelebu).

„ Menteri Buruh, DATO' MAK HON KAM, D.P.M.P., J.M.N. (Tanjong Malim).

- Yang Berhormat Menteri Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah, DATUK SERI MOHD. ADIB BIN HAJI MOHD. ADAM, D.G.S.M. (Alor Gajah).
- „ Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar, DATUK AMAR STEPHEN YONG KUET TZE, D.A., P.N.B.S. (Padawan).
- „ Menteri Kesihatan, DATO CHIN HON NGIAN, D.S.I.J., S.M.J. (Rengam).
- „ Menteri Wilayah Persekutuan, DATO' SHAHRIR BIN ABDUL SAMAD, D.P.M.J., P.I.S. (Johor Bahru).
- „ Menteri Pertanian, TUAN ANWAR BIN HAJI IBRAHIM (Permatang Pauh).
- „ Menteri Kehakiman dan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, DATUK DR JAMES P. ONGKILI, S.P.D.K., D.I.M.P. (Tuaran).
- „ Menteri Kebajikan Masyarakat, DATO' ABU HASSAN BIN HAJI OMAR, D.P.M.S., S.M.T., P.I.S. (Kuala Selangor).
- „ Menteri di Jabatan Perdana Menteri, DATO MOHAMED KHALIL BIN YAAKOB, D.S.A.P., J.S.M. (Maran).
- „ Menteri Kewangan, TUAN DAIM ZAINUDDIN (Kuala Muda).
- „ Timbalan Menteri Penerangan, DATO' CHAN SIANG SUN, D.I.M.P., J.S.M., A.M.N., P.J.K., J.P. (Bentong).
- „ Timbalan Menteri Pertanian, DR GOH CHENG TEIK (Nibong Tebal).
- „ Timbalan Menteri Kesihatan, DATO' K. PATHMANABAN, D.S.N.S., K.M.N. (Telok Kemang).
- „ Timbalan Menteri Buruh, DATO' HAJI ZAKARIA BIN HAJI ABDUL RAHMAN, D.P.M.T., K.M.N., P.J.K. (Besut).
- „ Timbalan Menteri Buruh, DATUK WILLIAM LYE CHEE HIEN, P.G.D.K. (Gaya).
- „ Timbalan Menteri Pelajaran, TUAN BUJANG BIN HAJI ULIS (Simunjan).
- „ Timbalan Menteri Pertahanan, DATO ABANG ABU BAKAR BIN DATU BANDAR ABANG HAJI MUSTAPHA, D.S.A.P., J.M.N. (Paloh).
- „ Timbalan Menteri Pertanian, TUAN LUHAT WAN (Baram).
- „ Timbalan Menteri Penerangan, TUAN MOHD. KASSIM BIN AHMED (Machang).
- „ Timbalan Menteri Kebudayaan, Belia dan Sukan, DATIN PADUKA CHOW POH KHENG *alias* ROSEMARY CHONG, D.P.M.S. (Ulu Langat).
- „ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, PUAN SHARIFFAH DORA BINTI DATO' SYED MOHAMED, S.M.J., A.M.N., P.I.S., B.S.I. (Semerah).
- „ Timbalan Menteri Perdagangan dan Perindustrian, TUAN MUHYIDDIN BIN HAJI MOHD. YASSIN, S.M.J., P.I.S., B.S.I. (Pagoh).

- Yang Berhormat Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, TUAN S. SUBRAMANIAM, D.S.N.S., S.M.J. (Segamat).
- „ Timbalan Menteri Kewangan, DATO DR TAN TIONG HONG, D.S.A.P. (Raub).
- „ Timbalan Menteri Pengangkutan, PUAN HAJAH RAHMAH BINTI OTHMAN, J.S.M., S.M.S., A.M.N., P.J.K. (Selayang).
- „ Timbalan Menteri Kewangan, DATO SABBARUDDIN CHIK, D.S.A.P., S.M.S. (Temerloh).
- „ Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, PUAN NAPSIAH BINTI OMAR (Kuala Pilah).
- „ Timbalan Menteri Luar Negeri, TUAN ABDUL KADIR BIN HAJI SHEIKH FADZIR, A.M.K. (Kulim-Bandar Baru).
- „ Timbalan Menteri Dalam Negeri, TUAN RADZI BIN SHEIKH AHMAD (Kangar).
- „ Timbalan Menteri Perdagangan dan Perindustrian, DATO' OO GIN SUN, D.S.D.K., S.D.K., A.M.K., J.P. (Alor Setar).
- „ Timbalan Menteri Wilayah Persekutuan, TUAN AHMAD SHAH BIN DATUK HUSSEIN TAMBAKAU, B.S.K. (Keningau).
- „ Timbalan Menteri Kerjaraya, DATO ZAINAL ABIDIN BIN ZIN, D.P.M.P., P.M.P. (Bagan Serai).
- „ Timbalan Menteri Perusahaan Utama, TUAN MEGAT JUNID BIN MEGAT AYOB, A.M.P., A.M.K. (Hilir Perak).
- „ Timbalan Menteri Tenaga, Telekom dan Pos, TUAN HAJI ABDUL RAHIM BIN ABU BAKAR, S.M.P., A.M.N. (Kuantan).
- „ Timbalan Menteri Pelajaran, DATO' DR LING LIONG SIK, D.P.M.P. (Mata Kuching).
- „ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, DATO' LEE KIM SAI, D.P.M.S., P.P.N. (Ulu Selangor).
- „ Timbalan Menteri Perusahaan Awam, TUAN HAJI DAUD BIN DATO' HAJI TAHA (Batu Pahat).
- „ Timbalan Menteri Pembangunan Negara dan Luar Bandar, TUAN ABDILLAH BIN HAJI ABDUL HAMID (Silam).
- „ Timbalan Yang di-Pertua, DR ABDUL HAMID BIN PAWANTEH (Arau).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Sains, Teknologi dan Alam Sekitar, TUAN LAW HIENG DING, P.B.S. (Sarikie).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Kebajikan Masyarakat, TUAN JAWAN ANAK EMPALING, K.M.N. (Rajang).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Perusahaan Awam, TUAN HUSSEIN BIN MAHMUD (Tanah Merah).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Tenaga, Telekom dan Pos, TUAN AU HOW CHEONG, K.M.N., A.M.P. (Telok Anson).

- Yang Berhormat Setiausaha Parlimen Kementerian Pembangunan Negara dan Luar Bandar, TUAN MOHD. TAJOL ROSLI BIN MOHD. GHAZALI, A.M.P. (Gerik).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Kebudayaan, Belia dan Sukan, TUAN AWANG BIN JABAR, A.M.N., P.J.K. (Dungun).
- „ Setiausaha Parlimen Jabatan Perdana Menteri, TUAN MUSTAFFA BIN MOHAMMAD, S.M.J., K.M.N., P.I.S., B.S.I. (Sri Gading).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Kesihatan, TUAN YEOH POH SAN (Petaling).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah, TUAN HAJI DUSUKI BIN HAJI AHMAD (Tumpat).
- „ TUAN ABDUL GHAFAR BIN BABA (Jasin).
- „ TUAN ABDUL GHANI BIN MISBAH, P.P.N., B.S.K., A.S.D.K. (Kinabatangan).
- „ DATO ABDUL MANAN BIN OTHMAN, D.P.M.T., P.P.T. (Kuala Terengganu).
- „ TUAN ABDUL RAHMAN BIN SULIMAN (Parit Buntar).
- „ DATUK PATINGGI HAJI ABDUL TAIB BIN MAHMUD, D.P., D.A., S.P.M.J., P.G.D.K. (Samarahan).
- „ DATUK HAJI ABU BAKAR BIN UMAR, D.S.K.D., S.D.K. (KOTA SETAR).
- „ TUAN HAJI AFFANDY BIN TUN HAJI MOHD. FAUD STEPHENS (Marudu).
- „ TUAN AHMED HAMBAL BIN YEOP MAJLIS, P.P.T. (Parit).
- „ TAN SRI DATIN PADUKA HAJJAH AISHAH BINTI HAJI ABDUL GHANI, P.M.N., D.P.M.S., J.M.N. (Kuala Langat).
- „ DATUK ALFRED JABU ANAK NUMPANG, P.N.B.S., K.M.N. (Betong).
- „ TUAN ALIAS BIN MD. ALI, P.J.K. (Ulu Trengganu).
- „ TUAN ANDREW JANGGI MUYANG (Lubok Antu).
- „ TUAN HAJI AZHARUL ABIDIN BIN HAJI ABDUL RAHIM, A.M.P. (Batang Padang).
- „ TUAN BAHARI BIN HARON (Labis).
- „ TUAN BAHAROM BIN HAJI BAKAR (Padang Terap).
- „ TUAN BAN HON KEONG (Batu Gajah).
- „ DR GEORGE CHAN HONG NAM (Lambir).
- „ TUAN CHAN KOK KIT (Sungai Besi).
- „ DR CHEN MAN HIN (Seremban).
- „ DATO MICHAEL CHEN WING SUM, D.P.M.S. (Beras).

Yang Berhormat TUAN PETER CHIN GAN OON, P.M.P. (Ipoh).

- „ DATUK CLARENCE E. MANSUL, P.G.D.K. (Penampang).
- „ DATUK EDMUND LANGGU ANAK SAGA, P.N.B.S., P.B.S. (Saratok).
- „ DATUK EDWIN ANAK TANGKUN, P.N.B.S., P.B.S., A.B.S. (Batang Lupar).
- „ TUAN FUNG KET WING (Sandakan).
- „ TUAN NEWMAN GABAN (Bandau).
- „ TUAN GOOI HOCK SENG (Bukit Bendera).
- „ TUAN V. GOVINDARAJ, A.M.N., P.J.K. (Pelabuhan Kelang).
- „ DATUK HARRIS BIN MOHD. SALLEH, S.P.D.K., S.P.M.J. (Ulu Padas).
- „ TUAN HASSAN BIN HAJI MOHAMED, K.M.N., A.M.N. (Rantau Panjang).
- „ TUAN HASSAN ALBAN BIN HAJI SANDUKONG, J.P. (Labuk Sugut).
- „ DATO DR HEE TIEN LAI, D.S.I.J., A.M.N., P.I.S., B.S.I., J.P. (Ayer Hitam).
- „ TUAN IBRAHIM AZMI BIN HASSAN (Kuala Nerus).
- „ TUAN ISMAIL BIN ARSHAD, A.M.K. (Jerai).
- „ TUAN ISMAIL *alias* MANSOR BIN SAID, A.M.N. (Kemaman).
- „ DATO JAMALUDDIN BIN HAJI SUHAIMI, D.P.M.S., A.M.N., P.J.K. (Sabak Bernam).
- „ TUAN JUSTINE ANAK JINGGUT (Ulu Rajang).
- „ TUAN KADOH BIN AGUNDONG (Ulu Padas).
- „ DATO' SRI HAJI KAMARUDDIN BIN HAJI MOHD. ISA, S.P.M.P., K.M.N., J.P. (Larut).
- „ TUAN KAN YAU FA, A.S.D.K. (Tawau).
- „ TUAN KARPAL SINGH (Jelutong).
- „ TUAN KHADRI BIN SABRAN (Tenggaroh).
- „ TUAN MARK KODING (Kinabalu).
- „ DR KOH TSU KOON (Tanjong).
- „ DATO LEE BOON PENG, D.S.N.S., A.M.N., P.J.K., J.P. (Mantin).
- „ TUAN LEE LAM THYE (Kuala Lumpur Bandar).
- „ DR LEO MICHAEL TOYAD (Mukah).
- „ DATUK LEONARD LINGGI ANAK JUGAH, P.N.B.S., P.B.S. (Kapit).
- „ DATO LEW SIP HON, D.P.M.S., J.M.N. (Shah Alam).
- „ TUAN LIM KIT SIANG (Kota Melaka).
- „ TUAN LIM LIANG SENG, P.P.T. (Kinta).

Yang Berhormat TUAN LING SIE MING (Sibu).

- „ TUAN MAMAT GHAZALEE BIN ABDUL RAHMAN, S.M.T., P.J.K. (Ulu Nerus).
- „ DATO' HAJI MOHAMED BIN HAJI ALI, D.J.M.K., K.M.N., A.M.N., P.B. (Nilam Puri).
- „ TUAN MOHAMED AMIN BIN HAJI DAUD, A.M.N. (Pekan).
- „ DATO' MOHAMED BIN RAHMAT, S.P.M.J., S.S.I.J., P.N.B.S., K.M.N. (Pulai).
- „ TUAN MOHAMED RAZLAN BIN HAJI ABDUL HAMID, P.P.N., P.P.T. (Matang).
- „ DATO HAJI MOHAMED SUHAIMI BIN DATO HAJI KAMARUDDIN, D.P.M.S., A.M.N. (Sepang).
- „ DATO' HAJI MOHAMMAD ABU BAKAR BIN RAUTIN IBRAHIM, D.S.D.K., K.M.N. (Kuala Kedah).
- „ TUAN MOHAMMAD IDRIS BIN MOHAMMAD BASRI (Setapak).
- „ DATO' MOHAMMAD YAHYA BIN LAMPONG, A.S.D.K. (Kota Belud).
- „ TUAN MOHAMMED YUSSOF BIN HAJI YAKOB (Hilir Padas).
- „ TUAN HAJI MOHD. ZAIN BIN ABDULLAH, S.M.K. (Bachok).
- „ TUAN MOKHTARAM BIN RABIDIN, A.M.N., P.P.N., P.I.S. (Pontian).
- „ TAN SRI HAJI MUHAMMAD GHAZALI BIN SHAFIE, P.M.N., S.S.A.P., S.I.M.P., S.P.D.K. (Lipis).
- „ TUAN MUTANG TAGAL, (Bukit Mas).
- „ DATO DR NEO YEE PAN, S.P.M.J., B.S.I. (Muar).
- „ TUAN NG CHENG KUAI (Lumut).
- „ DATO' HAJI NGAH BIN HAJI ABDUL RAHMAN, S.P.M.J., S.S.I.J., P.I.S., B.S.I., A.M.N., J.P. (Ledang).
- „ TUAN HAJI NIK ABDUL AZIZ BIN NIK MAT, K.M.N., J.P. (Pengkalan Chepa).
- „ DATO' DR NIK HUSSAIN BIN ABDUL RAHMAN, D.P.M.K., K.M.N. (Kuala Krai).
- „ TUAN OMAR BIN ABDULLAH (Tampin).
- „ TUAN OTHMAN BIN ABDUL (Ulu Muda).
- „ DATUK PENGIRAN OTHMAN BIN HAJI PENGIRAN RAUF, P.G.D.K., A.D.K. (Kimanis).
- „ TUAN PATRICK ANEK UREN (Mas Gading).
- „ TUAN QUAH WEE LIAM, P.I.S., B.S.I. (Kluang).
- „ TUAN RICHARD DAMPENG ANAK LAKI (Serian).
- „ DATO' HAJI SAIDIN BIN HAJI MAT PIAH, D.P.M.P., P.M.P., A.M.N., P.J.K. (Padang Rengas).

Yang Berhormat TUAN SEOW HUN KHIM (Bukit Mertajam).

- „ TUAN HAJI SEROJI BIN HAJI HARON, A.M.N., P.P.N., B.K.M.
(Baling).
- „ TUAN SHAMSURI BIN MD. SALEH, A.M.N., P.K.T., J.P. (Balik
Pulau).
- „ TUAN SIM KWANG YANG (Bandar Kuching).
- „ TUAN TAN KOON SWAN, A.M.P., J.P. (Damansara).
- „ TUAN TAN KOK HOOI (Padang Serai).
- „ DR TAN SENG GIAW (Kepong).
- „ TUAN THOMAS SALANG SIDEN (Julau).
- „ TUAN TING LING KIEW (Bintulu).
- „ WAN ABU BAKAR BIN WAN MOHAMAD (Jerantut).
- „ WAN IBRAHIM BIN WAN ABDULLAH (Pasir Mas).
- „ TUAN HAJI WAN MOHD. NAJIB BIN WAN MOHAMAD (Pasir Puteh).
- „ WAN ZAINAB BINTI M.A. BAKAR, A.M.N., P.J.K. (Sungai Petani).
- „ TUAN YAHYA BIN HAJI ZAKARIA, P.P.T. (Bagan Datok).
- „ TUAN YEW FOO WENG (Menglembu).
- „ DATIN PADUKA HAJJAH ZALEHA BINTI ISMAIL, D.P.M.S., S.M.S.,
K.M.N. (Tanjong Karang).

DEWAN RAKYAT

PEGAWAI-PEGAWAI KANAN

Setiausaha Dewan Rakyat: Datuk Azizul Rahman bin Abdul Aziz.
Ketua Penolong Setiausaha: Haji Mohd. Salleh bin Abu Bakar.
Penolong Setiausaha: Ghazali bin Haji Abdul Hamid.
Penolong Setiausaha: Abdullah bin Abdul Wahab.

BAHAGIAN PENYATA RASMI PARLIMEN

Ketua Penyunting: Yahya Manap.
Penyunting Kanan: P. B. Menon.
Penyunting Kanan: Haji Osman bin Sidik.
Penolong Penyunting: N. Ramaswamy.
Penolong Penyunting: Amran bin Ahmad.

Pemberita-pemberita:

Haji Abdul Rahman bin Haji Abu Samah.
Suhor bin Husin.
Mohd. Saleh bin Mohd. Yusof.
Juliah binti Awam.
Supiah binti Dewak.
Ismail bin Hassan.
Shamsiah binti Mohd. Yusof.
Hajjah Kalsom binti Ghazali.
Mohamed bin Osman.
Norishah binti Mohd. Thani.

BENTARA MESYUARAT

Mejar (B) Mohd. Kassim bin Hashim.

MALAYSIA
DEWAN RAKYAT

Isnin, 18hb November, 1985

Mesyuarat dimulakan pada pukul 2.30 petang

DOA

(Timbalan Yang di-Pertua *mem-*
pengerusikan Mesyuarat)

**JAWAPAN-JAWAPAN
MULUT BAGI
PERTANYAAN-
PERTANYAAN**

Timbalan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Tuan Wan Ibrahim bin Wan Abdullah.

(Soalan No. 1 Y.B. Tuan Wan Ibrahim bin Wan Abdullah tidak hadir)

Timbalan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Tuan Mohd. Idris bin Mohd. Basri.

(Soalan No. 2 Y.B. Tuan Mohd Idris bin Mohd. Basri tidak hadir)

**PASUKAN PEMERIKSAAN
JENTERA PENTADBIRAN**

3. Tuan Lee Lam Thye minta Perdana Menteri menyatakan sama ada benar bahawa satu pasukan pemeriksaan telah ditubuhkan di jabatannya bagi mengawasi jentera pentadbiran dan memastikan satu taraf perkhidmatan awam yang tinggi, jika benar, siapakah yang menganggotai pasukan ini, bagaimanakah "modus operandi" nya dan sejauhmana ia berjaya dalam menjalankan tanggungjawabnya.

Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri (Dato' Dr Mohamad Yusof bin Haji Mohamad Noor): Tuan Yang di-Pertua, saya akui bahawa satu

pasukan pemeriksa telah ditubuhkan oleh Kerajaan pada 7hb Julai, 1985 dengan tujuan meningkatkan lagi produktiviti dan prestasi perkhidmatan awam. Sebagai satu sistem kawalan dalam pentadbiran awam, pasukan ini bertugas sebagai badan bebas dengan membuat lawatan secara mengejut.

Pemilihan agensi yang akan dilawati adalah dibuat secara rambang secara dengan menggunakan methodologi kajian yang sistematik dan adil. Pasukan ini dianggotai oleh empat orang pegawai Kerajaan yang kanan di dalam perkhidmatan awam dan bertanggungjawab terus kepada Ketua Setiausaha Negara. Pasukan petugas khas produktiviti ini telah dikehendaki membuat lawatan pemeriksaan di jabatan-jabatan Kerajaan untuk mengesan dan menilai usaha-usaha yang sedang dibuat oleh jabatan-jabatan itu bagi meningkatkan mutu perkhidmatan organisasi masing-masing.

Laporan yang akan dibuat akan dibincangkan bersama-sama dengan jabatan-jabatan yang berkenaan. Seterusnya lawatan dan perbincangan susulan akan diadakan untuk menentukan tindakan selanjutnya bagi memperbaiki sistem pengurusan organisasi itu. Adalah dijangka sistem pemeriksaan ini dari segi jangka panjang akan menjadi satu instrument yang berguna dalam usaha Kerajaan untuk meningkatkan produktiviti perkhidmatan awam.

Tuan Lee Lam Thye: Tuan Yang di-Pertua, bolehkah Yang Berhormat Timbalan Menteri yang berkenaan

memberitahu sejauh mana sejak penubuhan sistem ataupun pasukan pemeriksaan ini dapat untuk meninggikan standard ataupun mutu pentadbiran dan juga meninggikan aspek produktiviti dan bilakah pasukan pemeriksaan ini dapat menyampaikan laporan kepada Kabinet.

Dato' Dr Mohamad Yusof bin Haji Mohamad Noor: Tuan Yang di-Pertua, apabila pasukan ini ditubuhkan penilaian dibuat dari semasa ke semasa, barangkali untuk memastikan secara perangkaan berapa peratus improvement atau peningkatan dapat dicapai tentulah tidak dapat kita sebutkan.

Walau bagaimanapun yang dapat kita pastikan sejak daripada pasukan itu ditubuhkan ialah tentang satu realiti atau kenyataan bahawa pegawai-pegawai Kerajaan kelihatan makin lebih berminat menjaga kualiti perkhidmatan masing-masing kerana mereka sudah dapat menjangka bahawa pasukan itu akan datang bila-bila masa sahaja tanpa diberitahu masa yang sebenarnya dan kebimbangan yang terjadi kepada mereka sebenarnya merupakan satu perkara yang boleh dilihat sebagai satu pertanda yang positif ke arah meningkatkan prestasi dalam perkhidmatan.

Dan kita tahu juga bahawa perkara ini bukan bererti bahawa selama ini kita menghadapi masalah yang besar dalam pentadbiran tetapi ini menunjukkan usaha yang gigih kepada Kerajaan untuk mempertingkatkan mutu dan prestasi pegawai-pegawai pentadbiran. Begitu juga tentang hasil ataupun aktiviti yang boleh kita lihat secara perangkaan tentulah ia tidak dapat diberikan kerana penilaian kadang-kadang memerlukan kepada kajian yang sangat mendalam. Tentang bilakah laporan ini atau laporan yang dibuat oleh pasukan pemeriksaan ini dapat dikemukakan kepada Parlimen sebagaimana yang saya sebutkan tadi

pasukan ini bertanggungjawab kepada Ketua Setiausaha Negara. Ketua Setiausaha Negara yang akan bertanggungjawab menilai dan membuat keputusan sama ada perkara-perkara itu perlu atau tidak dilaporkan kepada Parlimen.

Tuan Ahmed Hambal bin Yeop Majlis: Tuan Yang di-Pertua, saya ingin membuat soalan tambahan kepada Yang Berhormat Timbalan Menteri iaitu di samping pasukan pemeriksa menjalankan tugasnya bagi menilai prestasi perkhidmatan pegawai-pegawai Kerajaan, saya ingin tahu sesuai dengan slogan Kepimpinan Melalui Tauladan yang telah ditimbulkan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri setakat ini ataupun sejauh ini sejauh manakah harapan Yang Amat Berhormat Perdana Menteri kita untuk mengharapkan pegawai Kerajaan kita melebihi masa bekerja. Misalnya, kalau sepatutnya pekerjaan mereka patut menamatkan pada pukul 4.30 dilanjutkan sehingga 4.45 iaitu dengan tujuan untuk melebihi masa bekerja menyelesaikan masalah-masalah rakyat. Jadi saya ingin tahu harapan daripada Yang Amat Berhormat Perdana Menteri ini sejauh manakah telah dilaksanakan oleh pegawai-pegawai Kerajaan kita.

Dato' Dr Mohamad Yusof bin Haji Mohamad Noor: Memang benar bagaimana yang disebutkan oleh Yang Berhormat tadi bahawa perkara itu merupakan satu harapan daripada Yang Amat Berhormat Perdana Menteri daripada bahagian pentadbiran negara ini. Kejayaan yang dicapai pada masa ini sebagaimana yang kita dapat lihat ialah tentang perkembangan minat di kalangan pegawai-pegawai, kerana bila seorang ketua seperti Yang Amat Berhormat Perdana Menteri bercakap tentang perlunya mengurbankan masa bekerja lebih daripada masa bekerja lebih daripada masa yang rasmi, maka sudah tentu pegawai-pegawai yang lain

sebagai seorang insan yang perlu menyahut kepada perkara-perkara yang baik mereka akan terasa malu kalau mereka berdiam diri bila disebut perkara yang baik. Rasa malu ini barangkali sedang berkembang kalau sekiranya mereka melakukan perkara yang bertentangan dengan hasrat dan cita-cita yang baik. Saya dapati perkembangan rasa malu ini dapat menolong pegawai-pegawai Kerajaan atau sektor perkhidmatan Kerajaan untuk menanam perkara ini bukan sahaja kepada Ketua-ketua Jabatan tetapi kepada pegawai dan kakitangan yang lain juga. Bagaimana yang saya sebutkan di awal tadi, memang susah hendak kita pastikan sejauh mana kejayaan-kejayaan tetapi yang boleh saya sebutkan ialah perubahan sikap memang jelas berlaku di kalangan pegawai-pegawai.

Tuan Ng Cheng Kuai: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Adakah jabatan-jabatan Kerajaan di peringkat negeri dan daerah dan badan-badan berkanun tertakluk kepada pengawasan Pasukan Pemeriksaan tersebut.

Soalan kedua, apakah jenis-jenis kelemahan dalam perkhidmatan awam yang telah dikesan?

Soalan ketiga, apakah Yang Berhormat Timbalan Menteri sedar bahawa Pasukan Pemeriksaan tersebut yang dianggotai oleh hanya 4 orang tidak mampu untuk menjalankan tugas-tugasnya dengan memuaskan dan apakah bilangan Pasukan Pemeriksaan akan diperbanyakkan.

Dato' Dr Mohamad Yusof bin Haji Mohamad Noor: Tuan Yang di-Pertua, pemusatan yang dibuat oleh pasukan ini pada masa ini ialah kepada jabatan-jabatan penting dan kriteria kepentingan ini adalah diputuskan oleh pihak Jabatan Ketua Setiausaha Negara, walaupun jawatankuasa ini boleh membuat pemeriksaan kepada

badan-badan berkanun sebagai menjawab soalan — memang boleh, tetapi kita belum memberi keutamaan kepada badan-badan itu kerana kita yakin badan berkanun mempunyai atau dapat mengambil inisiatif sendiri bagi mengatasi masalah-masalah mereka dan Kerajaan yakin bahawa cara ini baik kerana kita memberi kepercayaan kepada badan-badan berkanun, tentulah kalau badan ini ditubuhkan dan kita terus membuat pemeriksaan kepada badan-badan berkanun maka mungkin difafsirkan bahawa kita seolah-olah melihat rumah orang lain tanpa melihat rumah sendiri lebih dahulu. Langkah ini pada fikiran Kerajaan adalah langkah yang wajar dibuat.

Tentang apakah jenis kelemahan, tentulah sukar kita hendak sebutkan jenis kelemahan, kerana setiap Jabatan Kerajaan itu mempunyai bidang-bidang tugas yang berbeza; ada jabatan yang memerlukan kepada pemusatan kerja-kerja di lapangan, ada jabatan-jabatan yang memusatkan urusannya di dalam bangunan, sudah tentulah sukar hendak disebutkan apakah jenis kelemahan dan kerana itu saya memilih tidak menjawab soalan itu.

Mengenai dengan jumlah anggota Pasukan Pemeriksaan, memanglah angka 4 itu sebagai angka asasnya dan angka ini boleh diperkembangkan mengikut keperluan.

Timbalan Yang di-Pertua: Yang Berhormat dari Padang Regas. Saya ingat sudah merajuk tadi.

Dato' Haji Saidin bin Haji Mat Piah: Tidak, soalan tadi sudah diambil oleh Ahli Yang Berhormat dari Lumut. Kemudian ada sedikit lagi soalan saya, soalan tambahan pada Yang Berhormat Timbalan Menteri. Adakah Pasukan Petugas ini ataupun Pasukan Pemeriksaan ini akan bekerja setelah mendapat arahan daripada Ketua

Setiausaha Negara ataupun mereka menjalankan tugas hasil dari perancangannya sendiri.

Yang kedua, memandangkan di setengah-setengah jabatan sama ada peringkat negeri ataupun daerah bahawa di dalam sebuah bangunan itu terdapat berbagai-bagai jabatan, jadi bagaimanakah cara pemeriksaan dan pengesanan yang hendak dibuat oleh pasukan ini kalau ia pergi ke sesuatu jabatan itu.

Dato' Dr Mohamad Yusof bin Haji Mohamad Noor: Tuan Yang di-Pertua, jawapan kepada soalan yang pertama ialah ada kedua-duanya sekali iaitu ada pemilihan yang dibuat atas kehendak pasukan ini sendiri dan ada juga pemilihan dibuat berasaskan kepada permintaan daripada pihak Ketua Setiausaha Negara.

Mengenai dengan cara memilih bidang-bidang dalam sesuatu jabatan, cara pemilihan adalah berdasarkan kepada bidang-bidang yang ada kaitan secara langsung kepada produktiviti, kerana tujuan penubuhan Committee ini ialah untuk memastikan bahawa produktiviti prestasi dapat ditingkatkan.

ORANG MELAYU SRI LANKA

4. Tuan Ibrahim Azmi bin Hassan minta Menteri Luar Negeri menyatakan:

- (a) sama ada orang-orang Melayu di Sri Lanka itu benar-benar orang Melayu adakah mereka itu berasal dari Tanah Melayu atau asal dari kepulauan mana;
- (b) adakah terdapat orang-orang Melayu di Sri Lanka diberi kedudukan yang sama dengan rakyat jati Sri Lanka ataupun mereka itu sekadar boleh menyara kehidupan sahaja dan adakah di antaranya yang diberi

tempat menjadi orang-orang kenamaan juga; dan

- (c) adakah Kerajaan Malaysia ada cadangan hendak membantu mereka mempelajari Bahasa Melayu dengan memberi bantuan guru-guru untuk mengajar, atau memberi peluang untuk anak-anak mereka itu datang belajar di Malaysia.

Menteri Luar Negeri (Tengku Dato' Ahmad Rithauddeen Al-Haj): Tuan Yang di-Pertua, orang-orang Melayu yang terdapat di Sri Lanka memang berasal dari rumpun Melayu. Mereka berasal daripada berbagai-bagai suku bangsa di Nusantara — Jawa, Bali, Bugis, Madura dan sebagainya tetapi telah meninggalkan penggunaan bahasa suku asal mereka, disebaliknya menggunakan Bahasa Melayu dan menamakan diri mereka Orang Melayu. Walaupun bilangan mereka lebih kurang 50,000 orang sahaja dan hanya satu golongan minoriti tetapi hingga ke hari ini mereka masih lagi dapat mengekalkan cara hidup dan berbangga dengan kebudayaan Melayu mereka.

Masyarakat Melayu Sri Lanka juga dapat kita sifatkan sebagai telah berjaya berbanding dengan lain-lain kaum di sana. Ramai yang memegang jawatan-jawatan tinggi Kerajaan, ahli bank dan perdagangan termuka, doktor, sarjana, penerbit TV dan pelukis.

Di tengah-tengah kota Colombo terdapat sebuah tempat yang dipanggil "Padang" di mana terletaknya Malay Cricket Club yang telah bertapak lebih seratus tahun. Sumbangan-sumbangan orang-orang Melayu terhadap kemajuan Sri Lanka telah diakui sendiri oleh Presiden Jeyawardene dan mereka di beri kebebasan dan hak yang sama sebagaimana kaum-kaum yang lain di sana.

Setakat masa kini tidak ada permintaan dari masyarakat Melayu Sri Lanka supaya Kerajaan Malaysia menghantar guru-guru Bahasa Melayu untuk mengajar Bahasa Melayu kepada masyarakat Melayu Sri Lanka. Sekiranya ada permintaan dari orang-orang Melayu Sri Lanka bagi maksud tersebut, Kerajaan akan bersedia untuk menimbangkannya.

Di samping itu Pusat-pusat Bahasa yang ada di semua Universiti-universiti di negara kita mampu untuk menerima penuntut-penuntut dari Sri Lanka untuk mempelajari Bahasa Melayu. Universiti Islam Antarabangsa pula pernah menerima permintaan-permintaan dari Kerajaan Sri Lanka untuk menghantar penuntut-penuntut yang beragama Islam untuk belajar di Universiti tersebut.

Bagi makluman Yang Berhormat, aspirasi pengembangan bahasa dan kebudayaan Melayu sejagat sentiasa menerima galakan dan sokongan moral yang kuat dari Kerajaan. Selaras dengan maksud tersebut, Kerajaan telah menghantar delegasi yang besar seramai 80 orang diketuai oleh Presiden GAPENA, Dato' Professor Ismail Hussin dan para sastrawan ternama tanahair ke Simposium Dunia Melayu Kedua yang mana dihadiri oleh cendekiawan dan budayawan Melayu dari seluruh nusantara yang telah diadakan di Colombo dari 4hb-12hb Ogos, 1985.

Tuan Mamat Ghazalee bin Abdul Rahman: Tuan Yang di-Pertua, saya hendak bertanya kepada Yang Berhormat Mulia Menteri iaitu mengapakah telah dipilih Sri Lanka sebagai tempat diadakan Simposium pertemuan dunia Melayu, adakah ini satu cara kita hendak menunjukkan sokongan kita kepada orang Melayu di pulau tersebut dan adakah tidak di dalam pertemuan ini dibincangkan tentang masalah-masalah orang Melayu di Sri Lanka dan adakah tidak

sebarang permintaan dibuat berhubung dengan pengembangan agama Islam kerana sebagaimana yang kita ketahui terdapat masalah orang-orang Melayu di Sri Lanka di segi agama Islam, setengah-setengah daripada amalan orang Islam di situ sudah agak menyeleweng daripada ajaran agama Islam yang sebenar.

Tengku Dato' Ahmad Rithauddeen Al-Haj: Tuan Yang di-Pertua, kalau saya tidak salah faham, ini adalah anjuran daripada masyarakat Melayu yang ada di Colombo. Maka mereka berhasrat untuk diadakan Simposium ini di Colombo oleh sebab itulah Simposium ini diadakan, mengundang orang-orang kita di Malaysia dan juga daripada tempat-tempat lain untuk menghadiri Simposium untuk berbincang dan membuat kertas-kertas kerja yang tertentu.

Soalan yang kedua juga sepertimana yang telah dikemukakan oleh Yang Berhormat tadi, mungkin salah satu daripada tujuannya adalah untuk menunjukkan kebanggaan mereka di atas kemajuan orang-orang Melayu ada di sana yang telah pun pada hemat saya ataupun fikiran saya telah mencapai satu kemajuan tahap yang tinggi dari segi sosial dan juga dari segi profesional yang mana saya telah sebutkan tadi mereka telah pun juga memegang jawatan-jawatan tinggi bukan sahaja dalam Kerajaan tetapi juga di dalam pihak swasta.

Dari segi keagamaan pula, hendak mengatakan penyelewengan itu mungkin kita tidak dapat mengatakan dengan tepat, tetapi saya sukalah mengatakan saya sendiri pun secara persendirian ada perhubungan dengan beberapa orang Melayu di sana yang mereka berasal daripada sini ataupun daripada nusantara yang mana penyelewengan itu nampaknya tidak ada. Boleh dikatakan setengah-setengah mereka itu lebih lagi Islam daripada orang-orang kita di sini.

Tuan Haji Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamad: Tuan Yang di-Pertua, saya ingin bertanya Yang Berhormat Mulia Menteri Luar Negeri, sebagaimana jawapan Yang Berhormat Mulia tadi bahawa 50,000 rakyat Melayu ataupun orang Melayu di Sri Lanka, ini merupakan kaum minoriti. Jadi adakah mereka ini pernah meminta kebudayaan Melayu dan juga Bahasa Melayu dijadikan Bahasa Kebangsaan di dalam negara tersebut kerana mereka ini berlainan dengan Bahasa Kebangsaan yang ada dan adakah mereka ini mempunyai taraf politik dan juga tidak berlaku penindasan terhadap mereka sebagai warganegara dalam negara Sri Lanka tersebut.

Tengku Dato' Ahmad Rithauddeen Al-Haj: Di atas soal penindasan ini tidaklah kita terdapat complain ataupun desakan-desakan daripada mereka, jadi jikalau kita tidak dengar itu, bermaknalah saya rasa ada dalam keadaan yang baik. Sama juga permintaan di segi untuk menjadikan Bahasa Melayu sebagai Bahasa Kebangsaan di sana, inipun tidak kita terdengar, maka saya rasa tidaklah ada permintaan yang semacam itu dan boleh dikatakan mereka keseluruhannya adalah puas hati di atas layanan-layanan daripada pihak-pihak yang tertentu iaitu dari segi Kerajaan dan sebagainya. Inilah apa yang saya fahami buat masa sekarang.

Wan Ibrahim bin Wan Abdullah: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Simposium Dunia Melayu Kedua telah berlangsung di Sri Lanka baru-baru ini. Mengikut kata Yang Berhormat Mulia Menteri Luar Negeri kita telah menghantar kalau tidak silap saya 50 delegasi.

Tengku Dato' Ahmad Rithauddeen Al-Haj: 80.

Wan Ibrahim bin Wan Abdullah: 80 delegasi, minta maaf, ertinya satu delegasi yang amat besar kepada saya

di dalam satu Simposium di luar negeri. Saya ingin mendapat penjelasan apakah tindakan susulan terhadap keputusan ataupun saranan yang dibuat dalam Simposium itu oleh Kerajaan ataupun badan-badan yang dibantu oleh Kerajaan di Malaysia ini.

Tengku Dato' Ahmad Rithauddeen Al-Haj: Tuan Yang di-Pertua, buat masa sekarang ini saya tidak dapatlah memberikan dengan tepatnya susulan-susulan yang telah pun dibuat. Tentulah saya rasa oleh sebab delegasi kita yang diketuai sebagaimana yang telah saya sebutkan tadi oleh Dato' Professor Ismail Hussin yang mana beliau sendiri yang saya kenal secara personal, adalah seorang yang begitu minat dalam kebudayaan dan juga dalam bahasa, maka saya rasa tentulah mereka ini terus akan membuat susulan-susulan yang tertentu untuk apa-apa yang memberikan kebaikan khususnya kepada mereka yang berada di Sri Lanka dan amnya kepada kebudayaan ataupun Bahasa Melayu keseluruhannya.

RUMAH KERAJAAN

5. Tuan Haji Azharul Abidin bin Haji Abdul Rahim minta Perdana Menteri menyatakan bilangan rumah-rumah Kerajaan yang kosong dan sama ada bererti kebanyakan pegawai dan kakitangan Kerajaan telah mempunyai rumah sendiri dan bilangan pemohon rumah Kerajaan yang dimasukkan dalam senarai menunggu semenjak tahun 1970 dan bilangannya yang telah mendapat rumah Kerajaan mulai daripada tahun yang sama.

Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri (Dato' Dr Mohamad Yusof bin Haji Mohamad Noor): Tuan Yang di-Pertua, oleh kerana soalan ini terlalu umum dan tidak menyebutkan di mana satu kawasan yang dikehendaknya, maka jawapan akan diasaskan kepada satu kawasan sahaja.

Pada awal bulan ini terdapat sebanyak 2,593 unit rumah biasa Kerajaan iaitu pool quarters di kawasan Kuala Lumpur dan Petaling Jaya yang terletak di bawah kawalan Jabatan Perdana Menteri dan yang kosong dan boleh digunakan pada 1hb November, 1985 adalah sebanyak 5 buah sahaja. Bilangan ini merupakan rumah yang baru sahaja dikosongkan dan belum ditawarkan kepada pemohon-pemohon yang masih menunggu. Sebanyak 18,178 permohonan bagi menyewa rumah Kerajaan berbagai kelas telah didaftarkan di Jabatan Perdana Menteri semenjak tahun 1970 hingga 31hb Oktober, 1985. Dari jumlah itu sebanyak 5,254 pemohon telah berjaya ditawarkan rumah Kerajaan untuk didiami dan jumlah itu merupakan 29% sahaja dari mereka yang telah memohon itu.

Untuk makluman Yang Berhormat, tidaklah dapat kita memastikan daripada perangkaan ini mengenai kedudukan yang sebenar berhubung dengan pemilikan rumah sendiri oleh pegawai-pegawai Kerajaan. Ini ialah kerana ada pegawai-pegawai yang mempunyai rumah sendiri masih belum mendaftarkan nama mereka untuk mendapatkan rumah kediaman Kerajaan terutamanya mereka yang mempunyai rumah sendiri di bandar-bandar atau di kampung-kampung yang jauh daripada tempat mereka berkhidmat.

Tuan Haji Azharul Abidin bin Haji Abdul Rahim: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Adakah Yang Berhormat Timbalan Menteri sedar bahawa kakitangan-kakitangan Kerajaan yang memiliki rumah Kerajaan ini telah pun mempunyai rumah lain. Rumah lain itu disewa dengan harga yang lumayan, rumah Kerajaan itu diduduki, dan apakah tindakan pihak Kerajaan?

Dato' Dr Mohamad Yusof bin Haji Mohamad Noor: Tuan Yang di-Pertua, walaupun perkara ini pernah didengari sebagai perkara yang diperbualkan, tetapi pihak Kerajaan secara rasminya masih memerlukan kepada maklumat yang sebenarnya untuk membolehkan pihak Kerajaan merancangkan apakah tindakan yang patut diambil.

Tuan Ibrahim Azmi bin Hassan: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Kenapakah terdapat ataupun sentiasa dilihat rumah-rumah Kerajaan apabila sahaja seseorang pegawai bertukar ke sana kemari kemudian rumah itu kosong hingga memakan masa berbulan-bulan ataupun bertahun sampai naik rumput pun ada? Kenapakah tidak diberi kepada orang-orang yang menunggu begitu banyak untuk mendapat rumah? Maka apakah polisi-polisi ataupun cara bagaimana yang menyebabkan kosong begitu lama, tidak diisi pada hal orang memohon berhajat begitu banyak?

Dato' Dr Mohamad Yusof bin Haji Mohamad Noor: Tuan Yang di-Pertua, jawapannya hampir sama juga dengan jawapan yang pertama tadi iaitu sekiranya terdapat secara tepat rumah mana yang kosong, bila dan negeri mana, kita memerlukan maklumat yang jelas, kerana mungkin sekiranya rumah itu perlu diperbaiki, maka sudah tentu rumah itu akan dikosongkan sehingga ia diperbaiki dan barulah diberi kepada mereka di dalam giliran.

Timbalan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Tuan Andrew Janggi Muyang.

[Soalan No. 6 Y.B. Tuan Andrew Janggi Muyang tidak hadir]

SYARIKAT-SYARIKAT YANG BANKRAP

7. Tuan Ling Sie Ming minta Menteri Perdagangan dan Perindustrian menyatakan dari tahun 1984 hingga

bulan Jun, 1985 jumlah Syarikat-syarikat yang telah diumum bankrap dan jumlah orang-orang yang telah menganggur oleh sebab ini, apakah langkah-langkah yang akan dijalankan oleh Kerajaan untuk mengatasi situasi ini.

Timbalan Menteri Perdagangan dan Perindustrian (Dato' Oo Gin Sun): Tuan Yang di-Pertua, mengikut rekod-rekod yang ada di Kementerian saya, bilangan syarikat yang telah dibubarkan di bawah Akta Syarikat adalah seperti berikut:

<i>Tahun</i>	<i>Sukarela</i>	<i>Mahkamah</i>
1984 ..	45	10
1985 (sampai Jun)	29	14

Pada lazimnya proses pembubaran ini memakan masa kadangkala sehingga dua atau tiga tahun.

Bilangan syarikat-syarikat yang diletakkan dalam proses pembubaran pula adalah seperti berikut:

<i>Tahun</i>	<i>Sukarela</i>	<i>Mahkamah</i>
1984 ..	155	143
1985 ..	39	75

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, bukan semua syarikat-syarikat yang dibubarkan disebabkan syarikat-syarikat itu telah bankrap atau tidak dapat menjelaskan hutang piutangnya. Ada juga syarikat-syarikat yang dibubarkan kerana anggota-anggotanya tidak lagi bertujuan meneruskan perjalanan syarikat itu disebabkan tujuan syarikat ditubuhkan tidak tercapai, umpamanya gagal mendapat kontrak yang dicadangkan. Ada juga syarikat-syarikat yang dibubarkan kerana tujuan ianya ditubuhkan telah tercapai dan anggota-anggotanya tidak bertujuan menjalankan perniagaan lagi. Oleh itu sukar bagi Kementerian saya untuk memastikan sama ada syarikat-syarikat yang telah dibubarkan itu disebabkan telah bankrap atau sebaliknya.

Bersabit dengan jumlah orang-orang yang menganggur disebabkan syarikat-syarikat yang telah menjadi bankrap, Kementerian saya tidak dapat memberikan maklumat kerana urusan pekerja-pekerja bukan di bawah jagaan Kementerian saya.

SEMANGAT KENEGERIAN DI ITM

8. Dato Jamaluddin bin Haji Suhaimi minta Menteri Pelajaran menyatakan bahawa ada semangat kenegerian di ITM atau mungkin jua di Pusat Pengajian Tinggi yang lain, oleh kerana ini satu gejala yang kurang sihat mungkin terbawa sampai ke tua. Apakah tindakan mencegah yang telah diambil.

Timbalan Menteri Pelajaran (Dato' Dr Ling Liong Sik): Tuan Yang di-Pertua, semangat kenegerian boleh wujud di mana-mana pun, termasuk juga di ITM. Kita tidak dapat menghalang dari pertumbuhan semangat ini. Apa yang mesti kita lakukan ialah memastikan semangat kenegerian itu tidak membawa kepada kegiatan-kegiatan yang boleh mengancam hak dan kedudukan individu ataupun kumpulan yang lain.

Dalam hal ini, kegiatan-kegiatan yang dilaksanakan di ITM adalah terbuka kepada penyertaan pelajar-pelajar dari semua negeri dan tidak dihadkan kepada taraf kenegerian seseorang pelajar ITM.

Tuan Yahya bin Haji Zakaria: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Saya ingin tahu daripada Timbalan Menteri Pelajaran, baru-baru ini satu pergaduhan telah berlaku antara pelajar-pelajar di ITM. Adakah pergaduhan itu disebabkan oleh semangat kenegerian atau, dengan izin, adakah kerana "girl friend"? Oleh sebab perkara ini sudah menjadi begitu besar, saya harap Timbalan Menteri dapat menjelaskan.

Timbalan Yang di-Pertua: "Girl friend" itu, dengan izin, Yang Berhormat.

Tuan Yahya bin Haji Zakaria: Ya, Tuan Yang di-Pertua, dengan izin.

Dato' Dr Ling Liong Sik: Tuan Yang di-Pertua, butir-butir mengenai pergaduhan itu saya tidak dapat memberi pada masa ini tetapi apa yang saya tahu pergaduhan itu adalah disebabkan oleh faktor-faktor kenegerian termasuk juga "girl friend-girl friend".

Tuan Khadri bin Sabran: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Dinyatakan tadi oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri bahawa memang ada terdapat pergaduhan antara kumpulan di kalangan pelajar-pelajar Institut Teknologi MARA baru-baru ini. Kalau ada apakah angka-angkanya. Saya ingin tahu berapa orang pelajar yang terlibat di antara dua kumpulan yang berkelahi atau yang bergaduh tersebut dan setakat ini apakah tindakan telah diambil terhadap pelajar-pelajar yang terlibat?

Keduanya, saya ingin tahu bagaimana keadaan seorang pelajar yang terlibat di dalam pergaduhan tersebut yang dipercayai luka di bahagian kepalanya agak serius, dengan izin, agak teruk. Bagaimana keadaan pelajar tersebut sekarang? Adakah beliau ini masih boleh meneruskan pengajiannya di ITM dengan baik seperti dalam keadaan normal sebelum pergaduhan itu berlaku.

Dato' Dr Ling Liong Sik: Tuan Yang di-Pertua, pada soalan yang pertama, pihak berkuasa ITM telah mengambil tindakan disiplin ke atas 10 orang pelajar yang terlibat. Daripada 10 orang pelajar itu, 3 orang pelajar telah diberhentikan, 5 orang pelajar digantung selama setengah tahun daripada mengikuti pengajian mereka.

Mengenai pelajar yang telah cedera itu saya tidak ada butir-butir sekarang.

Tuan Lim Kit Siang: Tuan Yang di-Pertua, kepada 3 pelajar yang telah diberhentikan, bolehkah Yang Berhormat Timbalan Menteri memberi tahu Dewan ini keputusan-keputusan rayuan mereka kepada Yang Berhormat Menteri Pelajaran yang menjadi pihak yang boleh menerima rayuan yang terakhir di bawah Akta ITM dan sama ada mereka akan diberi satu peluang lagi supaya boleh melanjutkan pelajaran mereka khasnya oleh kerana satu di antara tiga yang terlibat itu ada dalam tahun yang terakhir dan daripada keluarga yang latar belakangnya miskin?

Dato' Dr Ling Liong Sik: Tuan Yang di-Pertua, saya sendiri tidak menerima rayuan itu tetapi saya ingin merujuk perkara ini kepada Menteri saya.

Tuan Lim Kit Siang: Saya bukan meminta bahawa Yang Berhormat Timbalan Menteri kemukakan rayuan. Bahawa mereka sudah kemukakan rayuan kepada Yang Berhormat Menteri. Saya bertanya apakah keputusan Yang Berhormat Menteri di bawah Akta tersebut?

Dato' Dr Ling Liong Sik: Tuan Yang di-Pertua, saya belum tahu keputusan itu.

PINJAMAN BANK BAGI RUMAH KOS RENDAH

9. Tuan Ng Cheng Kuai minta Menteri Kewangan menyatakan:

- (a) adakah beliau sedar pembinaan rumah-rumah kos rendah adalah terbantut kerana ramai pemaju perumahan kos rendah menghadapi kesukaran dalam memperolehi bank bagi pelanggan-pelanggannya; dan

- (b) apakah Bank Negara akan membenarkan bank-bank dagang mengenakan kadar faedah semasa bagi pinjaman-pinjaman baru jika mereka telah menemui kuota-kuota pinjaman asalnya bagi rumah kos rendah.

Timbalan Menteri Kewangan (Dato Dr Tan Tiong Hong): Tuan Yang di-Pertua, adalah tidak benar bahawa pembinaan rumah-rumah kos rendah terbantut disebabkan ramai pemaju perumahan kos rendah menghadapi kesukaran bagi mendapatkan pinjaman bank bagi pelanggan-pelanggannya. Mengikut garis panduan sekarang bank-bank perdagangan dikehendaki membiayai pembelian sekurang-kurangnya 20,000 unit rumah-rumah yang baru dibina berharga \$100,000 dan kurang, manakala syarikat-syarikat kewangan dikehendaki membiayai 5,000 unit bagi tahun 1985.

Pada 31hb Julai, 1985, bank Perdagangan telah membiayai pembelian sebanyak 14,736 unit atau 73.7% daripada jumlah yang diperuntukkan, manakala syarikat-syarikat kewangan pula sebanyak 4,359 unit atau 87.2% daripada jumlah peruntukannya. Di samping itu, baru-baru ini pula institusi-institusi kewangan telah dimaklumkan bahawa mereka dibenarkan menggunakan peruntukan pinjaman tahun hadapan sekiranya mereka telah memenuhi garis panduan mengenai pembiayaan pembelian rumah kos rendah pada tahun ini. Bank-bank dan syarikat-syarikat kewangan adalah diarahkan supaya mengenakan kadar faedah sebanyak 10% bagi pinjaman untuk pembeli rumah harga kurang dari \$60,000 dan 11% bagi pinjaman untuk membeli rumah berharga lebih dari \$60,000 sehingga \$100,000 bagi memastikan pembeli-pembeli rumah mendapat pinjaman pada kos yang berpatutan.

Tuan Mamat Ghazalee bin Abdul Rahman: Tuan Yang di-Pertua, saya minta bertanya kepada Yang Berhormat Timbalan Menteri. Soalan ini bertanya berkenaan dengan pembiayaan bagi rumah kos rendah, Yang Berhormat Timbalan Menteri ada menyebut kriteria rumah yang diperlukan untuk dibiayai oleh bank, satunya \$100,000 dan satunya lagi \$60,000 ke bawah, sedangkan takrif yang ditetapkan bagi rumah kos rendah oleh Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan ialah \$25,000 ke bawah, itu dinamakan rumah kos rendah. Saya hendak bertanya kepada Yang Berhormat Timbalan Menteri daripada jumlah yang telah dibiayai oleh bank tadi, berapa di antaranya yang \$25,000 ke bawah?

Dato Dr Tan Tiong Hong: Tuan Yang di-Pertua, saya perlukan notis.

DISC CUKAI JALAN

10. Tuan Yahya bin Haji Zakaria minta Menteri Pengangkutan menerangkan, adakah Kementerianannya akan melaksanakan satu kaedah membuat disc cukai jalan yang boleh memudahkan pihak penguatkuasa lihat di waktu malam, misalnya adanya nombor di dalam kertas disc atau sebarang tanda bercahaya sewaktu disuluh dengan lampu, kerana banyaknya penipuan membuat disc cukai jalan.

Timbalan Menteri Pengangkutan (Puan Hajjah Rahmah binti Othman): Tuan Yang di-Pertua, Kementerian Pengangkutan tidak bercadang untuk mengadakan atau melaksanakan satu kaedah membuat "disc" cukai jalan yang mengandungi nombor dan sebarang tanda di dalam kertas "disc" cukai jalan atau lesen kenderaan motor yang bercahaya sewaktu disuluh dengan lampu untuk memudahkan tindakan penguatkuasaan di waktu malam.

Walau bagaimanapun, Kementerian Pengangkutan akan memperkenalkan "disc" lesen kenderaan motor bersiri baru mulai pada tahun 1986 dengan memasukkan ke dalamnya tanda-tanda keselamatan yang mudah kelihatan serta dikenalpasti oleh pegawai-pegawai penguatkuasaan pada waktu malam. Penggunaan tanda-tanda keselamatan tersebut akan juga mengelakkan "disc" lesen kenderaan motor daripada dipalsukan.

INTEGRASI SEKOLAH-SEKOLAH RENDAH

11. Tuan Chan Kok Kit minta Menteri Pelajaran memberi butir-butir lanjut mengenai program integrasi bagi sekolah-sekolah rendah yang bertujuan menggalakkan integrasi kaum yang dilancarkan tahun depan; sama ada sekolah-sekolah rendah Cina dan Tamil serta badan-badan pelajaran telah dirundingkan terlebih dahulu sebelum program tersebut dilancarkan, dan bolehkah Yang Berhormat Menteri memberi satu jaminan bahawa ciri sekolah-sekolah rendah Cina dan Tamil tidak akan berubah akibat program tersebut.

Timbalan Menteri Pelajaran (Dato Dr Ling Liong Sik): Tuan Yang di-Pertua, soalan yang dikemukakan oleh Ahli Yang Berhormat ini telah dijawab, dengan izin, Tuan Yang di-Pertua, serentak dengan soalan mengenai perkara yang sama yang dikemukakan oleh Ahli Yang Berhormat dari Tanjong pada 15hb Oktober, 1985. Saya tidak bercadang hendak membuat apa-apa tambahan kepada jawapan saya yang dahulu itu.

JOB SECURITY/EMPLOYMENT SECURITY

12. Tuan Fung Ket Wing minta Menteri Buruh menyatakan apakah langkah-langkah yang diambil oleh Kerajaan untuk menjamin "job security" dan "employment security" bagi pekerja-pekerja di Malaysia.

Timbalan Menteri Buruh (Dato Haji Zakaria bin Haji Abdul Rahman): Tuan Yang di-Pertua, secara amnya, pekerja-pekerja di Malaysia adalah dilindungi di bawah beberapa Undang-undang Buruh seperti Akta Kerja Tahun 1955, Akta Perhubungan Perusahaan Tahun 1967, Akta Pampasan Pekerja, Akta Keselamatan Sosial Pekerja, Akta Kilang dan Jentera, Akta Sekatan Kerja dan lain-lain.

Di antara perlindungan-perindungan yang diberi oleh Akta Kerja Tahun 1955 adalah seperti berikut:

- (1) sesuatu majikan yang ingin memberhentikan pekerja-pekerja, dikehendakki memberi notis yang teratur atau gaji ganti notis kepada pekerja-pekerja yang berkenaan;
- (2) di bawah Peraturan 4 (1), Peraturan-peraturan Kerja (Faedah-faedah Penamatan dan Renti Kerja Sementara) Tahun 1980, pekerja-pekerja yang telah diberhentikan kerja hendaklah dibayar faedah renti kerja; dan
- (3) di bawah Seksyen 14 (1) Akta Kerja Tahun 1955, sebelum seseorang majikan boleh memberhentikan seseorang pekerja atas salah-laku atau "misconduct", dengan izin, majikan hendaklah mengadakan penyiasatan di mana pekerja itu diberi peluang untuk membela diri. Selain daripada itu, ada juga terdapat pekerja-pekerja yang secara tersendiri mengadakan perjanjian kontrak perkhidmatan yang mana peruntukan-peruntukan adalah lebih baik daripada peruntukan undang-undang yang sedia ada.

Tuan Yang di-Pertua, di bawah Akta Perhubungan Perusahaan 1967 pula, pekerja-pekerja yang tidak berkesatuan yang telah diberhentikan kerja, jika mereka berpendapat pemberhentian kerja itu tidak wajar, boleh membuat rayuan di bawah Seksyen 20 Akta tersebut. Sebaliknya bagi pekerja-pekerja yang berkesatuan yang telah diberhentikan kerja, kesatuan mereka boleh membangkitkan perkara itu sebagai suatu pertikaian perusahaan terhadap majikan pekerja-pekerja di bawah Seksyen 18 Akta itu juga.

Tambahan pula, pada kebiasaannya perjanjian-perjanjian bersama yang dipersetujui di antara kesatuan sekerja dan majikan-majikan memperuntukan jaminan kerja kepada pekerja sebagaimana yang dituntut oleh kesatuan-kesatuan yang berkenaan itu sendiri.

Tuan Yang di-Pertua, pegawai-pegawai buruh di bawah Kementerian saya sentiasa bersedia memberi bantuan sama ada dari segi menasihati ataupun penjelasan lanjut mengenai Undang-undang Buruh yang melindungi kaum pekerja.

Tuan Sim Kwang Yang: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan, Tuan Yang di-Pertua. Bolehkah Yang Berhormat Timbalan Menteri memberitahu kepada Dewan yang mulia ini sama ada undang-undang yang ada sekarang cukup untuk melindungi anak-anak muda yang berkurang daripada umur 18 tahun ataupun 21 tahun yang dimajikan oleh sektor tertentu.

Yang kedua, apabila segolongan pekerja ingin menubuhkan kesatuan sekerja, mereka takut bahawa sesiapa

yang memimpin kegiatan ini akan dihentikan dalam kerja mereka oleh pihak majikan. Apakah perlindungan juga didapati bagi mereka yang ingin membuat kesatuan sekerja?

Dato Haji Zakaria bin Haji Abdul Rahman: Tuan Yang di-Pertua, bagi menjawab pertanyaan pertama yakni Akta Kerja bagi kanak-kanak dan orang muda, memang pada masa ini dianggap mencukupi untuk melindungi kanak-kanak dan orang muda. Dan jika ianya difikir dan diperlukan untuk dipinda, pihak Kementerian saya akan mengkajinya dari masa ke semasa. Dan segala pandangan dari pihak-pihak yang berkenaan akan diberi pertimbangan.

Bagi menjawab soalan yang kedua mengikut undang-undang, setiap pekerja di negara kita, melainkan yang ditentukan di dalam senarai adalah berhak memperjuangkan kepentingan dan melindungi hak-hak mereka melalui kesatuan sekerja. Jadi, hak-hak mereka ini dilindungi oleh undang-undang dan pekerja-pekerja yang berkenaan tidak sepatutnya takut untuk menyertai atau menubuh mana-mana kesatuan sekerja jika mereka meyakini bahawa negara yang mengamalkan kedaulatan undang-undang.

Tuan Yahaya bin Haji Zakaria: Soalan tambahan. Saya ingin bertanya kepada Timbalan Menteri Buruh, adakah beliau sedar bahawa dalam keadaan kemelesetan ekonomi sekarang ini ada terdapat majikan ataupun pihak industri perkilangan dan sebagainya yang mengambil kesempatan memberhentikan pekerja-pekerja.

Soalnya saya ingin tahu adakah Kementerian ini mempunyai undang-undang yang ditegaskan oleh beliau tadi untuk menghalang pekerja sebelum majikan itu memberhentikan pekerja itu terlebih dahulu berunding dengan Kementerian Buruh. Kalau sekiranya ini boleh dibuat adalah sangat baik dan kalau tidak boleh dibuat, kenapa? Harap Yang Berhormat Timbalan Menteri dapat terangkan.

Dato Haji Zakaria bin Haji Abdul Rahman: Tuan Yang di-Pertua, perbuatan mengambil kesempatan atau melakukan penyelewengan memang ada dilakukan pada bila-bila masa sahaja, bukan sahaja pada waktu kemelesetan ekonomi. Tetapi perbuatan-perbuatan seumpama itu jika diadakan dan dibuktikan, ianya boleh diambil tindakan berasaskan kepada undang-undang yang berkenaan.

Berhubung dengan perbuatan majikan-majikan yang memberhentikan pekerja-pekerja, apa yang diamalkan pada masa ini, majikan-majikan yang berkenaan terlebih dahulu memaklumkan kepada Kementerian Buruh dan biasanya mereka dinasihatkan mengambil langkah-langkah yang perlu sebelum penamatan kerja beramai-ramai dilakukan. Dan juga sukacita saya menyatakan bahawa pada masa ini ada tata cara atau dengan izin, "code of conduct for industrial harmony", yang memberi garis panduan kepada majikan-majikan yang berkenaan bagaimana cara-caranya hendak memberhentikan pekerja-pekerja mereka jika majikan ataupun syarikat yang berkenaan itu benar-benar menghadapi masalah kemerosotan perniagaan atau menghadapi masalah kewangan. Tetapi suka saya mengharap di Dewan yang mulia ini bahawa sepatutnya pekerja-pekerja yang merasa diri mereka itu ditindas atau diambil tindakan yang tidak

sewajarnya, hendaklah membuat aduan kepada Jabatan-jabatan Buruh yang berdekatan supaya aduan-aduan itu dapat direkodkan dengan secara rasmi dan penyiasatan-penyiasatan dapat dilakukan secara rasmi, maka tindakan juga akan dilakukan secara rasmi berasaskan kepada peruntukan undang-undang yang ada berkaitan dengan kes-kes yang berkenaan itu.

PUSAT PEMULIHAN DADAH— PERBELANJAAN

13. Tuan Haji Mohd. Zain bin Abdullah minta Menteri Dalam Negeri menyatakan:

- (a) berapakah perbelanjaan bagi 1 tahun yang terpaksa dikeluarkan oleh Kerajaan di tiap buah pusat pemulihan dadah di seluruh negara;
- (b) berapakah purata perbelanjaan bagi seorang penagih dadah di pusat tersebut untuk selama setahun;
- (c) berapa ramai penagih dadah yang telah berjaya dipulihkan setakat ini; dan
- (d) adakah Kerajaan pernah bertukar-tukar pengalaman dan kaedah penguatkuasaan undang-undang, rawatan dan pemulihan, serta pencegahan penyalahgunaan dadah dengan Negara-negara Asean.

Timbalan Menteri Dalam Negeri (Dato Radzi bin Sheikh Ahmad): Tuan Yang di-Pertua, perbelanjaan bagi sesebuah pusat pemulihan dadah yang mempunyai seramai 300 orang pelatih ialah \$1,200,000 setahun.

Purata perbelanjaan bagi seseorang pelatih di pusat pemulihan dadah ialah \$4,000 setahun.

Bilangan penagih dadah yang telah berjaya dipulihkan adalah seperti berikut:

KES-KES PENGAWASAN

<i>Tahun</i>	<i>Bilangan kes tamat pengawasan</i>	<i>Bilangan kes yang berjaya dipulihkan</i>	<i>Peratus kejayaan</i>
1983	1,352	403	29.8%
1984	1,586	405	25.5%
1985 (sehingga bulan Ogos)	1,081	263	25.5%

KES-KES JAGAAN LANJUTAN

1983	929	234	25.2%
1984	1,037	282	27.2%
1985	487	115	23.7%

Kerjasama di antara negara-negara ASEAN dalam bidang pengawasan dan pencegahan dadah sememangnya telah dan sedang dijalankan dalam bidang-bidang perundangan dan penguatkuasaan, rawatan dan pemulihan serta bidang pencegahan.

Setiap tahun, pegawai-pegawai kanan negara-negara ASEAN mengadakan Mesyuarat Pegawai Kanan ASEAN mengenai Dadah untuk membincangkan masalah dadah yang dihadapi dan bertukar-tukar pengalaman dalam bidang-bidang tersebut.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, sebagai contoh, Mesyuarat Ke-9 Pegawai-pegawai Kanan ASEAN mengenai Dadah telah diadakan di Kuala Lumpur pada 9hb-13hb September, 1985 yang lalu. Hasil daripada mesyuarat-mesyuarat ini, beberapa projek kerjasama ASEAN telah dilaksanakan.

Projek-projek ini termasuklah Kursus Pegawai-pegawai Penguatkuasaan ASEAN yang

diadakan di Thailand pada setiap tahun dan kajian-kajian mengenai Undang-undang Tahanan Pencegahan (Preventive Detention Law) dan projek Kajian Kemungkinan Mengenai Rawatan dan Pemulihan Berwajib, dengan izin, Feasibility Study On the Use of Compulsory Treatment and Rehabilitation, ke atas penagih-penagih dadah seperti yang diamalkan di Malaysia dan Singapura telah juga dilaksanakan. Kedua-dua projek ini adalah untuk dilaksanakan di lain-lain negara ASEAN.

Tuan Haji Hassan bin Mohamed:
Soalan tambahan, Tuan Yang di-Pertua. Saya ingin tahu daripada Yang Berhormat Timbalan Menteri, apakah benar bahawa kebanyakan daripada penagih yang telah dipulihkan itu lebih kurang 80% daripadanya telah kembali semula ke Pusat Pemulihan. Apakah sebabnya berlaku yang demikian, jikalau benar?

Yang keduanya, bagaimanakah cara pengubatan di Pusat Pemulihan itu dijalankan adakah dengan cara rawatan perubatan tradisional ataupun

secara rawatan yang modern menerusi satu jenis injection umpamanya yang boleh memulihkan penagih dadah itu?

Dato Radzi bin Sheikh Ahmad: Tuan Yang di-Pertua, seperti mana yang saya telah bacakan tadi, bilangan peratusan kejayaan memanglah menunjukkan bahawa angkanya tidak begitu menggalakkan. Kalau kita tengok dari kes-kes pengawasan — 25% sahaja yang berjaya dan begitu juga dalam kes-kes jagaan lanjutan — 25%. Tetapi tidaklah bermakna 75% daripada mereka itu kembali semula ke Pusat Pemulihan, walaupun diakui ada kes-kes yang mana penagih-penagih telah diberi rawatan dan pemulihan kemudiannya balik semula ke dalam Pusat Pemulihan.

Sebab-sebabnya ada beberapa sebab tertentu dan inginlah saya memberikan sebab-sebabnya, yang utama sekali ialah tidak mempunyai motivasi daripada pihak penagih itu tadi apabila dia dikeluarkan selepas menjalankan rawatan dan pemulihan, dia tidak ada motivasi untuk dia menjadi seorang yang lebih berguna lagi.

Lain-lain sebabnya seperti keadaan suasana dalam masyarakat yang tidak mengizinkan dia bebas daripada dadah. Kalau dia balik ke Kuala Lumpur, memanglah amat senang bagi dia untuk dapat balik dadah.

Yang ketiga, perpecahan keluarga ataupun tidak dapat perhatian dan kasih sayang daripada keluarganya. Ini juga satu faktor yang amat mustahak.

Yang keempat, tidak diterima bekerja oleh pihak-pihak yang tertentu, walaupun beliau telah mendapat latihan vokasional dalam Pusat Latihan dan keluar dengan sempurna sebagai “welder” umpamanya, dia tidak mendapat tawaran pekerjaan sebagai “welder” dan kesudahannya akan balik menjadi penagih.

Yang kelimanya, pengaruh kawan-kawan lama. Inilah satu faktor yang besar juga pengaruhnya; dan,

Yang keenamnya, dia tidak diterima oleh masyarakat setempat kerana jika dia balik ke kampung, bukan sahaja keluarganya dan kawan-kawannya tetapi juga masyarakat setempat tidak menerimanya sebagai seorang ahli masyarakat biasa.

Inilah di antara sebab-sebab yang telah menyebabkan begitu banyak peratusan yang balik menjadi penagih dadah pula.

Berkenaan cara yang kita menjalankan rawatan, bukanlah kita mengubatkan dengan cara tradisional sahaja tetapi dengan berbagai cara lain, dengan cara saintifik dan menggunakan alim-ulama kepada mereka yang beragama Islam untuk mengajar tentang agama Islam kepada penagih dadah. Kita percaya bahawa cara-cara ini tidak menyebabkan mereka itu balik semula dengan begitu banyak, kecuali hanya perkara atau sebab-sebab yang saya sebutkan tadi.

Tuan Alias bin Md. Ali: Tuan Yang di-Pertua, saya ingin bertanya Yang Berhormat Timbalan Menteri berdasarkan jawapan beliau bahawa Kerajaan terpaksa membayar \$4,000 setahun untuk menanggung seseorang yang dihantar ke Pusat Pemulihan Dadah, satu jumlah yang amat besar yang terpaksa ditanggung oleh pembayar-pembayar cukai, saya ingin bertanya Yang Berhormat Timbalan Menteri apakah langkah-langkah yang diambil oleh pihak Kerajaan untuk memastikan bahawa selama dalam tahanan penagih-penagih ini juga boleh memberi sumbangan dalam ertikata membuat pekerjaan-pekerjaan dan hasil daripada pekerjaan-pekerjaan itu boleh dijual kepada orang luar untuk mengurangkan kos atau menampung sebahagian daripada kos pemulihan?

Soalan kedua ialah oleh kerana kita banyak pengalaman dan sudah lama menghadapi masalah pemulihan terhadap penagih-penagih dadah ini dan kejayaannya hanya cuma 25% hitung panjang, tidakkah Kerajaan mempunyai cara lain atau memikirkan satu cara lain di mana orang-orang yang sudah dipulihkan itu tidak dibiarkan balik ke dalam masyarakat dan terdedah kembali kepada kegiatan-kegiatan dadah, sebaliknya mereka ditahan di satu penjara terbuka dan disediakan kilang-kilang atau faktori-faktori yang boleh menampung mereka bekerja, sementara itu mereka boleh menjadi masyarakat yang berguna kepada negara?

Dato Radzi bin Sheikh Ahmad: Tuan Yang di-Pertua, saya terlebih dahulu mengucapkan ribuan terima kasih kepada soalan asal dan soalan tambahan daripada Yang Berhormat tadi kerana melalui jawapan saya telahpun menyedari kita semua bahawa begitu banyak duit Kerajaan dan duit rakyat juga yang kita belanja untuk menampung pusat-pusat pemulihan di seluruh negara kita ini.

Saya amat tertarik dengan cadangan Ahli Yang Berhormat tadi agar pihak-pihak swasta akan tampil kehadapan untuk menawarkan projek-projek latihan kepada pusat-pusat pemulihan tadi. Umpamanya, jika ada satu syarikat yang mengeluarkan baju-baju, boleh dihantar baju-baju itu dan lengkap dengan mesin-mesinnya ke pusat-pusat pemulihan supaya pelatih-pelatih tadi boleh menjalankan kerja membuat baju dengan menggunakan mesin-mesin tadi dan berbagai-bagai lagilah kerja jika adanya tawaran daripada pihak swasta.

25% yang saya sebutkan tadi, untuk pengetahuan Ahli-ahli Yang Berhormat adalah di antara angka-angka yang terbaik di dunia. Kalau kita boleh "maintain", dengan izin, 25% ini

kita akan mencapai satu tahap yang terbaik di dunia. Tidak ada negara lain yang melebihi 25%, kalau ada, satu dua negara sahaja yang tidak menghadapi tekanan hebat dari ancaman dadah seperti negara kita. Walau bagaimanapun, kita sedang berusaha untuk meningkatkan lagi kejayaan ini, di antaranya kita merancang untuk memberi peluang kepada penagih-penagih yang telah menjalani rawatan dan pemulihan, peluang pekerjaan di tempat-tempat tertentu seperti di Sungai Merchong sebagai satu projek printis di mana Lembaga Urusan dan Tabung Haji telah bersetuju untuk mengambil mereka. Sekarang ini kita telah menghantar 50 orang yang telah tamat menjalankan rawatan dan pemulihan untuk bekerja di ladang-ladang di sana. Juga Kerajaan mengadakan berbagai-bagai projek lagi seperti tanah-tanah yang terbiar dengan kerjasama Kerajaan-kerajaan Negeri.

Saya di sini inginlah menegaskan bahawa tanpa kerjasama daripada rakyat jelata dan juga syarikat-syarikat yang berkemampuan, usaha Kerajaan tidak akan berjaya. Kami, Kerajaan hanya boleh membekalkan pusat-pusat dan mengeluarkan bantuan-bantuan kewangan tetapi kerjasama daripada masyarakat umum dan juga syarikat-syarikat swasta perlu tampil ke hadapan.

Timbalan Yang di-Pertua: Masa sudah cukup.

[Masa untuk Pertanyaan bagi Jawapan Mulut telah cukup dan Jawapan bagi Pertanyaan No. 1,2, 6 dan 14 hingga 18 adalah diberi di bawah ini]

PASUKAN PERTAHANAN AWAM

1. Tuan Wan Ibrahim Abdullah minta Menteri Dalam Negeri menyatakan, adakah Kerajaan bercadang hendak menambah bilangan ahli pasukan

pertahanan awam dan mempergiatkan latihan dan aktibitinya supaya ianya benar-benar berkesan bagi menghadapi sebarang kemungkinan dan dapat membantu orang ramai menghadapi keadaan kecemasan.

Dato' Radzi bin Sheikh Ahmad: Kerajaan sememangnya mempunyai rancangan bagi menambahkan bilangan ahli Pasukan Pertahanan Awam serta mempergiatkan/meningkatkan latihan dan aktibitinya supaya ia benar-benar berkesan bagi menghadapi sebarang kemungkinan dan dapat membantu orang ramai menghadapi keadaan kecemasan.

PEMANDU TEKSI/BAS MINI— KEMALANGAN JALAN RAYA

2. Tuan Mohd. Idris bin Mohd. Basri minta Menteri Pengangkutan menyatakan apakah langkah-langkah yang beliau sedang ambil bagi mendidik pemandu-pemandu teksi dan bas-bas mini supaya mematuhi tatasusila jalan raya di Wilayah Persekutuan, kerana merekalah yang kerap menyebabkan kematian dalam kemalangan jalan raya dengan memandu dengan tidak bertimbang rasa hingga sistem KEJARA seolah-olah tidak berkesan. Adakah beliau akan mengenakan penalti lebih berat kepada mereka.

Puan Hajjah Rahmah binti Othman: Kementerian Pengangkutan kurang pasti sama ada pemandu-pemandu teksi dan bas mini yang kerap menyebabkan kemalangan jalan raya di Wilayah Persekutuan, atau sebaliknya. Pihak Polis hanya mengumpul data mengenai bilangan kemalangan jalan raya yang berlaku di Wilayah Persekutuan yang dipecahkan kepada bilangan kematian, kecederaan parah dan kecederaan ringan akibat daripada kemalangan tanpa menentukan siapa atau jenis kenderaan yang mengakitkannya.

Dari segi pelesenan pemandu-pemandu teksi dan bas mini, mereka adalah diperlukan untuk memohon lesen-lesen vokasional untuk memandu kenderaan perkhidmatan awam yang dikeluarkan oleh Jabatan Pengangkutan Jalan (J.P.J.); selepas mereka ditemuduga oleh JPJ dan dikehendaki menghadiri ceramah mengenai tata kelakuan dan keselamatan jalan raya. Langkah ini ialah untuk menjamin bahawa pemandu-pemandu teksi dan bas mini berkenaan menyedari sendiri tentang pentingnya tanggungjawab mereka apabila membawa penumpang-penumpang dalam kenderaan yang dipandu.

Pada amnya, Kementerian Pengangkutan sedang mengambil tindakan untuk menyematkan kesedaran mengenai pentingnya bagi pemandu-pemandu kenderaan mematuhi undang-undang dan tatasusila jalan raya dengan berusaha mengubah sikap pemandu-pemandu menerusi sekolah-sekolah memandu, di mana pelajaran yang diberi kepada bakal-bakal pemandu akan menitikberatkan kewajipan pemandu terhadap keselamatan jalan raya, memandu dengan cermat dan bertimbangrasa dan sebagainya. Majlis Keselamatan Jalan raya akan juga mengadakan kegiatan-kegiatan tertentu untuk meningkatkan kesedaran pemandu-pemandu kenderaan dan orang awam terhadap tanggungjawab mereka sebagai pengguna jalan raya. Matlamat langkah-langkah ini adalah untuk mengurangkan kemalangan di jalan raya.

Berhubung dengan pengenaan penalti yang lebih berat, Kementerian Pengangkutan sedang mengkaji perkara ini dan jika didapati penalti yang lebih berat itu akan memberi kesan, undang-undang yang ada akan dipinda untuk melaksanakannya.

PERKHIDMATAN DOKTOR UDARA

6. Tuan Andrew Janggi Muyang minta Menteri Kesihatan menyatakan:

- (a) adakah Kementerian bercadang untuk mengurangkan perkhidmatan Doktor Udara (Flying Doctor Service) di Sarawak; dan
- (b) peruntukan tersebut digunakan untuk membina klinik-klinik di kawasan pendalaman dan menempatkan kakitangan perubahan yang cukup di situ dan ini akan menelan belanja yang jauh kurang dari apa yang digunakan untuk Perkhidmatan Doktor Udara.

Timbalan Menteri Kesihatan (Dato K. Pathmanaban): Perkhidmatan Doktor Udara yang ada sekarang di Sarawak dan Sabah adalah satu langkah sementara sahaja yang bertujuan untuk memberi perkhidmatan perubatan kepada penduduk-penduduk di kawasan pendalaman. Perkhidmatan ini akan diberhentikan secara beransur-ansur sebaik sahaja kemudahan kesihatan yang tetap dibina di satu-satu kawasan. Dalam Rancangan Malaysia Kelima sebanyak 51 buah klinik desa telah pun dicadang untuk dibina di kawasan pendalaman di seluruh Negeri Sarawak dan kemudahan kesihatan yang tetap ini akan menggantikan perkhidmatan Doktor Udara.

EON—KAKITANGAN BUMIPUTERA

14. Tuan Haji Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamad minta Perdana Menteri menyatakan adakah beliau sedar bahawa Edaran Otomobil Nasional mempunyai amat kurang sekali kakitangannya daripada bumiputera yang bertugas untuk memasarkan Proton Saga yang murah serta

mempunyai kualiti dan rekabentuk yang cantik di samping mendapat sokongan penuh dari Kerajaan. Jadi, berapa ramaikah daripada eksekutifnya hingga sampai ke jurujual di Ibu Pejabat dan ke setiap cawangannya di negeri-negeri terdiri daripada bumiputera dan bukan bumiputera.

Menteri Kehakiman dan Menteri di Jabatan Perdana Menteri (Datuk Dr James P. Ongkili): Sangkaan Ahli Yang Berhormat bahawa Edaran Otomobil Nasional (EON) mempunyai amat kurang sekali kakitangannya daripada bumiputera adalah tidak tepat. Sehingga 1 November, 1985, jumlah kakitangan EON ialah 760 orang. Daripada jumlah tersebut, 407 orang (53%) adalah terdiri daripada bumiputera dan 353 orang (47%) adalah terdiri daripada bukan bumiputera.

RACUN PARAQUAT—MENG-HARAMKAN PENGGUNAAN

15. Dr Leo Michael Toyad minta Menteri Pertanian menyatakan:

- (a) apakah langkah-langkah yang diambil oleh Kerajaan untuk menjaga kesihatan petani dan pekebun dari bahaya racun serangga dan racun rumput dari segi penyeliaan dan pendidikan pengguna; dan
- (b) adakah Kerajaan bercadang untuk mengharamkan racun paraquat dari digunakan di negara ini, kalau tidak apakah tindakan yang diambil supaya penggunaan racun ini lebih terkawal.

Menteri Pertanian (Tuan Anwar bin Haji Ibrahim):

- (a) Jabatan Pertanian telah melancarkan Kempen Keselamatan Penggunaan Racun Perosak pada bulan

Ogos, 1984, yang bertujuan menyedarkan para pengguna racun perosak mengenai bahaya racun itu dan cara untuk mengendalikannya dengan selamat. Antara aktiviti Kempen ini termasuk mengadakan kursus latihan, penyebaran poster, penyiaran program keselamatan menerusi radio dan TV, ceramah dan sebagainya. Latihan pengendalian racun perosak ditumpukan khas kepada para pekerja ladang serta petani.

Lembaga Racun Makhluk Perosak juga telah menyediakan satu panduan keselamatan pekerja racun perosak agar dapat menentukan kesihatan serta keselamatan pekerja di dalam mengendalikan racun perosak. Panduan ini telah pun diedarkan kepada pihak tertentu khususnya pihak National Union of Plantation Workers (NUPW), beserta dengan pita video dan nota-nota syarahan untuk kegunaan NUPW di dalam menjalankan latihan mereka, yang dilakukan secara bekerjasama dengan Jabatan.

- (b) Pada masa ini, Kerajaan tidak bercadang untuk mengharamkan racun paraquat. Paraquat serta lain-lain racun perosak tertentu yang amat merbahaya akan lebih terkawal dengan adanya peraturan undang-undang iaitu di bawah Seksyen 57 (1)(e) Akta, di mana penjualan, penyimpanan dan penggunaan akan hanya dibenarkan bagi orang-orang yang berkelayakan mengendalikannya. Peraturan ini sedang disediakan oleh pihak Lembaga. Pegawai-pegawai penguatkuasaan Lembaga telah pun membuat serbuan ke atas 231 premis dan merampas

racun-racun dari 115 premis. Seramai 28 kes telah didakwa dan 44 kes lagi menunggu perbicaraan.

SENJATAPI—HUKUMAN YANG MEMILIKI

16. Tuan Lee Lam Thye minta Perdana Menteri menyatakan:

- (a) bilangan orang yang hanya kebetulan memiliki, menyimpan atau mengawal sepucuk senjatapi, dan telah didakwa dan dihukum kerana kesalahan di bawah seksyen 57 Akta Keselamatan Dalam Negeri 1960 dalam tahun 1980, 1981, 1982, 1983, 1984 dan sehingga bulan September 1985;
- (b) bilangan orang yang mempunyai latar belakang atau rekod jenayah, dan telah didakwa dan dihukum kerana kesalahan di bawah seksyen 57 Akta Keselamatan Dalam Negeri 1960 bagi tempoh yang sama;
- (c) bilangan orang yang mempunyai latar belakang kegiatan subversif atau komunis yang telah didakwa dan dihukum kerana kesalahan di bawah seksyen 57 Akta Keselamatan Dalam Negeri 1960 bagi tempoh yang sama;
- (d) nyatakan kriteria atau asas yang dipakai oleh Peguam Negara bagi memutuskan sama ada seseorang itu yang kebetulan memiliki, menyimpan atau mengawal sepucuk senjatapi tidak mempunyai latar belakang jenayah subversif atau komunis patut didakwa kerana kesalahan di bawah seksyen 57 Akta Keselamatan Dalam Negeri 1960, atau Akta Senjatapi (Penalti Lebih Berat) atau Akta Senjatapi 1960; dan

- (e) bilangan kes dalam mana orang-orang yang pada mulanya didakwa kerana kesalahan di bawah seksyen 57 Akta Keselamatan Dalam Negeri 1960 kemudiannya dakwaan itu telah diringkaskan kepada salah satu Akta Senjatapi (Penalti Lebih Berat) atau Akta Senjatapi.

Dato' Radzi bin Sheikh Ahmad:

- (a) untuk menjawab soalan (a), izinkan saya menjelaskan di sini bahawa seseorang itu tidak akan didakwa di bawah Seksyen 57 Akta Keselamatan Dalam Negeri tahun 1960 kerana hanya kebetulannya memiliki senjatapi, jika ianya tidak mempunyai latarbelakang jenayah, subversif ataupun komunis. Oleh yang demikian jumlah bilangan yang dikehendaki dalam soalan itu tidak timbul.

- (b) bilangan orang yang mempunyai latarbelakang atau rekod jenayah, dan telah didakwa dan dihukum kerana kesalahan di bawah seksyen 57 Akta Keselamatan Dalam Negeri 1960 adalah seperti berikut:

Tahun 1980	...	...	11 orang
Tahun 1981	...	...	3 "
Tahun 1982	...	...	1 "
Tahun 1983	...	...	5 "
Tahun 1984	...	...	2 "
Tahun 1985 hingga bulan September			1 "

- (c) bilangan orang yang mempunyai latarbelakang kegiatan subversif atau komunis pula yang telah didakwa dan dihukum kerana kesalahan di bawah seksyen 57 Akta Keselamatan Dalam

Negeri 1960 bagi tempoh yang sama adalah seperti berikut:

Tahun 1980	...	...	4 orang
Tahun 1981	...	...	2 "
Tahun 1982	...	...	4 "
Tahun 1983	...	...	2 "
Tahun 1984	...	...	Tiada
Tahun 1985 hingga bulan September			Tiada

- (d) kriteria yang digunakan oleh Peguam Negara bagi memutuskan sama ada seseorang itu hendaklah didakwa di bawah seksyen 57 ialah latarbelakang seseorang itu dari segi penglibatannya dalam perbuatan jenayah atau subversif atau komunis. Sekiranya dari maklumat-maklumat yang disampaikan kepada beliau oleh pihak-pihak yang tertentu menunjukkan bahawa orang yang didapati memiliki senjatapi secara haram itu adalah seorang yang merbahaya kepada keselamatan negara dan orang ramai, maka ia akan dituduh di bawah seksyen 57 Akta Keselamatan Dalam Negeri 1960.

- (e) dari tahun 1980 sehingga bulan September 1985 tidak ada kes di mana seseorang yang telah didakwa di bawah seksyen 57 Akta Keselamatan Dalam Negeri 1960 telah diiringankan dakwaannya kepada Akta Senjatapi (Penalti Lebih Berat) atau Akta Senjatapi.

PENDATANG HARAM—MEM-BENTERAS KEMASUKAN

17. Tuan Ibrahim Azmi Hassan minta Menteri Dalam Negeri menyatakan:

- (a) oleh kerana hari ini Kerajaan sedang mengorak langkah pengawalan yang lebih ketat bagi membentaras kemasukan

pendatang-pendatang haram dan pencerobohan Orang Asing ke negara ini maka apakah langkah-langkah baru yang disusun adakah pengawalan-pengawalan itu terdiri susunan tentera-tentera dan Polis atau suatu susunan baru dari tenaga-tenaga rakyat umum seperti kerahan tenaga dan sebagainya; dan

- (b) dimanakah kelemahan hingga negara kita boleh dimasuki pendatang-pendatang haram dan pencerobohan dengan begitu mudah sekali tidaklah seperti ke negara-negara lain di dunia ini adakah disebabkan kecuai orang-orang yang diberi tugas atau sememangnya sifat Kerajaan Malaysia sentiasa bersifat tolak ansur.

Dato' Radzi bin Sheikh Ahmad: Saya memohon izin untuk menjawab soalan ini bersekali dengan soalan-soalan dari Yang Berhormat Ahli dari Padang Serai dan Yang Berhormat Ahli dari Jerai pada 21hb dan 27hb November kerana ia mempunyai maksud yang sama.

Kementerian Dalam Negeri sedang meningkatkan kawalan di semua pintu masuk ke negara ini serta memesatkan lagi rondaan di kawasan pengairan dan sempadan daratan bagi mencegah kemasukan pendatang haram. Tugas ini dilaksanakan oleh Jabatan Imigresen, Polis Di Raja Malaysia dan Tentera Laut Di Raja Malaysia. Di samping itu, Kerajaan juga telah memperluaskan tanggungjawab Pasukan Petugas VII untuk mencegah pendatang-pendatang lain daripada memasuki Malaysia.

Malaysia mempunyai pantai yang luas dan kawasan sempadan daratannya meliputi hutan belantara dan kawasan yang bergunung-ganang. Keadaan geografi ini tidak

membolehkan Kementerian Dalam Negeri mengawal setiap inci pantai dan kawasan perbatasan negara ini. Namun demikian, Kementerian Dalam Negeri tetap mengambil tindakan yang tegas mengikut Undang-undang ke atas mana-mana pendatang haram yang dikesan, tanpa menira negara asal mereka.

SCANDAL PINJAMAN BMF— LAPORAN

18. Dr Chen Man Hin minta Menteri Kewangan menyatakan bilakah laporan ke atas skandal pinjaman BMF oleh Jawatankuasa Penyiasatan 3 orang yang diketuai oleh Tan Sri Ahmad Nordin akan diumumkan dengan sepenuhnya kepada Parlimen untuk pengkajian dan perbahasan.

Dato Dr Tan Tiong Hong: Saya telah difahamkan bahawa Jawatankuasa Penyiasat Tan Sri Ahmad Nordin pada masa ini adalah diperingkat terakhir dalam menyedia dan menyiapkan laporan akhir hasil siasatan mereka ke atas skandal pinjaman BMF (Hong Kong). Jawatankuasa ini sedang meneliti derafnya yang terakhir bagi memastikan semua fakta-fakta yang tepat dan betul dimasukkan. Ini untuk menjamin bahawa laporan terakhir yang akan disiapkan itu adalah lengkap dan tidak mempunyai apa-apa kelemahan, serta juga tidak akan memberi apa-apa kesan yang boleh menjejaskan tindakan undang-undang yang sedang dan akan diambil ke atas pihak-pihak yang terlibat dalam skandal tersebut. Mengikut laporan akhbar, laporan akhir Jawatankuasa tersebut akan dikemukakan kepada Bank Bumiputra Malaysia Berhad pada bulan Disember akan datang.

Sebagaimana Ahli Yang Berhormat sedia maklum, Jawatankuasa Penyiasat Ahmad Nordin ditubuhkan oleh Bank Bumiputra. Walau bagaimanapun, Kerajaan akan

mengumumkan laporan akhir Jawatankuasa tersebut kepada orang ramai kecuali jika bahagian-bahagian tertentu melibatkan rahsia bank (banking secrecy). Kerajaan tidak bercadang untuk mengemukakan laporan tersebut untuk pengkajian dan perbahasan di kedua-dua Dewan Parlimen.

ISI UCAPAN AHLI DARI PASIR PUTEH—DAKWAAN

3.36 ptg.

Tuan Lim Kit Siang (Kota Melaka): Tuan Yang di-Pertua, saya berdiri “on a point of order”, untuk menarik perhatian Tuan Yang di-Pertua kepada S.O. 36 (10) (b) oleh kerana Penyata Rasmi Parlimen untuk hari Khamis, 14hb November baru dibentang di mana saya dapati bahawa dalam ucapan Yang Berhormat dari Pasir Puteh ada melanggar 36 (1) (b) di mana beliau ada berkata:

“kalau kita hendak jaga adab kita, kalau kita ini orang Cina, pergilah ke negeri China. Kalau kita orang India, hendak jaga adat kita, pergilah ke India. Jangan kita hidup dalam masyarakat majmuk seperti ini”

Ini adalah melanggar 36 (10) (c) yang kata bahawa:

“Adalah salah pada peraturan menggunakan perkataan-perkataan yang harus menaikkan perasaan bersakit-sakit hati atau bermusuhan di antara satu kaum dengan satu kaum dalam Malaysia. . . .”

Saya bangkitkan hal “privilege” oleh kerana mengikut “Erskine May”, Edisi 19, muka 347, dengan izin:

“The matter must be raised at the earliest opportunity”—a matter of privilege.

Dan muka 316 bahawa yang biasa, yang lazim dalam Convention, “raising a matter of privilege” ialah selepas “Question Time” dan saya meminta satu ruling sama ada kita boleh ingat bahawa di tahun lalu Yang Berhormat dari Jelutong sudah melanggar 36 (8) ada satu usul dikemukakan untuk gantungkannya bahawa beliau sudah berlaku “contempt”, bahawa bahagian ini patut dihapuskan, bahawa beliau patut minta maaf.

Saya minta satu ruling sama ada satu usul yang saya akan kemukakan dengan tujuan yang bersama, mengikut “precedent” yang ada ditetapkan akan diberi keutamaan yang semacam usul terhadap Yang Berhormat dari Jelutong oleh kerana perkara ini satu perkara yang sangat serius dalam satu masyarakat majmuk di mana perkataan-perkataan Yang Berhormat dari Pasir Puteh akan tentu menyakitkan hati dan menimbulkan perasaan bermusuhan-musuhan dan tidak patut berlaku dalam Dewan ini supaya perkataan ini dihapuskan.

Tuan Sim Kwang Yang (Bandar Kuching): Saya sokong.

Timbalan Yang di-Pertua: Yang Berhormat membangkitkan Peraturan Mesyuarat, bukan membentangkan usul untuk disokong.

Ahli-ahli Yang Berhormat telah mendengar Peraturan Mesyuarat 36 (10) yang dibangkitkan berkaitan dengan ucapan Ahli Yang Berhormat dari Pasir Puteh tempoh hari dan Ahli-ahli Yang Berhormat telah mendengar huraian dan hujah-hujah yang telah disampaikan oleh Ahli Yang Berhormat dari Kota Melaka.

Ahli-ahli Yang Berhormat, saya memutuskan sekarang. Oleh kerana pada pendapat saya peraturan. . . .

Tuan Lim Kit Siang: Tuan Yang di-Pertua, saya minta satu ruling dan ruling itu ialah sama ada usul yang saya akan kemukakan akan dapat keutamaan (precedence) daripada usul-usul Kerajaan oleh kerana inilah sekarang akan diputuskan oleh Dewan.

Timbalan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, kalau tak mahu dengar saya hurai dahulu, macam mana Yang Berhormat hendak tahu apa yang saya hendak buat?

Ahli-ahli Yang Berhormat, saya putuskan sekarang. Oleh kerana Peraturan Mesyuarat 36 (10) pada pendapat saya harus dibangkitkan serta-merta setelah kesalahan yang didakwakan itu berlaku, maka pada pendapat saya di sini Peraturan Mesyuarat 36 (10) tidak boleh dibangkitkan — pertama.

Kedua, mengenai sama ada Yang Berhormat dari Kota Melaka, Ketua Pembangkang hendak mengemukakan usul atau tidak, itu menjadi hak Yang Berhormat Ahli dari Kota Melaka sebagai Ahli Dewan ini untuk mengemukakannya.

Ketiga, tentang sama ada usul yang dicadangkan, dikemukakan oleh Ahli Yang Berhormat dari Kota Melaka itu diberi keutamaan, saya tidak memberi keputusan sekarang melainkan menunggu apabila usul itu diterima kelak, baru memutuskan sama ada ianya harus dan akan diberi keutamaan.

Tuan Lim Kit Siang: Saya minta satu penjelasan daripada keputusan atau ruling Tuan Yang di-Pertua yang mengatakan bahawa 36 (10) patut dibangkit serta-merta perkara yang berlaku. Adakah ini bercanggah dengan perkara atau peristiwa Yang Berhormat dari Jelutong di mana 36 (8) yang sama satu peraturan apa yang dibangkit ialah masa satu minggu atau 10 hari selepas perkara yang berlaku.

Timbalan Yang di-Pertua: Untuk perhatian Ahli Yang Berhormat dari Kota Melaka, maksud saya ialah untuk saya menguatkuasakan peruntukan Peraturan Mesyuarat 36 (10) memutuskan tentang maksudnya dikehendaki saya memutuskan serta-merta ketika kesalahan itu berlaku dan berkehendakkanlah keputusan saya ketika itu. Namun apa jua yang dianggapkan sesuatu kesalahan boleh menjadi maksud daripada apa-apa usul yang mana-mana Ahli boleh mengemukakannya, dan di sini saya memutuskan bahawa Peraturan Mesyuarat 36 (10) ialah, dengan izin, inoperative pada ketika ini. Malah, Yang Berhormat masih mempunyai hak untuk mengemukakan usul Yang Berhormat.

Tuan Lim Kit Siang: Terima kasih, saya akan kemukakan usul, Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Haji Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamad: Tuan Yang di-Pertua, saya minta jalan.

Timbalan Yang di-Pertua: Tak boleh, Yang Berhormat.

Tuan Haji Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamad: Sebab dia tak berapa faham baca, saya hendak beri dia faham sedikit.

Tuan Sim Kwang Yang: Tuan Yang di-Pertua, saya ingin menyokong.

Timbalan Yang di-Pertua: Usul belum dikemukakan, Yang Berhormat. [Ketawa]

RANG UNDANG-UNDANG PERBEKALAN, 1986

DAN

USUL

ANGGARAN PEMBANGUNAN, 1986

Jawatankuasa

Aturan Urusan Mesyuarat dibacakan bagi menyambung semula pertimbangan atas Rang Undang-undang Perbekalan, 1986 dan Anggaran Pembangunan, 1986 dalam Jawatankuasa sebuah-buah Majlis. (*Hari Keempat*)

Majlis bersidang dalam Jawatankuasa.

(Timbalan Yang di-Pertua *mem-pengerusikan Jawatankuasa*).

Maksud B. 14, B. 15 dan B. 16 (Jadual)—

Maksud P. 14 dan P. 16 (Anggaran Pembangunan, 1986)—

Tuan Pengerusi: Ahli-ahli Yang Berhormat, masalahnya ialah bahawa wang sejumlah \$43,794,000 untuk Maksud B. 14; \$8,469,600 untuk Maksud B. 15 dan \$63,044,800 untuk Maksud B. 16 di bawah Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan jadi sebahagian daripada Jadual hendaklah disetujukan.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujukan.

Wang sebanyak \$43,794,000 untuk Maksud B. 14; \$8,469,600 untuk Maksud B. 15 dan \$63,044,800 untuk Maksud B. 16 diperintahkan jadi sebahagian daripada Jadual.

Tuan Pengerusi: Masalahnya ialah bahawa perbelanjaan sebanyak \$301,859,290 yang disebutkan dalam

Maksud P. 14 dan \$2,500,020 untuk Maksud P. 16 dalam Anggaran Pembangunan, 1986 hendaklah diluluskan.

Masalah dikemuka bagi diputuskan dan disetujukan.

Wang sebanyak \$301,859,290 untuk Maksud P. 14 dan \$2,500,020 untuk Maksud P. 16 diluluskan jadi sebahagian daripada Anggaran Pembangunan 1986.

Maksud B. 17 (Jadual)—

Maksud P. 17 (Anggaran Pembangunan, 1986)—

Tuan Pengerusi: Kepala Bekalan B. 17 dan Kepala Pembangunan P. 17 di bawah Kementerian Wilayah Persekutuan terbuka untuk dibahas. Yang Berhormat dari Kuala Lumpur Bandar.

3.45 ptg.

Tuan Lee Lam Thye (Kuala Lumpur Bandar): Tuan Pengerusi, saya bangun untuk menghuraikan beberapa perkara dalam perbahasan atas Kementerian yang berkenaan dan yang pertama saya suka menyentuh mukasurat 69, Maksud Pembangunan 17, Butiran 1 iaitu mengenai Perumahan Awam Wilayah Persekutuan.

Tuan Pengerusi, saya mendapati daripada peruntukan pembangunan untuk Kementerian yang berkenaan bagi tahun depan sejumlah \$54.7 juta dalam bentuk pinjaman telah diperuntukkan bagi perumahan awam.

Mengetahui bahawa betapa seriusnya masalah perumahan, terutamanya perumahan kos rendah dan kos sederhana dalam Wilayah Persekutuan, saya bersukacita sekiranya satu peruntukan yang lebih besar daripada Perbendaharaan dapat disediakan untuk membiayai

pembinaan lebih banyak rumah kos rendah bagi membantu mengatasi masalah kesulitan rumah untuk mereka yang tidak mempunyai rumah.

Pada masa ini terdapat lebih daripada 90,000 orang pemohon berada di atas senarai menunggu untuk mendapatkan rumah awam dan kebanyakannya telah memohon selama bertahun-tahun tetapi masih menunggu begitu lama.

Semasa sesi Soal-Jawab di Dewan ini pada bulan Julai tahun ini saya telah diberi tahu oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri yang berkenaan bahawa sehingga Jun, 1985, sejumlah lebih kurang 94,145 orang memohon rumah di bawah sistem pendaftaran terbuka dan daripada jumlah ini sebanyak 40,356 orang berdaftar untuk menyewa rumah kos rendah sementara 53,789 berdaftar untuk membeli.

Saya juga diberi tahu bahawa sehingga 30hb Jun, 1985, bilangan rumah kos rendah yang baru siap yang telah ditawarkan untuk tujuan sewaan menerusi sistem pendaftaran terbuka ialah 1,633, sementara mereka yang ditawarkan untuk pembelian ialah 6,784 unit.

Di bawah Rancangan Malaysia Keempat yang menggariskan matlamat sebanyak 30,000 unit rumah kos rendah hanya 13,001 unit sahaja dapat disiapkan dan dihuni setakat 30hb Jun, 1985.

Tuan Yang di-Pertua, saya menyebut semua angka ini untuk membuktikan betapa serius permintaan untuk mendapatkan rumah dalam Kuala Lumpur dan daripada apa yang tercatat adalah jelas bahawa permintaan perumahan jauh melebihi bekalan.

Kemelesetan ekonomi yang mengakibatkan pengurangan peruntukan kewangan untuk

perumahan dalam Wilayah Persekutuan telah menjejaskan secara serius bekalan perumahan untuk menampung keperluan rakyat.

Tuan Pengerusi, jawapan kepada masalah perumahan dalam Wilayah Persekutuan terletak dalam pembinaan lebih banyak rumah, terutamanya untuk rumah kos rendah dan sederhana, ia mesti diberi keutamaan dalam peruntukan bagi Kementerian yang berkenaan. Peruntukan rumah bagi keperluan manusia pada dasarnya ialah tanggungjawab Kerajaan. Walau bagaimanapun saya mengalu-alukan langkah penswastaan projek perumahan bagi mengurangkan beban Kerajaan semasa kesulitan ekonomi yang ada sekarang.

Saya menyokong langkah penswastaan projek perumahan kos rendah jika objektifnya ialah menyegerakan pembinaan rumah kos rendah dan sederhana bagi memenuhi keperluan mereka yang berkehendakkan, akan tetapi yang penting ialah rumah-rumah yang dibina di bawah program penswastaan mestilah diletakkan harga dalam lengkungan kemampuan rakyat.

Tuan Pengerusi, saya memahami bahawa Kementerian yang berkenaan baru-baru ini telah meluluskan satu projek penswastaan di Kampung Pandan Tengah sebagai satu projek perintis di bawah program penswastaan. Adalah diharapkan bahawa projek ini akan menjadi satu kejayaan supaya skim yang serupa boleh dilaksanakan.

Saya suka mengambil peluang ini untuk menggesa Kementerian yang berkenaan supaya menyediakan lebih banyak insentif kepada sektor swasta supaya mereka dapat digalakkan agar menyertai program penswastaan perumahan ini. Satu daripada masalah yang dihadapi oleh sektor swasta ialah

kos tanah yang tinggi. Saya harap bahawa Kementerian yang berkenaan menyedari masalah ini dan akan mengambil langkah yang sesuai untuk mengatasinya. Selain daripada mengurangkan kos tanah, saya juga suka mencadangkan kepada Kerajaan supaya mengecualikan pemaju swasta daripada bayaran perubahan syarat atau, dengan izin, conversion fees jika mereka hendak mendirikan rumah kos rendah di atas tanah persendirian.

Satu lagi cadangan yang boleh membantu pemaju swasta mendirikan rumah-rumah kos rendah dan sederhana ialah pihak berkuasa yang berkaitan mestilah memastikan bahawa tidak ada kelewatan dalam memberi kelulusan perancangan dan bangunan untuk sesuatu jenis rumah.

Dengan penswastan projek perumahan, saya juga suka menegaskan betapa pentingnya Kementerian yang berkenaan memastikan bahawa terdapat pembiayaan akhir yang mencukupi untuk pembeli-pembeli rumah.

Saya ingin mengemukakan ke pengetahuan Yang Berhormat Menteri yang berkenaan masalah-masalah yang dihadapi oleh ramai pemohon perumahan yang berjaya mendapatkan rumah kos sederhana rendah di Bandar Baru Wangsa Maju yang dibina oleh projek Genting Klang Sdn Bhd dalam kesulitan mendapatkan pinjaman perumahan daripada pihak bank-bank. Ramai pemohon yang berjaya terpaksa menyerah semula rumah kerana tidak kemampuan ataupun kerana kegagalan mereka untuk mendapatkan pembiayaan akhir atau, end-financing, dengan izin.

Tuan Pengerusi, berhubung dengan perkara perumahan awam kos rendah, saya suka mencadangkan kepada Kementerian yang berkenaan bahawa sebagai tambahan kepada pembinaan

rumah pangsa 5 tingkat hendaklah juga dikaji cadangan untuk membina rumah pangsa yang mempunyai 2 bilik tidur ke atas pada masa akan datang dengan tujuan untuk mendapatkan keselesaan kepada keluarga, rumah pangsa satu bilik tidur jangan dibina lagi. Keluarga rakyat Malaysia pada amnya bersaiz besar dan mereka tidak seharusnya ditempatkan ke dalam satu bilik tidur dan mengakibatkan sebilangan anggota keluarga terpaksa tidur di depan ataupun kadangkala di balcony.

Mengenai perkara perumahan awam, saya juga suka mengemukakan perkara peruntukan untuk penyewa berkelompok dan berbagai kaum, dan saya suka mencadangkan kepada Kementerian berkenaan untuk menyemak semula quota yang ada dari semasa ke semasa untuk menjadikannya benar-benar mencerminkan komposisi pelbagai kaum di negara ini.

Saya suka menggesa Kerajaan supaya menimbangkan seruan atau permintaan golongan bukan bumiputera untuk mendapatkan quota yang adil dalam peruntukan sekarang bagi rumah-rumah kos rendah. Daripada pengundian terakhir untuk mendapatkan rumah kos rendah dalam Wilayah Persekutuan, quota menunjukkan bahawa 62% untuk orang Melayu, 27% untuk orang Cina dan 11% untuk orang India dan lain-lain meskipun hakikatnya majoriti pemohon yang memohon rumah pangsa kos rendah adalah bukan bumiputera. Memandangkan ini, saya menggesa Kementerian berkenaan supaya menyemak semula dasar peruntukan bagi memastikan satu quota yang adil untuk semua kaum.

Menyentuh kepada tajuk yang sama, saya juga suka menggesa Kementerian yang berkenaan supaya mengkaji kemungkinan untuk menyediakan lebih banyak kemudahan sukan dan

rekreasi dalam skim-skim perumahan Dewan Bandaraya. Saya mendapati bahawa di dalam kebanyakan skim perumahan tidak terdapat kemudahan sukan dan rekreasi yang cukup disediakan untuk penduduk-penduduk, akibatnya ramai penduduk terutamanya golongan belia yang menghabiskan masa lapang mereka dalam kegiatan-kegiatan yang tidak sihat atau yang mudah terdedah kepada pengaruh atau gejala yang tidak sihat seperti penagihan dadah.

Dengan penyediaan lebih banyak perumahan kos rendah, saya suka mencadangkan kepada pihak yang berkenaan supaya merancang untuk menyediakan lebih banyak kemudahan sukan dan rekreasi dalam skim-skim perumahan untuk digunakan oleh penduduk-penduduk.

Tuan Pengerusi, sekarang saya suka beralih kepada Butiran 20 iaitu mengenai Jalan-jalan dan Jambatan-jambatan.

Mengenai perkara jalan dan jambatan, saya berpendapat bahawa peruntukan \$13 juta yang dicadangkan untuk tahun depan ialah tidak mencukupi bagi membiayai projek yang diperlukan bagi memperbaiki edaran lalulintas dan mengurangkan kesesakan dalam Bandaraya.

Saya suka untuk mengambil peluang ini untuk menggesa Kementerian berkenaan supaya mengambil tindakan yang awal, yang segera untuk menggantikan bulatan yang ada sekarang iaitu Bulatan Edinburgh berhampiran Dewan Bahasa dan Pustaka, satu lagi di Jalan Pahang, Jalan Tun Razak dan satu lagi di kilometer 5 dan kilometer 8 Jalan Ceras dengan fly-over, atau great separated interchange, dengan izin, Tuan Pengerusi.

Masalah kesesakan lalulintas yang serius berlaku antara kilometer 3 hingga kilometer 5 Jalan Ceras, yang

mana terdapat dua bulatan; kesesakan lalulintas boleh dilihat bermula kilometer 3 Jalan Ceras dan daripada jejambat Loke Yew pada setiap hari termasuk cuti umum dan bagi ramai pemandu kenderaan ini merupakan satu keadaan yang benar-benar menyakitkan atau frust dalam bahasa Inggeris kerana terpaksa berbaris setiap hari. Terdapat lebih 30 kawasan perumahan dalam kawasan Ceras dan jalan yang ada tidak dapat menampung lalulintas yang kian bertambah.

Tuan Pengerusi: Frustr itu Bahasa Malaysia, Yang Berhormat. Bahasa Inggerisnya frustration.

Tuan Lee Lam Thye: Frustration, baik, terima kasih, Tuan Pengerusi.

Saya menggesa Kerajaan supaya mengambil tindakan serta-merta untuk menyelesaikan kesesakan lalulintas di Jalan Ceras mulai dari kilometer 5 ke kilometer 8 dengan melebarkan jalan menjadi 6 lorong dan juga menukar dua bulatan menjadi satu great separated interchange, dengan izin. Perkara ini mestilah diberikan keutamaan dan saya menggesa Kementerian berkenaan supaya memberitahu orang ramai ataupun menjawab apabila Yang Berhormat Menteri menjawab apakah rancangan yang perlu diambil untuk mengatasi masalah ini yang begitu rumit.

Sekarang saya beralih kepada Butiran 21 mengenai perparitan. Berhubung dengan perkara perparitan yang mana sejumlah \$2 juta telah dicadangkan menjadi peruntukan.

Saya suka menarik perhatian Kementerian yang berkenaan kepada masalah banjir kilat dalam Bandaraya yang berlaku setiap kali hujan turun dengan lebat, setiap kali banjir kilat terjadi, ia menimbulkan berbagai kesusahan kepada orang ramai dan mengakibatkan pula kesesakan lalulintas yang teruk. Dengan

peruntukan \$2 juta ini, saya berharap pihak berkuasa yang berkenaan akan mengambil langkah-langkah untuk meningkatkan sistem perparitan dalam Bandaraya dengan tujuan untuk mengatasi banjir kilat ini. Ianya hendaklah dijadikan matlamat pihak berkuasa berkenaan bagi menjadikan Kuala Lumpur bebas dari serangan banjir kilat sebagai satu cara ke arah meningkatkan mutu kehidupan dalam Bandaraya ini.

Tuan Pengerusi, sekarang saya beralih kepada Butiran No. 2—Pengawalan Penempatan Setinggalan-setinggalan. Bank telah diperkatakan baru-baru ini mengenai pengindahan Kuala Lumpur sebagai persediaan bagi menghadapi Persidangan PATA yang akan diadakan pada bulan April tahun hadapan. Dewan Bandaraya sekarang sedang meneliti secara aktif semua aspek pengindahan dan orang ramai digesa supaya memberikan kerjasama yang penuh dalam hubungan ini. Saya mengalu-alukan usaha-usaha yang diambil untuk menjadikan Bandaraya kita kelihatan cantik, kelihatan elok baik oleh sektor awam atau sektor swasta dalam persediaan untuk persidangan PATA ini.

Saya suka mencadangkan di sini bahawa Kementerian Wilayah Persekutuan hendaklah mengkaji satu aspek kebersihan atau pengindahan yang melibatkan rumah-rumah setinggalan yang sudah lama dan usang yang perlu dibaiki. Setinggalan-setinggalan yang ingin memohon untuk membaiki rumahnya hendaklah diberi keutamaan oleh pihak berkuasa yang berkenaan. Di bawah Jabatan Kawalan Setinggalan dalam Dewan Bandaraya, saya mencadangkan bahawa satu unit khas hendaklah dibentuk bagi mengendalikan semua permohonan dari setinggalan yang hendak membaiki rumah setinggalan mereka kerana atap bocor ataupun dinding yang rosak.

Unit ini hendaklah mengambil langkah untuk menyegerakan proses

permohonan dan memberikan kelulusan yang cepat supaya kerja-kerja membaiki boleh dibuat tanpa kelewatan, tidak sahaja untuk keselamatan ahli-ahli keluarga berkenaan tetapi juga untuk menjadikan rumah-rumah setinggalan kelihatan senang dipandang oleh orang ramai, memandangkan Persidangan PATA yang akan datang.

Permohonan-permohonan biasa untuk mendapat kebenaran bagi menjalankan kerja-kerja membaiki rumah-rumah setinggalan mengambil masa yang panjang sebelum kelulusan diberi tetapi memandangkan kempen kebersihan dan pengindahan untuk Persidangan PATA, saya mencadangkan bahawa satu pertimbangan khas hendaklah diberi dan kelulusan awal hendaklah dikeluarkan kepada sebuah permohonan.

Tuan Pengerusi, berhubung dengan perkara rumah-rumah setinggalan, saya suka mengemukakan untuk pengetahuan Yang Berhormat Menteri yang berkenaan mengenai keadaan keluarga setinggalan terutamanya yang berkaitan dengan bekalan air akibat dari tindakan Jabatan Bekalan Air memotong bekalan paip air awam dalam kawasan-kawasan setinggalan atas arahan Kementerian yang berkenaan. Sejauh yang saya sedari banyak paip air awam dalam kawasan-kawasan setinggalan terpaksa dibatal dan dipotong oleh kerana Kerajaan tidak mampu menjelaskan bil-bil air yang tinggi bayarannya. Hanya pada dua hari yang lalu saya menerima beberapa aduan daripada wakil-wakil setinggalan dalam kawasan setinggalan Jalan Peel, Kuala Lumpur yang menyatakan bahawa paip air awam di sepanjang Jalan Peel telah dipotong akibatnya mereka menghadapi mendapatkan bekalan air pada masa ini kerana mereka tidak mempunyai bekalan secara individu. Oleh kerana air ialah satu keperluan asas, saya suka

menggesa Kementerian berkenaan supaya mengkaji aduan-aduan ini dan mengekalkan semula paip air awam sehingga satu masa yang mana para setingan berupaya mendapatkan bekalan air sendiri ataupun secara individu.

Tuan Pengerusi, sekarang saya ingin menyentuh mukasurat 67 Maksud B.17, Butiran 1.2 iaitu mengenai masalah perancangan di bawah Pentadbiran Am. Bercakap mengenai perkara perancangan di bawah Pentadbiran Am, saya suka mengulangi seruan saya kepada Kementerian berkenaan supaya menubuhkan satu tapak yang tetap dalam kawasan yang sesuai yang boleh digunakan sebagai satu pusat penempatan semula sementara ataupun transitional centre, dengan izin, dalam Bahasa Inggeris, bagi mangsa-mangsa banjir atau kebakaran ini untuk menampung sesuatu keperluan kecemasan. Bencana ini sering berlaku seperti kebakaran dan banjir di Kuala Lumpur dan setiap kali sesuatu kebakaran terjadi mangsa-mangsa yang terlibat akan menghadapi kesusahan untuk mendapat tempat penginapan yang baru. Dewan Bandaraya tidak boleh memberikan mereka tempat penginapan baru dengan segera memandangkan kekurangan rumah-rumah awam ataupun kekurangan rumah-rumah pangsa. Mangsa-mangsa kebakaran terpaksa ditempatkan di dewan-dewan orang ramai dan pondok-pondok Rukun Tetangga atau di dalam sekolah-sekolah tetapi mereka tidak berbuat demikian untuk masa yang lama. Jawapan kepada masalah seperti ini terletak dalam satu cara menempatkan semula mangsa-mangsa yang terlibat itu ke dalam quarters sementara dibina di tapak yang tetap sehingga satu masa yang mana mereka boleh mendapat tempat tinggal mereka sendiri atau dapat ditempatkan dalam rumah-rumah pangsa kepunyaan Dewan Bandaraya.

Semalam ada satu kebakaran yang besar yang berlaku di Jalan Bedara off Jalan Nagasari dalam kawasan saya dan semua mangsa-mangsa kebakaran yang berkenaan masih menghadapi kesulitan untuk mendapat tempat tinggal "alternate" dan saya harap bahawa pihak Timbalan Menteri atau pihak Menteri yang berkenaan dapat menyiasat perkara dan melihat macam mana boleh mengurangkan kesulitan yang dialami oleh mereka. Saya faham bahawa kewangan merupakan halangan kepada cadangan ini tetapi saya suka mencadangkan kepada Kementerian berkenaan supaya meneliti cadangan ini dan memohon supaya disediakan satu peruntukan kewangan yang khas bagi melaksanakan cadangan ini kerana ianya adalah projek yang praktikal bagi menampung mangsa bencana seperti banjir, kebakaran atau lain-lain bencana yang berlaku.

Tuan Pengerusi, sekarang saya bercakap mengenai Butiran 1.3 iaitu mengenai pengurusan fizikal dan sosial di bawah Pentadbiran Am ini berhubung dengan pengurusan fizikal dan sosial dalam aspek perumusan dasar-dasar untuk pelaksanaan oleh Kementerian ataupun Dewan Bandaraya yang berkenaan. Saya suka menegaskan kepada Kementerian yang berkenaan tentang pentingnya memastikan kawalan alam sekitar yang baik dalam berbagai program pembangunan bagi mencegah pemusnahan yang lanjut ke atas topography semula jadi meningkatkan kualiti kehidupan. Saya telah lama menyuarakan bahawa dalam pembangunan fizikal Kuala Lumpur, aspek mengenai perlindungan alam sekitar dan pembaikannya tidak boleh diabaikan. Langkah-langkah mestilah diambil bagi mengatasi berbagai bentuk pencemaran alam sekitar.

Cadangan oleh Dato Bandar Kuala Lumpur baru-baru ini untuk mengkaji kemungkinan membentuk sekumpulan

tenaga terlatih untuk memerhati berbagai masalah alam sekitar adalah dialu-alukan. Malah saya ingin mara selangkah untuk mencadangkan bahawa masanya telah tiba bagi Dewan Bandaraya menubuhkan satu unit yang khusus untuk mengawasi semua aspek kawalan alam sekitar dan unit ini kemudiannya boleh dinaikkan taraf sebagai satu jabatan dalam Dewan Bandaraya bagi mengendalikan hal ehwal alam sekitar.

Yang akhirnya, Tuan Pengerusi, berkenaan dengan perkara pentadbiran. Ingin saya menyentuh secara ringkas pentadbiran Dewan Bandaraya dan perlantikan Ahli Lembaga Penasihat Dewan Bandaraya. Adalah tidak boleh dinafikan bahawa banyak yang perlu dilakukan oleh pentadbiran Dewan Bandaraya bagi memenuhi harapan dan aspirasi awam yang kian meningkat walaupun langkah-langkah perlulah diambil untuk meningkatkan lagi pentadbiran Dewan Bandaraya.

Saya suka juga menggunakan peluang ini untuk menyuarakan syabas kepada Dato Bandar dan semua pegawai-pegawainya yang telah menyumbangkan bagi menyelesaikan berbagai-bagai masalah rakyat. Saya harap mereka akan terus mendengar keluhan rakyat dan menerima semua pandangan yang tulin bagi mengatasi pelbagai masalah dalam Bandaraya.

Berhubung dengan Lembaga Penasihat Dewan Bandaraya yang telah ditubuhkan untuk menasihatkan kepada Datuk Bandar mengenai perjalanan pentadbiran Dewan Bandaraya, saya suka mengulangi cadangan saya kepada Yang Berhormat Menteri yang berkenaan supaya menimbang dengan serius perlantikan Wakil-wakil Rakyat yang dipilih oleh rakyat untuk berkhidmat dalam Lembaga Penasihat itu. Wakil Rakyat berada dalam kedudukan yang

baik untuk memberi malum balas kepada Dewan Bandaraya dan membantu untuk merumus dasar-dasar untuk Dewan Bandaraya dan saya yakin bahawa sumbangan mereka akan menjadi suatu yang berharga kepada Datuk Bandar dalam pentadbiran Bandaraya kita. Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat dari Ulu Trengganu.

4.12 ptg.

Tuan Alias bin Md. Ali (Ulu Trengganu): Tuan Pengerusi, terima kasih. Saya ingin bercakap bercakap Maksud Bekalan 17, Butiran 1, mukasurat 67 iaitu Objek Am 1000 dan 2000 mengenai Emolumen dan Perkhidmatan dan Bekalan.

Tuan Pengerusi, pertama saya hendak menyampaikan ucapan tahniah yang setinggi-tingginya kepada pihak Kementerian Wilayah Persekutuan dan Dewan Bandaraya oleh kerana kita telah mencapai satu daripada impian yang telah lama dianjurkan oleh pemimpin-pemimpin kita sewaktu Allahyarham Tun Abdul Razak mengumumkan sewaktu hayatnya bahawa beliau berhasrat untuk menjadikan Kuala Lumpur Ibu Kota Negara kita sebagai bandaraya taman (garden city). Alhamdulillah, Bandaraya Kuala Lumpur sekarang boleh dikatakan menjadi sebuah garden city dalam ertikata yang sebenarnya dan kita telah dapat mencapai objektif atau matlamat ini dalam tempoh yang singkat sesungguhnya adalah suatu hal yang kita patut beri tahniah dan kepujian kepada setiap orang yang telah bertanggungjawab memperindahkan Bandaraya Kuala Lumpur kita.

Tuan Pengerusi, saya difahamkan bahawa Kuala Lumpur dalam apa kita yang lihat sekarang iaitu Kuala Lumpur yang menghijau, yang bersih

adalah hasil daripada satu rumusan baharu di mana kerja-kerja arked dan kerja-kerja pemulihan dijalankan secara kontrak. Saya telah pun pernah membuat syor seperti ini kira-kira lima tahun yang lampau dan alhamdulillah kita telah melihat satu hasil yang amat baik sekali bahawa dengan menggunakan sistem kontrak untuk menjaga dan membersihkan Bandaraya kita, kita dapat melihat satu hasil yang lebih baik daripada kita menggunakan buruh-buruh dan pekerja-pekerja yang makan gaji dengan pihak Bandaraya. Kalau kita sudah dapat melihat hasil yang begini baik di Ibu Kota Kuala Lumpur ini maka alangkah baiknya konsep memberi kontrak dari segi maintenance kawasan pembersihan pemotongan rumput dan sebagainya ini diperluaskan meliputi ibu-ibu negeri lain di seluruh negara kita supaya ibu-ibu negeri lain juga akan mendapat wajah kalau tidak sepenuhnya seperti Kuala Lumpur sekurang-kurangnya 50% pun cukup.

Tuan Pengerusi, keindahan sesebuah bandaraya bukan terletak kepada bangunan pencakar langit, bukan terletak kepada kompleks-kompleks membeli-belah yang besar-besar ataupun bangunan-bangunan yang hebat-hebat, yang mahal-mahal tetapi pada pandangan saya keindahan sesebuah kota, sesebuah bandar terletak dari segi cara mana kita merancang dan cara mana kita menjaga dan menjaga keindahan semula jadi pekan-pekan dan bandar-bandar itu. Dalam ertikata lain, kita di Malaysia ini diberi rahmat (the blessed) oleh Tuhan kerana terdapat banyak pokok-pokok hijau maka itu adalah satu ciri yang perlu dipelihara dan perlu dijaga dan kita perlu menghijaukan seluruh bandar-bandar kita di seluruh tanah air.

Walau bagaimanapun, saya melihat Kerajaan sudahpun mengambil langkah-langkah ini dan pekan di

Bandaraya Kuala Lumpur dan lain-lain bandar sudahpun menanam pokok-pokok di serata tempat tetapi apa yang malangnya ada berlaku pembaziran di beberapa tempat. Setengah-setengah bandar termasuk Kuala Lumpur sendiri menanam pokok, bila pokok itu sudah besar, besok setahun kemudian, dua tahun kemudian dibuang balik ataupun ditanam terlampau rapat dan tidak memberi peluang kepada pokok itu untuk membesar dan akhirnya terpaksa dipotong atau dibuang supaya memberi peluang pokok itu membesar. Setengah-setengah tempat pula pokok-pokok ditanam di tempat-tempat yang tidak sepatutnya ditanam pokok iaitu di simpang jalan apabila pemandu-pemandu kenderaan perlu mendapat pandangan yang jelas tentang arah lalu-lintas kenderaan supaya kemalangan jalan raya dapat dielakkan tetapi ada kejadian-kejadian di mana pokok-pokok ditanam juga di persimpangan jalan sehingga melindungi pandangan para pemandu kenderaan. Begitu juga pokok juga ditanam di tempat-tempat yang tidak patut sehingga tanda-tanda jalan terlindung oleh ranting-ranting pokok dan sebagainya. Inilah nampaknya dalam kesungguhan dan keghairahan kita untuk menghijaukan ada berlaku keadaan yang tidak wajar di mana-mana dan saya percaya perkara ini boleh dibetulkan dari satu masa ke satu masa.

Tuan Pengerusi, sekarang ini kita sedang sebak hendak mengecat bandar kita dan kita sedang hendak mengecat bandar kita oleh kerana kita dekat dengan Persidangan PATA. Saya bukan tidak setuju dengan tindakan hendak mengecat bandar kita ini supaya menjadi cantik tetapi yang saya tidak bersetujunya ialah kita selalu menghubungkan keindahan, kebersihan, kecantikan bandar kita dengan para pelancong. Apabila dekat dengan Persidangan PATA atau apabila hendak menyambut satu kumpulan besar pelancong-pelancong

maka kita pun sebok hendak membersihkan rumah kita, hendak biar orang tengok rumah kita ini cantik, selepas orang balik kemudian kita balik pada asal, pada keadaan kotor pada keadaan yang tidak senonoh. Saya harap mentality seperti ini kita kikis.

Sebenarnya ini adalah mentality zaman kono bahawa kita hanya membersihkan halaman rumah kita kalau kita hendak buat kenduri kahwin dan sebagainya, kita hendak jemput ramai orang datang ke rumah kita dan lepas itu kita biarkan amalan kotor itu balik dan kita biarkan sampah sarap di sekeliling rumah.

Saya menyokong 100% kalau kita hendak cat Kuala Lumpur biar cantik, biar berbagai-bagai colourful tidak apa, masalahnya ialah jangan kita cat, jangan kita perindahkan Kuala Lumpur bandar kita ini untuk orang lihat, sebab orang-orang yang datang melihat itu dia akan datang dan akan balik dan habis-habis dia kata very good, Kuala Lumpur is a very good, very clean. Tetapi apa yang boleh kita dapat, dia akan tulis satu, dua, tiga line barangkali ada orang datang melancong tetapi yang pentingnya ialah kita mesti membersihkan rumah tangga untuk rakyat kita sebab rakyat kita yang membayar cukai kepada kita. Rakyat kita yang hidup di sini 365 hari setahun, mereka ini berhak dan wajar diberi suatu bandar yang bersih, yang indah bukan untuk pelancong-pelancong. Kalau mahu mengecat bandar kita biarlah kita cat untuk orang kita, untuk rakyat kita, jangan kerana pelancong.

Saya cukup tidak bersetuju, Tuan Yang di-Pertua, kita membuat sesuatu bangunan yang indah, yang tinggi untuk dilihat oleh pelancong, sebabnya kita buat bangunan itu kerana pelancong hendak tengok. Suatu sikap yang sama sekali saya tidak bersetuju

dan pada anggapan saya satu sikap yang sama sekali salah. Pelancong datang tengok, kita jamu mata pelancong-pelancong, mereka berbelanja sedikit barangkali dalam masa duduk di sini, selama mereka duduk di sini tetapi yang penting ialah rakyat kita, rakyat kita bukan sahaja membayar cukai tetapi juga mereka mengundi Kerajaan kita bila sampai masanya, orang ini yang lebih berhak mendapat segala, melihat segala keindahan dan melihat segala kebersihan dan keadaan suasana sekeliling yang indah.

Oleh yang demikian, Tuan Yang di-Pertua, saya harap kalau kita hendak cat, catlah tetapi janganlah baru dekat Persidangan PATA baru kita hendak cat, selepas Persidangan PATA kita tidak peduli pun apa hendak jadi, jadilah, bangunan buruk, buruklah. Itulah sebabnya saya kata amalan bersih, amalan indah, amalan cantik ini mestilah menjadi amalan sepanjang masa, tidak kira PATA tidak PATA, tidak kira ada pelancong, tidak ada pelancong. Kalau kerana kita cantik orang datang mahu melihat kecantikan kita, alhamdulillah, tetapi kalau kerana kita cantik pun orang tidak mahu datang melihat kecantikan kita, tidak apa, masalahnya kita terus cantik.

Tuan Yang di-Pertua, saya sekarang ingin beralih kepada mukasurat 70, Maksud Pembangunan P. 17, Butiran (20) dan (21) iaitu Jalan-jalan dan Jambatan serta Perparitan di mana peruntukan berjumlah \$15 juta untuk kedua-dua projek ini diminta pada tahun hadapan.

Tuan Yang di-Pertua, seperti saya katakan tadi kita telah melihat banyak pembaharuan di Kuala Lumpur mungkin kerana kita mempunyai seorang Menteri yang kuat, yang masih muda, penuh dengan idea-idea tetapi masih banyak yang perlu kita buat.

Satu daripadanya ialah kita nampaknya terlalu ghairah untuk membina jalan-jalan, jambatan-jambatan, melebarkan jalan raya, membuat interchange, menukar roundabout dan sebagainya dan itu baik, akan tetapi satu perkara kita lupa. Sementara kita beri keutamaan kepada kenderaan bermotor, kereta, teksi, lori, bas dan sebagainya, kita lupa satu perkara; kita lupa kepada kemudahan manusia berjalan kaki. Bagi saya ini adalah penting oleh kerana kalau kita tengok di samping kita memberi keselisaan kepada kenderaan, orang sekarang di bandar-bandar lain dalam dunia memberi penumpuan yang lebih besar kepada keselisaan manusia berjalan kaki. Sebab kereta kalau dia jatuh parit dia tidak menangis, habis-habis dia hantar ke workshop, dia tidak menjerit, dihantar ke workshop selepas beberapa lama dia balik, boleh jalan balik. Tetapi kalau manusia berjalan jatuh longkang, patah kakinya, dia tidak akan berjalan seperti yang dia berjalan asal, mungkin dia akan berjalan tempang. Maka itu kita perlu memberi keutamaan kepada yang pertama, keselamatan orang-orang berjalan lalu-lalang di kawasan bandar kita.

Saya perhatikan di kawasan-kawasan baru, misalnya kompleks-kompleks atau bangunan-bangunan pencakar langit yang baru dibina, hal ini diberi penekanan tetapi di kawasan-kawasan lama, di kawasan-kawasan di mana tidak ada pembinaan bangunan-bangunan baru, kompleks-kompleks baru, tempat orang lalu-lintas ataupun pedestrian, dengan izin, masih dalam keadaan yang bukan sahaja buruk tetapi merbahaya. Ada banyak tempat saya perhatikan jalan yang boleh dilalui oleh manusia hanyalah 3 kaki lebar dan 3 kaki itu juga ada tiang untuk signboard nama jalan, di situ juga ada tiang lampu elektrik dipacak di situ, di situ juga ada tiang "No Parking", dengan izin, di situ juga ada

satu, apa kita panggil, saya pun tidak tahu apa dipanggil, Tuan Pengerusi boleh tolong saya tak? Tempat mereka baiki wayar telefon, saya pun tidak tahu namanya.

Tuan Pengerusi: Saya pun tidak tahu.

Tuan Alias bin Md. Ali: Telephone duct atau something, saya pun tidak tahu tetapi semuanya berebut-rebut di satu kawasan yang barangkali 3 kaki atau 4 kaki lebarnya dan menyebabkan orang lalulintas terpaksa mengelak-elak (zig-zag).

Selain daripada itu satu lagi perkara yang boleh memberi bahaya yang amat besar kepada orang lalu-lintas ialah kabel yang support tiang elektrik atau tiang telefon yang tertanam di dalam bumi tempat kita lalu-lalang. Benda itu halus, kalau waktu malam mungkin tersepak dan kita akan terjerumus jatuh. Jadi semuanya ini tertumpu ke kawasan-kawasan yang sepatutnya tidak ada apa-apa pun halangan untuk orang berjalan kaki.

Selain daripada itu di setengah-setengah tempat saya perhatikan elok-elok kita tengah berjalan kaki, tiba-tiba sampai kepada satu tingkat terpaksa naik ke tangga dan kalau kita tidak hati-hati, kalau kita macam orang hulu, macam saya daripada Ulu Terengganu datang ke Kuala Lumpur sekali-sekali, tengok bangunan baru tengah naik, biasanya kita tengok ke atas bangunan tinggi, baru. Jadi kalau kita tidak hati-hati, kita berjalan tersepak satu tingkat, tersepak kaki akan terjerumus jatuh. Jadi tolonglah perhatikan perkara-perkara seperti ini. Itu boleh tahan lagi, tetapi sedang elok-elok kita berjalan terpaksa kita langkah longkang, maknanya kalau kita kurang hati-hati lagi, kita akan terjun longkang dan kita akan patah kaki dan itu sebabnya saya kata tadi dia tidak boleh jalan betul lagi selepas dia patah kaki.

Jadi inilah, Tuan Yang di-Pertua, kita perlu cantikkan bandar kita, tetapi yang pentingnya ialah keselamatan orang yang menghuni dan menggunakan bandaraya kita. Bagi saya, kalau cantik sahaja pun tidak guna kalau di dalam kecantikan itu penuh dengan duri dan onak yang boleh membahayakan orang yang menikmati keindahan itu. Jadi, Tuan Yang di-Pertua, saya berharap peruntukan.

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat, kita dalam Jawatankuasa.

Tuan Alias bin Md. Ali: Tuan Pengerusi, minta maaf. Tuan Pengerusi, saya harap peruntukan yang diminta ini iaitu membina jalan-jalan dan jambatan dan juga perparitan ini, sebahagian daripadanya akan digunakan untuk membetulkan keadaan-keadaan ini, membetulkan kepincangan-kepincangan yang saya sebutkan tadi supaya bandar kita ini cukup selesa untuk digunakan oleh orang-orang yang berjalan kaki. Sebenarnya kita patut memberi keutamaan kepada kemudahan-kemudahan untuk orang berjalan kaki, oleh kerana kita hendak mengurangkan kesesakan Lalulintas di dalam bandar Kuala Lumpur dan juga oleh kerana kita hendak memberi satu riadah percuma untuk penghuni-penghuni di Kuala Lumpur.

Saya misalnya, ingin melihat satu jalan khusus untuk pejalan-pejalan kaki sahaja terentang dari Ampang Jaya, kampung lama saya terus ke Kuala Lumpur supaya orang boleh berjalan kaki datang ke pejabat, mungkin mengambil masa yang lebih singkat daripada naik motokar, sebab naik motokar, "traffic jam" daripada Jalan Ampang ke Simpang Jalan Tun Razak dekat Kompleks Membeli Belah Ampang, mungkin mengambil masa setengah jam, tetapi kalau berjalan

kaki dengan keadaan yang selesa, mungkin mengambil masa dalam 20 minit.

Selain daripada itu kalau kita galakkan orang berjalan kaki, mereka barangkali tukar kasut, pakai kasut jogging. Kita sekaligus menggalakkan orang jogging untuk kesihatan mereka sementara pergi ke office, dan di samping itu kita mengurangkan kesesakan lalu-lintas, orang tidak payah bawa kereta ke bandar. Lagi satu, mungkin kita akan mengurangkan "pollution" asap kerana kurang orang menggunakan kenderaan.

Tuan Pengerusi, satu lagi perkara yang saya minta pihak Dewan Bandaraya mengambil tindakan yang tegas ialah kakilima-kakilima yang sepatutnya khusus digunakan oleh pejalan-pejalan kaki, sekarang ini nampaknya telah dipenuhi oleh motosikal atau basikal atau oleh barang-barang atau penjaja-penjaja kecil yang berderet di kakilima-kakilima. Keadaan ini menyebabkan kita yang hendak berjalan kaki hendak Lalulintas di kakilima-kakilima itu tergendala dan tidak selesa. Oleh itu pihak enforcement patut mengambil berat tentang perkara ini dan memastikan bahawa kakilima ini digunakan untuk tujuan yang sebenarnya iaitu untuk kaki, bukan untuk orang berniaga atau untuk basikal, untuk motosikal.

Sekali lagi saya mengulangi ucapan tahniah saya, ini teguran-teguran yang kecil-kecil, saya harap pihak Kementerian dan juga Majlis Bandaraya dan Menteri yang berkenaan tidak ada masalah untuk memberi perhatian kepada perkara-perkara kecil ini oleh kerana kita telah berjaya mengatasi masalah yang lebih besar iaitu menjadikan bandar kita Kuala Lumpur satu bandar hijau yang kita semua rasa seronok melihatnya. Setiap kali kita datang ke Kuala

Lumpur, kita merasa bahawa kita berada di sebuah bandar impian.

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat dari Sungai Besi.

4.35 *ptg.*

Tuan Chan Kok Kit (Sungai Besi): Tuan Pengerusi, saya menyentuh peruntukan bagi Kementerian Wilayah Persekutuan sebanyak \$123,431,050 di bawah Maksud Pembangunan P. 17 dan Maksud Bekalan B. 17.

Terlebih dahulu ingin saya membangkitkan perkara banjir di dalam dan di sekitar Bandaraya Kuala Lumpur. Pihak Kerajaan telah dan sedang memperuntukkan sejumlah wang yang besar untuk tujuan memperbaiki sistem perparitan di Kuala Lumpur. \$1 juta akan dibelanjakan di bawah Butiran 4 Maksud B. 17 untuk tujuan mengatasi masalah banjir yang telah lama wujud di Wilayah Persekutuan. \$2 juta juga diperuntukkan di bawah Butiran 21 Maksud P. 17, perparitan di Kuala Lumpur. Akan tetapi banjir di Kuala Lumpur pada amnya menjadi semakin teruk khasnya di kawasan saya. Apabila musim hujan sampai seperti masa kini, ribut yang menunjukkan awan akan menyebabkan banjir di kawasan-kawasan rendah atau pamah di Kuala Lumpur.

Tuan Pengerusi, banjir bukanlah sahaja satu ancaman kepada nyawa manusia dan harta benda rakyat bahkan ianya sering mengakibatkan masalah kesesakan lalulintas. Walaupun pihak Kerajaan berusaha dengan sedaya upaya untuk menyalurkan air di sungai-sungai tetapi projek ini tidak akan berjaya mencegah banjir kecuali kita pergi ke hulu sungai untuk mencari punca masalah banjir. Malangnya kawasan hujung sungai itu ialah di bawah bidang kuasa pentadbiran pihak

Kerajaan Negeri Selangor iaitu satu bandar Kerajaan yang lain daripada Bandaraya Kuala Lumpur. Saya minta Yang Berhormat Menteri Wilayah Persekutuan memberitahu kepada Dewan yang mulia ini apakah bentuk kerjasama yang sedang dijalankan di antara Bandaraya Kuala Lumpur dan Kerajaan Negeri Selangor untuk memastikan program perparitan air sungai secara keseluruhan dijalankan untuk tujuan membanteras masalah banjir itu.

Di samping ini masalah kesesakan lalulintas juga kian bertambah buruk dengan pertambahan bilangan kereta dan penduduk-penduduk di ibu kota tahun demi tahun. Tidak dapat dinafikan masalah kesesakan trafik di Kuala Lumpur telah sampai ke tahap yang tidak dapat ditoleransikan oleh penduduk-penduduk tempatan. Perjalanan dari tempat A ke tempat B telah menjadi perjuangan harian kepada semua rakyat yang memandu kereta khususnya pada "pick-hours", dengan izin. Walaupun wang sebanyak \$13 juta diperuntukkan bagi tujuan jalan-jalan di bawah Butiran 20, Maksud P. 17, rakyat Kuala Lumpur tidak mempunyai apa-apa keyakinan bahawa keadaan trafik akan dikurangkan pada masa hadapan.

Saya perhatikan bahawa wang token sebanyak \$10 diperuntukkan bagi Sistem Pengangkutan Awam iaitu Aerobus dan Rel Ringan Laju di bawah Butiran 3—Maksud P. 17. Saya harap Yang Berhormat Menteri berkenaan akan memberi satu laporan kemajuan atau progress report kepada Dewan yang mulia ini semasa menggulung dengan menghuraikan halangan-halangan tertentu yang memerlukan perlaksanaan kedua-dua projek tersebut. Tidak dapat dinafikan bahawa masalah kesesakan lalulintas di ibu kota tidak akan dapat diselesaikan tanpa satu sistem pengangkutan awam yang cepat, murah dan bersih.

Masanya telah tiba untuk mengkaji semula sistem pengangkutan awam yang wujud sekarang untuk mewujudkan satu sistem pengangkutan awam yang boleh menghadapi cabaran pesat zaman baru ini.

Tuan Pengerusi, ingin saya juga menyentuh Butiran 1, Maksud P. 17 iaitu wang sebanyak \$54,700,000 bagi tujuan Perumahan Awam Wilayah Persekutuan.

Perumahan adalah hak asasi rakyat jelata dan pihak Kerajaan mempunyai kewajiban moral untuk memenuhi permintaan perumahan khususnya permintaan daripada mereka yang berpendapatan rendah. Jikalau kita lupa bahawa mereka yang berpendapatan rendah ialah memberi sumbangan yang besar kepada proses pembinaan negara menerusi tenaga buruh terhadap sektor perniagaan dan perindustrian. Malangnya pihak Kerajaan telah gagal untuk membina rumah-rumah kos rendah yang cukup bagi mereka itu. Akibatnya ialah masalah sosial besar dalam bentuk Colonial setingan wujud ini.

Buat masa sekarang, golongan setingan merupakan kira-kira 25% daripada jumlah penduduk-penduduk Kuala Lumpur dan sekelilingnya. Di samping kekurangan perumahan kedai-kedai kecil dan kilang-kilang kecil yang menduduki tanah Kerajaan selama berpuluh-puluh tahun, juga menghadapi tindakan keras daripada pihak Bandaraya yang melakukan tekanan untuk memaksa mereka berpindah walaupun mereka tidak mahu membayar sewa yang amat tinggi di tempat lain, waktu ekonomi negara kita meleset.

Saya menyeru kepada pihak Kerajaan supaya menunjukkan sikap yang liberal, bertoleransi dan bersensitif terhadap mereka ini. Jikalau tanah Kerajaan yang terlibat

tidak diperuntukkan oleh Kerajaan maka janganlah tindakan undang-undang diambil terhadap peniaga kecil itu. Jika tanah diperuntukkan untuk tujuan Kerajaan maka carilah satu tempat alternatif yang lain dengan kemudahan-kemudahan yang sempurna supaya peniaga-peniaga kecil itu dapat ditempatkan semula tanpa kesan-kesan buruk yang menjejaskan mata pencarian mereka.

Dalam hubungan ini, saya menyentuh Butiran 26, Maksud P. 17 iaitu wang \$10.00 bagi Kompleks Perniagaan dan Pasar.

Tuan Pengerusi, pihak Kerajaan telah memindah 60 lebih peniaga-peniaga kecil atau setor daripada Pasar Pusat Kuala Lumpur. Langkahnya adalah silap. Walaupun peniaga-peniaga kecil dipindah semula ke Pasar Baru Ceras, Jalan Tun Dr Ismail dan Gombak tetapi perniagaan mereka menghadapi masalah di tempat baru ini, oleh kerana tempat-tempat baru untuk berniaga itu kurang sesuai maka pendapatan mereka yang terpaksa berpindah itu berkurangan sebanyak kira-kira 70% jika dibandingkan dengan pendapatan yang diperolehi mereka dahulu di Pasar Pusat Kuala Lumpur.

Tuan Pengerusi, masalah-masalah yang saya sebutkan di atas tidak boleh diselesaikan tanpa perhubungan dan kerjasama erat di antara Wilayah Persekutuan dan pihak Kerajaan Negeri Selangor.

Saya bercadang satu jawatankuasa ditubuhkan yang terdiri daripada wakil-wakil Kerajaan Negeri Selangor dan wakil-wakil Kementerian Wilayah Persekutuan untuk menghadapi masalah yang sama seperti perumahan, kesesakan lalu-lintas, banjir, penjagaan dan sebagainya. Jawatankuasa baru itu boleh bertanggungjawab untuk menjalankan tugas usaha sama untuk

membangunkan tanah berhampiran dengan sempadan antara Negeri Selangor dan Kuala Lumpur supaya ia mendapatkan faedah dari rakyat di kedua-dua kawasan itu. Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat dari Kepong. Kalau boleh, jangan panjang sangat.

4.45 ptg.

Dr Tan Seng Giaw (Kepong): Ya, Tuan Pengerusi, ini pendek sahaja—B. 17. Pada keseluruhannya, hanya tumpuan perhatian diberi ke atas aspek agama Islam di dalam Kementerian ini, maklumat mengenai Prestasi, Butiran 1.1 Pentadbiran dan Kewangan, hanya terhad kepada bilangan masyarakat yang telah diadakan dan bilangan kertas mesyuarat ditimbangkan. Adakah kesemua tenaga kerja yang ada digunakan ke tahap yang maksima dan digembelngkan dengan lebih sistematik untuk mencapai produktiviti yang lebih tinggi di kalangan kakitangan melalui mesyuarat-mesyuarat tersebut.

Bagi Butiran 1.2 setakat memberikan prestasi kutipan maklumat bagi aktiviti Perancangan dan Penyelidikan tidak memberi apa-apa sumbangan kepada Ahli-ahli Dewan ini untuk menganalisa kegiatan Kementerian ini. Apa yang juga harus dibekalkan adalah sama ada maklumat yang dikutip itu adalah berguna dan faktor, dengan izin, "timeliness", maklumat tersebut. Butir-butir yang terperinci mengenai jenis maklumat yang diperolehi jugalah penting bagi penganalisaan kita.

Tuan Pengerusi, bagi aktiviti Pengurusan Fizikal dan Sosial, Butiran 1.3 maklumat pembekalan elektrik kepada lima buah kampung dilaporkan, pembekalan air kepada enam buah kampung diberi sehingga

bulan Jun, 1985, aktiviti membekalkan perkhidmatan dan bekalan dianggar berjumlah \$155,500. Ianya adalah lebih bermakna jika kita juga diberi maklumat bilangan kampung serta kawasan setinggan yang masih belum menerima bekalan elektrik dan air mereka. Bilangan keluarga yang mendapatkan faedah daripada pembekalan elektrik dan air kepada kampung-kampung tersebut, kedudukan kampung-kampung yang sudah dibekalkan dengan elektrik dan air dan mereka yang masih belum, sasaran dan kawasan-kawasan yang terlibat serta mengapa kawasan-kawasan ini terpilih yang telah ditentukan untuk tahun-tahun 1985 dan 1986 dan sebagainya. Tanpa maklumat-maklumat ini, bagaimanakah kita dapat mengukur darjat pencapaian prestasi aktiviti-aktiviti tersebut.

Tuan Pengerusi, dalam program Pengurusan Tanah Wilayah Persekutuan, Butiran 3 dilaporkan bilangan pendaftaran surat dan hakmilik baru, permohonan pindahmilik, pajak-gadaian dan sebagainya yang tidak dikenali dan tidak dibekalkan adalah bilangan permohonan yang dikaji dan diluluskan ataupun jenis tanah yang terlibat. Begitu juga dengan aktiviti pembangunan tanah di mana permohonan pembangunan tanah hakmilik subsidiari, reserv, hak lalu-lang, LLN dan lombong yang diterima dilaporkan tetapi bukan bilangan permohonan yang sedang dan telah diproses dan juga yang telah diluluskan atau ditolak. Jumlah pendaftaran bagi stesyen menumpang sementara (TOL) diberi sebanyak 27, 50 dan 80 bagi tahun-tahun 1984, 1985 dan 1986 masing-masing. Jika bilangan inilah yang didaftarkan maka apakah pula bilangan mereka yang telah memohon pembaharuan pendaftaran jumlah besar permohonan yang diterima, yang diproses, yang diluluskan dan yang ditolak. Apa yang pentingnya, penduduk-penduduk yang mempunyai

TOL ini hendak mengetahui sama ada TOL ini akan dilanjutkan.

Tuan Pengerusi, Maksud P. 17, Butiran (Projek) 1—Perumahan Awam Wilayah Persekutuan akan menerima pinjaman sebanyak \$54.7 juta bagi tahun hadapan. Siapakah yang akan menerima faedah daripada pinjaman itu? Baaimanakah ianya akan dibelanjakan? Ini semua adalah persoalan penting kerana jumlah perbelanjaan yang terlibat adalah besar.

Butiran 2—pengawasan Penempatan Setinggalan-setinggalan di Wilayah Persekutuan pula akan menerima peruntukan secara langsung sebanyak \$14 juta. Berapakah keluarga setinggalan yang akan ditempatkan dengan wang yang begitu besar? Apakah bentuk pengawasan yang akan dikenakan?

Tuan Pengerusi, dengan adanya pengawasan penempatan setinggalan-setinggalan, mungkin yang dimaksudkan projek-projek pembangunan sama ada diswastakan ataupun projek kerjasama di antara pihak Dewan Bandaraya dengan pihak swasta untuk membangunkan kawasan-kawasan setinggalan di sekitar Wilayah Persekutuan. Dan di sini, saya hendak mendapat tahulah bilangan projek yang dirancang untuk maksud ini dan sama ada pemilihan diadakan untuk para setinggalan yang terlibat, sekurang-kurangnya alternatif hendaklah diberikan kepada mereka dengan sewajarnya. Dan ada satu lagi yang penting iaitu berkenaan dengan kilang-kilang yang dianggap haram di kawasan-kawasan ini, banyaknya kalau menurut angka yang diberikan oleh Yang Berhormat Menteri sebanyak 3,246 kilang di kawasan Wilayah Persekutuan tidak termasuk kawasan yang dirancang oleh Pusat dan di antaranya 1,744 kilang adalah dianggap setinggalan dan kebanyakannya di kawasan-kawasan

setinggalan. Saya hendak menekankan bahawa walaupun dianggap setinggalan, mereka hendaklah diberi alternatif sekurang-kurangnya pertimbangan diberikan bagi mewujudkan, dengan izin, flatted factories yang lebih murah, yang lebih realistik kerana ada yang dicadangkan sekarang untuk flatted factories itu harganya sangat mahal, yang tidak dapat dibeli oleh sebahagian besar pihak pekilang itu. Dan sungguhpun niat Kementeriannya hendak membangunkan kawasan-kawasan setinggalan, perkara ini patutlah dirancang dengan lebih teliti, memandangkan pihak kilang haram ini memberi sumbangan yang agak besar juga, walaupun ada setengah-setengahnya cukai tidak dibayar.

Satu perkara lagi yang akhir sekali, mukasurat 70, Butiran 20 dan 21 mengenai Perparitan dan Jalan-jalan dan Jambatan-jambatan. Sukalah saya membangkitkan di sini bahawa setengah-setengah parit termasuk di Jinjang dan Batu 7½ Kepong adalah rosak kerana parit-parit ini tidak sesuai lagi dan dengan parit-parit yang lama ini saya berharap pihak Kementerian berkenaan dapat mengadakan parit-parit yang baru ataupun memperbaiki dengan lebih sempurna supaya penduduk-penduduk tidak mengalami kesusahan.

Begitu juga dengan jalan-jalan termasuk di Jinjang, walaupun yang Berhormat Menteri telah mengatakan akan memperuntukkan \$500,000 untuk jalan-jalan di Jinjang tetapi ini tidak memadai, memandangkan walaupun 30 tahun sudah kampung ini diwujudkan, kebanyakan jalan dan parit masih tidak sempurna. Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat Menteri, sila menjawab.

4.54 ptg.

Menteri Wilayah Persekutuan (Dato' Shahrir bin Abdul Samad): Tuan Pengerusi, terlebih dahulu suka saya mengucapkan berbanyak terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah mengambil bahagian dalam membahaskan peruntukan Mengurus serta Pembangunan bagi Kementerian Wilayah Persekutuan di mana beberapa perkara telah ditimbulkan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat yang berkenaan dengan tumpuan yang telah diberikan oleh dua daripada mereka yang telah berucap mengenai dengan soal perumahan awam di Wilayah Persekutuan. Tetapi walaupun mereka berdua datangnya daripada sebuah parti yang sama dan mewakili organisasi siasah yang sama, tetapi jelas bahawa pendirian masing-masing, walaupun di dalam badan siasah yang sama juga berbeza sedikit dari segi pendekatan masing-masing.

Tentang soal perumahan awam, sejumlah \$54.7 juta telah diperuntukkan dalam bentuk pinjaman bagi tujuan untuk melaksanakan pembinaan rumah-rumah kos rendah sebagai lanjutan projek perumahan awam dalam Rancangan Malaysia Kelima. Jumlah yang tersebut akan dibelanjakan bagi bilangan sebanyak 2,188 unit rumah kos rendah dan akan dibina di kawasan-kawasan seperti Cheras, Bandar Tun Razak, Sentul, Bukit Kerinci, Gombak, Setapak dan juga Keramat.

Ahli Yang Berhormat dari Kuala Lumpur Bandar telah menyatakan bahawa sepatutnyalah peruntukan yang lebih diberikan bagi tujuan itu, tetapi Ahli Yang Berhormat dari Kepong pula mengatakan bahawa \$54.7 juta ini terlalu banyak dan perlulah dikawal dengan lebih rapi lagi. Jadi perbezaan pendapat daripada kedua-dua Ahli Yang Berhormat daripada satu parti itu memanglah jelas

dari semasa ke semasa apabila membincangkan satu-satu masalah yang dihadapi oleh rakyat.

Ahli Yang Berhormat dari Kuala Lumpur Bandar yang agak positif dari segi sumbangannya telah mencadangkan agar Kementerian Wilayah Persekutuan melihatkan kepada soal-soal yang boleh menggalakkan pemaju-pemaju swasta di dalam usaha-usaha mereka untuk membekalkan rumah-rumah kos rendah khususnya dan rumah-rumah kos sederhana bagi memenuhi permintaan dan keadaan permintaan yang berlaku pada masa ini. Sebagai contoh yang telah diberikan oleh Ahli Yang Berhormat dari Kuala Lumpur Bandar sebanyak 14,000 orang yang telah pun mendaftar sama ada untuk menyewa ataupun membeli rumah di Dewan Bandaraya Kuala Lumpur sehingga bulan Jun, 1985.

Tuan Pengerusi, masalah perumahan memanglah menjadi masalah utama yang telah diberikan perhatian oleh saya semenjak saya menjadi Menteri Wilayah Persekutuan dan ketika melihatkan tentang masalah kekurangan kewangan Kerajaan yang boleh diperuntukkan bagi tujuan ini, maka daripada tahun yang lepas saya telah mula mengatur rancangan untuk melibatkan sektor swasta di dalam menambahkan bekalan rumah kos rendah dan kos sederhana bagi penduduk-penduduk di Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur ini.

Cara pertama yang saya lakukan ialah dengan melihat kepada soal-soal yang boleh menyebabkan harga-harga rumah terlalu jauh tinggi daripada apa yang mampu dibayar oleh pihak pembeli. Di setengah-setengah tempat atau setengah negeri kita mengetahui bahawa bagi seseorang pemaju ataupun sesebuah syarikat pemaju swasta yang memohon untuk membangunkan sebidang kawasan

yang luas biasanya disyaratkan juga untuk membina 30% atau 40% daripada jumlah rumah itu terdirinya daripada rumah kos rendah.

Oleh kerana rumah kos rendah biasanya melibatkan subsidi sebanyak sedikit ataupun melibatkan kurangnya keuntungan bagi pihak pemaju swasta, apa yang berlaku ialah oleh kerana mereka ingin membina rumah-rumah kos rendah yang berharga di bawah \$25,000 itu mereka terpaksa pula membina rumah yang berharga lebih daripada \$100,000 dan yang rugi ialah golongan yang mengharapakan untuk membeli rumah dalam lingkungan harga \$40,000 hingga \$60,000. Golongan sederhana ini biasanya telah tertinggal dari segi perhatian dalam perancangan dan pembangunan perumahan di negara kita ini oleh sebab kerana kehendak Kerajaan atau kehendak pihak-pihak berkuasa tertentu bagi ditentukan bilangan rumah kos rendah yang dibina oleh pihak pemaju swasta.

Memandangkan kepada keadaan ini maka di peringkat Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur, saya telah mengambil satu sikap bahawa pembinaan rumah kos rendah ini merupakan tanggungjawab pihak Kerajaan dan kiranya pihak Kerajaan mensyaratkan kepada seseorang pemaju untuk membina rumah-rumah kos rendah, maka layanan yang patut diberi kepada seseorang pemaju itu sepatutnyalah serupa atau sehampir dengan layanan yang Kerajaan berikan kepada pemaju Kerajaan sendiri atau badan Kerajaan yang telah ditugaskan untuk melaksanakan tugas yang telah saya sebutkan sebagai tugas Kerajaan itu. Dengan berpandukan kepada perkara itu, maka di dalam soal pembayaran premium tambahan yang biasa dikenakan kepada pemaju-pemaju perumahan ataupun pemaju-pemaju swasta berasaskan kepada kawasan keseluruhannya di mana

biasanya kita meletakkan 20% daripada nilai tanah sebagai pembayaran premium tambahan.

Setelah projek atau pembangunan itu mendapat kelulusan daripada Kerajaan, maka saya telah membuat keputusan di peringkat Jawatankuasa Tanah Wilayah Persekutuan untuk mengecualikan kawasan tanah yang digunakan untuk kemudahan-kemudahan awam, seperti jalan raya besar, balai raya, tadika, permainan kanak-kanak dan juga kawasan tanah yang digunakan untuk tujuan membina rumah kos rendah. Kesemua kawasan ini dikecualikan daripada membayar premium tambahan dengan tujuan supaya sekurang-kurangnya kos kepada pihak pemaju itu sendiri dengan mereka menyediakan kemudahan-kemudahan asas yang diperlukan oleh perancangan Kerajaan serta kerana usaha mereka menyediakan rumah-rumah kos rendah di atas keperluan dan permintaan Kerajaan, maka mereka tidak pula dibebankan oleh Kerajaan di dalam usaha mereka untuk menemui dan menepati permintaan dan kehendak Kerajaan. Itulah cara yang pertama di mana saya telah mengambil tindakan untuk cuba mengurangkan bebanan kos kepada pemaju swasta yang juga disyaratkan untuk melaksanakan satu-satu tugas yang biasanya dijalankan oleh badan Kerajaan itu sendiri.

Cara yang kedua ialah dengan saya melancarkan apa yang dikenal sebagai Rancangan Pembangunan Semula Kawasan Setingan di mana kawasan setingan yang tertentu, yang mempunyai bilangan setingan yang ramai dibangunkan oleh pihak swasta sendiri dengan cara perancangan yang komprehensif atau "integrated", dengan izin, dengan pihak Kerajaan menyediakan tanah tersebut dengan mengenakan bayaran premium yang juga berpandukan kepada penggunaan

tanah yang berkenaan. Tujuan ini ialah dengan kita mengenakan pembayaran yang agak rendah dan tidak terlalu ghairah untuk mengikut harga tanah yang kononnya begitu tinggi harganya seperti emas yang biasanya disebutkan oleh setengah pihak di Kuala Lumpur ini, tetapi oleh kerana kita berpandu kepada penggunaan tanah itu dan menetapkan harga tanah itu berpandukan kepada penggunaan tanah itu maka dapatlah kita menentukan supaya tanah yang digunakan untuk pembinaan rumah kos rendah umpamanya, dapat dikeluarkan dengan premium yang rendah kepada pemaju yang berkenaan ataupun dikeluarkan dengan premium yang nominal kepada pemaju swasta yang berkenaan oleh kerana sepertimana saya telah sebutkan awal-awal tadi, pemaju swasta yang tersebut juga melaksanakan tanggungjawab yang biasanya dilakukan oleh badan Kerajaan sendiri. Kalaupun Dewan Bandaraya Kuala Lumpur umpamanya diberikan tanah untuk membina rumah-rumah kos rendah, tanah itu juga dikeluarkan dengan harga yang paling nominal dan kalaulah itu dilakukan bagi sebuah badan Kerajaan yang melaksanakan tugas sebagai sebuah badan Kerajaan, maka saya tidak nampak mengapa tidak pula rancangan ini dilaksanakan juga bagi badan-badan swasta yang juga melaksanakan satu fungsi yang sepatutnya dilakukan oleh sebuah badan Kerajaan.

Dengan cara ini saya telah dapat mengaturkan langkah-langkah bagi membangunkan kawasan-kawasan setinggan yang mana dalam jangka masa 2 tahun hingga 2½ tahun ataupun 2 tahun hingga 3 tahun yang akan datang, kesemua projek-projek pembangunan semula kawasan-kawasan setinggan ini akan dapat membina perumahan-perumahan baru bagi sejumlah 7,000 keluarga setinggan

yang merupakan hampir 15% daripada jumlah keluarga setinggan yang terdapat di Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur ini. Dengan cara ini juga, dengan menggunakan pihak swasta sebagai pemaju dan juga dengan menggunakan perancangan yang komprehensif bagi satu-satu kawasan, pihak pemaju telah juga bersetuju untuk membina kemudahan-kemudahan awam seperti sekolah, balai raya, tadika, surau, masjid dalam setengah ketikanya dan juga balai polis, umpamanya di kawasan Kampung Pandan Tengah, sebagai menentukan supaya pembangunan Kampung Pandan Tengah dan kawasan-kawasan setinggan yang lain akhirnya akan membina sebuah masyarakat yang lengkap dengan kemudahan-kemudahan asas yang diperlukan tanpa pula menunggu-menunggu untuk peruntukan daripada pihak-pihak Kerajaan atau Kementerian yang berkenaan bagi tujuan-tujuan membina balai raya, surau dan sebagainya. Dengan cara ini kita telah dapat menggabungkan usaha dan pemikiran serta kewangan pihak swasta dengan perancangan dan pemikiran pihak Kerajaan untuk manfaat rakyat, khususnya di Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur ini.

Tuan Pengerusi, Ahli Yang Berhormat dari Kuala Lumpur Bandar telah juga menyatakan bahawa kelewatan dalam kelulusan yang diberikan kepada projek-projek perumahan biasa juga menyebabkan harga rumah naik. Saya bersetuju dengan pandangan Ahli Yang Berhormat itu dan sebab itulah di bawah perancangan pembangunan semula kawasan-kawasan setinggan yang dijalankan oleh Kementerian saya bersamaan dengan pihak swasta, apa yang telah berlaku ialah kita telah melihat kelulusan pertimbangan dan kelulusan yang begitu pantas sekali sehinggakan bagi pembangunan semula kawasan Kampung Pandan Tengah, kesemua kelulusan telah

diperolehi dalam masa 6 bulan sahaja dan dengan cara yang tidak langsung akan menentukan supaya bekalan rumah-rumah pangsa kos rendah, kos sederhana ini akan dapat disampaikan kepada pembeli-pembeli dengan cara yang paling cepat, dengan cara yang paling berkesan dan tidak dilengah-lengahkan atau menyebabkan kenaikan harga yang tidak fasal-fasal.

Selain daripada itu, Ahli Yang Berhormat dari Ulu Terengganu ada juga menimbulkan pandangan tentang keindahan Bandaraya Kuala Lumpur, bagaimana beliau tidak bersetuju dengan sekeras-kerasnya bahawa tidak patutlah kita mengindahkan tempat kita semata-mata untuk PATA atau untuk tujuan mereka yang hendak melawat ke Bandaraya kita.

Sebaliknya, Tuan Pengerusi, pada pandangan saya, selepas melihat ke Kuala Lumpur ini dalam masa dua tahun yang lalu, saya melihat bahawa memang apa yang telah kita lakukan selama-lama ini sebenarnya ialah untuk manfaat, untuk faedah dan untuk nikmat penduduk-penduduk Bandaraya itu sendiri dan juga untuk rakyat Malaysia pada keseluruhannya. Apa yang sentiasa menjadi masalah bagi seorang pelawat asing ke bandaraya kita ialah mereka tidak tahu bagaimana hendak pergi dari satu tempat ke satu tempat dan tambahan lagi mereka juga tidak tahu apa perkara yang perlu mereka lihat dan melawat ketika mereka berada di Bandaraya Kuala Lumpur ini.

Kita mempunyai tempat-tempat yang indah dan bersejarah tetapi bagi seorang pelawat asing yang datang pertama kalinya ke Kuala Lumpur kalau hendak mencari map atau peta yang authoritative bagi Bandaraya Kuala Lumpur, ia akan hanya diberikan peta yang mungkin sudah out of date, dengan izin, oleh kerana tidak ada sebarang usaha yang diaturnya

untuk menyambut pelawat-pelawat asing ini dan mengucapkan selamat datang kepada mereka dan membantu mereka ketika melawat Kuala Lumpur ini. Oleh itu, walaupun kita tahu bahawa banyak terdapatnya tempat-tempat yang indah, taman-taman yang indah, bangunan-bangunan yang bersejarah dan sebagainya, tetapi kesemuanya ini disediakan dengan cara bahawa sebenarnya ianya disediakan oleh penduduk-penduduk Kuala Lumpur atau rakyat Malaysia sahaja kerana bagi seorang pelawat asing memang tidak ada maklumat, memang tidak ada bantuan, bagi ia untuk pergi ke Taman Perdana, melihat taman yang indah dan subur dan tidak juga diberikan maklumat bagaimana ia boleh pergi ke kawasan-kawasan yang bersejarah dan sebagainya. Oleh itu, apa yang telah berlaku sebenarnya semasa menyambut PATA ini ialah semata-mata dengan tujuan Kerajaan menjadikan PATA itu sebagai satu masa yang dianggapkan penting di dalam usaha Kerajaan untuk menggalakkan pelancong dan lebih pelawat-pelawat ke bandaraya kita atau ke negara kita.

Dan usaha-usaha mengecat dan mengindahkan bangunan-bangunan itu semata-mata seperti menyambut mereka yang juga boleh memainkan peranan yang penting dalam menjadikan Malaysia ini sebagai satu destinasi pelancongan yang termuka di rantau ini kerana yang akan hadir di Persidangan PATA terdiri daripada mereka yang menulis, menjual dan yang turut terlibat di dalam perusahaan pelancongan. Mereka bukanlah merupakan pelancong atau pelawat bahkan mereka terlibat secara terus dan secara langsung di dalam bidang pelancongan di negara masing-masing; dan sekiranya kita dapat menyediakan satu gambaran atau satu pandangan yang teratur dan keadaan yang lebih terkawal semasa Persidangan PATA itu, insya Allah sekurang-kurangnya

apabila mereka balik ke tempat masing-masing, ke syarikat masing-masing, mereka akan juga turut menulis atau menceritakan atau menggalakkan pelawat-pelawat yang lain untuk datang mengunjung ke negara kita.

Saya juga bersetuju dengan Ahli Yang Berhormat bahawa perkara ini tidaklah harus hanya dilakukan setakat PATA sahaja kerana apa yang perlu dilakukan atau apa sahaja yang dilakukan yang sentiasa boleh dijadikan sebagai rujukan bagi pihak-pihak yang terlibat di dalam bidang pelancongan; dan apabila mereka menyatakan kepada pelanggan-pelanggan mereka di Eropah, umpamanya, bahawa kalau mereka hendak datang ke Malaysia, mereka akan dapat melihat orang memukul gendang atau bermain wau, umpamanya, kerana mereka ini telah melihat kesemuanya ini semasa Persidangan PATA, tetapi yang kita takut sekali ialah apabila pelawat-pelawat yang akan datang selepas itu datang ke Malaysia melihatkan bahawa sukar sangat untuk mencari orang yang memukul gendang atau orang yang bermain wau sepertimana terdapat dalam poster-poster TDC yang telah digunakan untuk menghebahkan negara kita di luar negeri.

Saya rasa sekurang-kurangnya dalam tamaddun masyarakat kita, memanglah satu-satu pesta dan satu-satu hari yang penting itu disambut dengan cara yang luar biasa sedikit dan saya tidaklah bersetuju sangat bahawa ini satu perbuatan yang kuno seperti mana yang dinyatakan oleh Ahli Yang Berhormat dari Ulu Terengganu kerana kalaulah, katakan, saya pun datang melawat ke rumah Ahli Yang Berhormat ataupun Ahli Yang Berhormat datang melawat ke rumah saya sendiri, sekurang-kurangnya saya rasa sebagai menghormati pelawat yang terhormat, saya juga akan cuba

untuk menghiaskan rumah saya dengan cara yang lebih baik sedikit daripada masa yang biasa. Takanlah apa yang saya makan pada hari itu juga saya hidangkan kepada Ahli Yang Berhormat, sekurang-kurangnya saya membuatkan hidangan yang istimewa sedikit. Itu biasanya merupakan amalan dalam masyarakat kita dan tidaklah perlu kita merasa bimbang bahawa ini akan mengharapkan mereka datang dengan berlebihan dan kita pula tidak memberi pandangan atau memberi penghormatan kepada rakyat negara kita dan hanya menumpukan segala usaha kita kepada pelawat-pelawat asing sahaja semasa Persidangan PATA itu diadakan.

Tuan Pengerusi, selain daripada itu, saya juga mendengar pandangan-pandangan yang telah dikeluarkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Sungai Besi dan Ahli Yang Berhormat dari Kepong. Ada perkara-perkara yang telah ditimbulkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Kepong yang mana saya rasa kalau Ahli Yang Berhormat itu betul-betul hendakkan jawapannya bolehlah diutarakan secara soalan kepada Kementerian mengikut amalan biasa di dalam Parlimen.

Mengenai perkara-perkara yang lain, saya ingin menjawab kepada Ahli Yang Berhormat dari Sungai Besi yang menyatakan tentang cadangan beliau bagi diadakan satu jawatankuasa bersama di antara Kementerian Wilayah Persekutuan dan juga Kerajaan Negeri Selangor.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat berkenaan, sebenarnya sudahpun ada Majlis Perancangan Lembah Klang yang dipengerusikan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri yang juga dianggotai oleh diri saya sebagai Menteri dan juga Menteri Besar Negeri Selangor yang bermesyuarat sekurang-kurangnya sekali dalam tiga bulan bagi

membincangkan masalah-masalah bersama di antara Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur dengan Negeri Selangor.

Mengenai pertanyaan Ahli Yang Berhormat dari Sungai Besi mengenai kedudukan dan kemajuan perancangan serta pelaksanaan Sistem Transit Laju Ringan serta Aerobus bagi Wilayah Persekutuan, sukalah saya menyatakan bahawa perancangan Sistem Transit Laju Ringan ianya telah pun berada diperingkat di mana pihak Kerajaan telah menubuhkan sebuah syarikat yang bernama STLR (Sdn) Bhd yang bertujuan untuk menjual tanah-tanah yang diperuntukkan kepada syarikat itu bagi tujuan membiayai pembinaan Sistem ini. Oleh itu, bagi projek STLR, ia tidak akan melibatkan peruntukan daripada pihak Kerajaan, malahan ia akan merupakan sebuah syarikat Kerajaan yang akan mencari manfaat, akan mencari kewangannya daripada kemudahan-kemudahan yang terdapat di Wilayah Persekutuan atau sumber-sumber yang terdapat di dalam Wilayah Persekutuan, khususnya dengan pemberian tanah kepada syarikat berkenaan, bagi syarikat itu memproses tanah itu daripada tanah yang tidak berproses kepada tanah yang mempunyai perancangan yang tersendiri supaya dapatlah dijual kepada pasaran dengan harga yang lebih tinggi daripada pemberian tanah mengikut amalan biasa oleh Pejabat Tanah dan Pihak Berkuasa Negeri.

Dengan cara ini, pihak STLR akan dapat mengumpulkan wang yang dijangkakan bagi tahun ini sebanyak \$70 juta dan meningkatkan pungutan pada tahun akan datang bagi tujuan untuk membiayai pelaksanaan sistem pengangkutan awam yang berjenis Sistem Transit Laju Ringan. Sistem ini juga telah mendapat peruntukan sebanyak \$78 juta sebagai pinjaman daripada Kerajaan Belgium dan

Kerajaan Peranchis bagi tujuan untuk membiayai pelaksanaan sistem tersebut. Pinjaman-pinjaman ini dikenakan dengan faedah yang paling rendah dan juga diberikan tempoh pembayaran balik yang agak lama untuk membolehkan pihak Kerajaan melaksanakan sistem ini dengan tidak dibebankan dengan keperluan kewangan yang terlalu tinggi.

Selain daripada itu untuk mengatasi masalah dari segi kehilangan penukaran asing akibat daripada pengimportan satu sistem daripada luar negeri, maka pihak pembekal sistem ini telah juga bersetuju bagi mengadakan satu cara "Counter Trade" atau perdagangan timbal balas yang bermakna di mana oleh kerana sistem ini memerlukan pengimportan mesin dan juga alat-alat yang semuanya bernilai hampir M\$300 juta bahawa syarikat pembelian sistem ini akan juga menentukan supaya mereka akan mengeksport daripada negara kita barang-barangan berjumlah M\$300 juta juga untuk dieksport dan dipasarkan kepada negara-negara yang bukan menjadi pasaran tradisional kepada barangan Malaysia. Inilah satu sistem yang telah mendapat pandangan yang khusus dari segi pengawalan kehilangan penukaran wang asing dan cara "Counter Trade" ini merupakan satu cara yang boleh menguntungkan negara khususnya dalam masa negara menghadapi kemelesetan ekonomi kerana selain daripada jumlah M\$300 juta barang-barangan Malaysia yang akan dieksport daripada negara kita di bawah Skim "Counter Trade" ini, kita juga akan melihat bahawa sebahagian besar daripada kerja-kerja pembinaan sistem pengangkutan awam ini akan dilakukan di negara kita dengan menggunakan bahan-bahan pembinaan dan juga menggunakan buruh serta melibatkan syarikat-syarikat tempatan dan ini bermakna bahawa ia akan merupakan sebahagian yang penting dalam menyediakan

peluang-peluang pekerjaan di dalam menjadikan "stimulous" kepada sebuah ekonomi yang menghadapi berbagai masalah akibat dengan kemelesetan ekonomi negara pada masa ini.

Tuan Pengerusi, selain daripada itu saya tidaklah ada tujuan untuk menjawab teguran-teguran yang lain, hanyalah untuk mengucapkan berbilang terima kasih kepada pihak-pihak yang telah berucap membahaskan peruntukan bagi Kementerian Wilayah Persekutuan dan sekiranya perkara-perkara yang lain tidak sempat saya jawab, hanya memadamkan bagi saya menyatakan bahawa perkara-perkara ini akan diambil perhatian seperti biasa. Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi: Ahli-ahli Yang Berhormat, masalahnya ialah bahawa wang sejumlah \$21,530,900 untuk Maksud B. 17 di bawah Kementerian Wilayah Persekutuan jadi sebahagian daripada Jadual hendaklah disetujui.

Masalah dikemukakan bagi diputuskan, dan disetujui.

Wang sebanyak \$21,530,900 untuk Maksud B. 17 diperintahkan jadi sebahagian daripada Jadual.

Tuan Pengerusi: Masalahnya ialah bahawa perbelanjaan sebanyak \$101,900,150 yang disebutkan dalam Maksud P. 17 dalam Anggaran Pembangunan, 1986 hendaklah diluluskan.

Masalah dikemukakan bagi diputuskan, dan disetujui.

Wang sebanyak \$101,900,150 untuk Maksud P. 17 diluluskan jadi sebahagian daripada Anggaran Pembangunan 1986.

Maksud B. 18 (Jadual)—

Maksud P. 18 (Anggaran Pembangunan, 1986)—

Tuan Pengerusi: Kepala Bekalan 18 dan Kepala Pembangunan P. 18 di bawah Kementerian Perusahaan Utama terbuka untuk dibahas.

5.26 ptg.

Tuan Ling Sie Ming (Sibu): Tuan Pengerusi, saya bangun untuk membahaskan sedikit daripada butiran-butiran di bawah Kementerian Perusahaan Utama. Butiran-butirannya ialah Butiran 10—Penyelidikan dan Pembangunan Kayu, Butiran 81—Penilaian Sumber Arang Batu, Butiran 99—Kajian Perlombongan Negeri-negeri iaitu di bawah tajuk GALIAN dan Butiran 5—Pusat Penyelidikan Minyak Kelapa Sawit.

Tuan Pengerusi, saya merujuk kepada Maksud B. 18 dan P. 18 di mana \$316,494,020 telah diperuntukkan bagi Perbelanjaan Mengurus dan Pembangunan Kementerian Perusahaan Utama. Peruntukan bagi tahun 1986 itu adalah \$81 juta lebih daripada peruntukan bagi maksud yang sama ada tahun 1985. Pertambahan ini adalah dihargai, ini menunjukkan keazaman pihak Kerajaan untuk membekalkan kedudukan bidang komoditi utama seperti kayu, getah, kelapa sawit, koko, bijih timah dan sebagainya, walaupun negara kita masih menghadapi masalah kemelesetan ekonomi. Walau bagaimanapun pertambahan penduduk tidak akan memberi kesan jika pihak Kerajaan tidak menyelesaikan masalah pemasaran dan kestabilan harga bagi barangan utama. Jika pihak Kerajaan gagal mendapat pasaran baru untuk mendapat eksport keluaran utama dan menstabilkan harganya, pelabur-pelabur akan hilang keyakinan

mereka dan lebih banyak kilang akan ditutup dan masalah pengangguran akan kian bertambah.

Tuan Pengerusi, mengenai keluaran kayu-kayan, saya cadangkan cukai eksport dan royalti bagi kayu balak yang dieksport dikurangkan sebanyak 50% untuk menyelamatkan industri kayu dari bankrapsi. Pihak Kerajaan telah bercadang supaya pengeluaran dan pengeksportan kayu balak dikurangkan, akan tetapi langkah ini tidak akan berjaya untuk menyelesaikan masalah kerugian besar yang dialami oleh industri kayu kerana kos mengeluarkan kayu balak adalah sama dan tidak dikurangkan dengan mengurangkan pengeluaran kayu balak, misalannya dalam keadaan yang wujud bagi setiap ton kayu balak yang dikeluarkan di Sarawak pelabur berkenaan akan mengalami kerugian sebanyak \$30. Jadi sekiranya cukai eksport dikurangkan untuk mengeksport kayu balak sehingga dapat 50% kerugian tersebut akan diselamatkan.

Di samping itu kilang-kilang papan dan kilang-kilang papan lapis juga memerlukan perhatian serius dan tidak wajar daripada pihak Kerajaan. Menurut Laporan Ekonomi pengeluaran papan pada tahun 1985 akan diturunkan sebanyak 2% jika dibandingkan dengan tahun 1984. Pengeluaran papan lapis akan turun sebanyak 2% di Semenanjung Malaysia dan 6.4% di Sabah dan Sarawak jika dibandingkan dengan tahun 1984.

Jika dibandingkan dengan tahun 1984 keadaan tersebut disebabkan oleh kekurangan permintaan oleh luar negeri serta kejatuhan harga kayu dalam pasaran dunia. Akibatnya adalah sangat teruk. Menurut Laporan Ekonomi tahun 1985 dan 1986, 15 buah kilang di Negeri Kelantan ditutup dengan 2,000 pekerja dihentikan kerja

mereka. Sekiranya pihak Kerajaan tidak mengambil langkah-langkah yang berkesan, keadaan ini akan menjadi satu krisis kepada negeri-negeri yang bergantung kepada kayu untuk pendapatan mereka seperti Kelantan dan Sarawak.

Pihak Kerajaan juga perlu mengambil perhatian serius dalam bidang perlombongan bijih timah. Dari jumlah lombong-lombong itu 250 buah telah menghadapi masalah kritikal dengan pekerja-pekerja sebanyak 15,000 hingga 18,000 dibuang kerja dengan tujuan membantu industri bijih timah. Saya cadangkan, yang pertama pengurangan kadar pembayaran elektrik untuk lombong-lombong. Yang kedua, memberi subsidi minyak sebanyak 50% kepada lombong-lombong yang menggunakan diesel. Ketiga menyegerakan perhubungan antarabangsa ke arah kesetabilan harga pasaran dunia serta membanteras penyeludupan bijih timah. Yang keempat, memperluaskan pasaran bijih timah dan menyiasat kemungkinan mendirikan industri ringan memproses bijih. Yang kelima memperkukuhkan kewangan Majlis Bijih Timah Antarabangsa untuk memulihkan semula keyakinan dunia ke dalam pasaran metal exchange di London, dengan izin.

Saya merujuk kepada Butiran 81, Tajuk—Penilaian Sumber Arang Batu di Sarawak. Saya harap hasil daripada lombong-lombong arang batu yang didapati di Sarawak akan mendatangkan faedah kepada rakyat Sarawak. Pihak Kerajaan Persekutuan telah mendapat pendapatan yang besar daripada pelaksanaan projek L.N.G. di Bintulu tetapi rakyat Sarawak hanya mendapati 5% royalti sahaja. Keadaan ini menjadi punca sasaran ketidak puas hati di kalangan rakyat Sarawak. Ingin saya cadangkan bahawa Sarawak harus diberi keistimewaan apabila projek

perlombongan dilaksanakan di negeri itu disebabkan kemunduran sosio ekonomi Negeri Sarawak.

Tuan Pengerusi, saya harap Batu Arang akan menjadi punca tenaga tambahan kepada industri dan pihak Kerajaan tidak akan mengeksport arang batu sebelum permintaan tenaga dalam negeri dipenuhi.

Akhirnya, saya ingin menyentuh Pusat Penyelidikan Kelapa Sawit. Peruntukan sebanyak \$17 juta adalah dicadangkan kepada pusat tersebut di dalam Rancangan Malaysia Keempat, tetapi di tahun 1986 Kerajaan tidak ada memberi peruntukan untuk projek itu. Di sini saya meminta Yang Berhormat Menteri dalam jawapannya untuk menjelaskan apa sebab-sebabnya dan tujuan mendirikan pusat itu serta peranan yang dimainkan olehnya, dan kemajuan yang dicapai setakat ini. Seperti kita sedia maklum walaupun keluaran kelapa sawit kian bertambah tetapi harganya dalam pasaran dunia kian menurun. Pada dua bulan yang lalu harga minyak kelapa sawit ialah \$1,700 tetapi pada hari ini harga itu menjadi \$670 iaitu rendah sebanyak 50% daripada harga dua bulan lalu. Salah satu penyelesaian terhadap masalah yang dihadapi oleh sektor kelapa sawit ialah memperluaskan aktiviti-aktiviti penyelidikan kelapa sawit dengan memperkenalkan teknologi baru. Kita juga perlu bergiat untuk mengembangkan industri-industri yang memproses minyak kelapa sawit supaya meluaskan eksport komoditi itu. Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi: Ahli Yang Berhormat dari Batang Lupar.

5.39 ptg.

Datuk Edwin anak Tangkun (Batang Lupar): Tuan Pengerusi, saya bangun menyokong peruntukan yang diberi kepada Kementerian Perusahaan Utama di bawah Maksud 18 Butiran 1.2 mukasurat 75, Getah dan Lain-lain

Bahan Antarabangsa dan Penyelidikan.

Tuan Pengerusi, saya suka menarik perhatian Dewan ini kepada jumlah peruntukan sebanyak \$316,494,020 bagi tahun 1986. Tuan Pengerusi, sebagai Wakil Rakyat luar bandar, ingin saya menyentuh satu, dua perkara yang saya anggap penting. Yang pertama mengenai arahan Kerajaan yang sentiasa disiarkan melalui televisyen dan radio. Arahan ini merayu kepada seluruh rakyat telah digesa supaya jangan semata-mata bergantung dari Kerajaan.

Tuan Pengerusi, saya berharap bahawa rakyat khasnya kaum pekebun kecil di luar bandar akan menerima seruan Kerajaan. Tetapi memandangkan semua pembangunan Kerajaan yang sentiasa ditumpukan kepada bandar-bandar sahaja, maka rakyat luar bandar telah bertanya, kerana para pekebun kecil luar bandar masih jauh ketinggalan di bidang pembangunan tanah kerana tanah di kawasan luar bandar masih luas dan subur tetapi masih terbiar. Oleh sebab itu rakyat luar bandar sangat bimbang dan mereka sentiasa merayu kepada Kerajaan supaya Kerajaan Persekutuan dan Kerajaan Negeri akan menggalakkan pembangunan jalan ke kawasan pendalaman, oleh kerana kekurangan jalan ke kawasan luar bandar maka timbullah perasaan rakyat luar bandar. Saya yakin bahawa rakyat luar bandar sentiasa sabar dan mereka sanggup bekerja keras dan merekalah menjadi latarbelakang Kerajaan semasa negara kita diancam oleh anasir komunis.

Tuan Pengerusi, oleh sebab beberapa perkara yang mustahak dan perlu diambil perhatian oleh Dewan yang mulia ini ketika kita mempertimbangkan dan meluluskan satu jumlah wang yang diberi kepada Kementerian Perusahaan Utama, saya percaya bahawa rakyat luar bandar khasnya para pekebun kecil di negeri

Sarawak mereka tidak semata-mata bergantung dari Kerajaan tetapi apa yang sangat penting kepada mereka ialah Kerajaan kita haruslah membuka lebih banyak lagi tanah di luar bandar bagi membangunkan tanah melalui agensi-agensi Kerajaan supaya getah, koko dan kopi, benda ini akan dapat ditanam dengan cara besar-besaran kerana bahan tersebut akan dapat memperkukuhkan hasil negara kita. Walaupun hari ini harganya telah merosot di pasaran dunia tetapi negara-negara pengguna masih memerlukan bahan-bahan dari Malaysia seperti koko. Walaupun banyak negara dalam dunia ini menanam koko tetapi mungkin koko dari Malaysia ini lebih tinggi mutunya maka terdapat banyak negara pengguna ingin membeli koko dari negara kita. Oleh hal yang demikian, Kerajaan kita haruslah menggalakkan tanaman koko dengan tanaman cara besar-besaran. Rakyat luar bandar menerima hasrat Kerajaan yang sentiasa penuh tanggungjawab. Semenjak kita mencapai kemerdekaan rakyat luar bandar bertungkus lumus menanam jenis tanaman yang lebih cepat mendatangkan hasil mereka yang tidak mengikut musim sepanjang tahun seperti sayur-sayuran, pisang, kacang tanah, ubi kayu, nenas, tebu leja dan cili. Tetapi menyebabkan kekurangan jalan ke kawasan pendalaman maka hasil dari tanaman mereka itu tidak menghasilkan dan kemiskinan rakyat luar bandar tidak dikurangkan bahkan terus meningkat mengikut laporan Kerajaan.

Tuan Pengerusi, saya telah berulang kali bercakap dalam Dewan yang mulia ini mengenai masalah rakyat luar bandar. Sebenarnya rakyat luar bandar juga perlu dipertimbangkan supaya tidak timbul masalah mengeluarkan hasil semua tanaman di luar bandar dan oleh yang demikian, saya sekali lagi merayu kepada Kementerian Perusahaan Utama haruslah bekerjasama dengan Kementerian

Kerja Raya supaya Kementerian Kerja Raya akan dapat menggalakkan besar atau jalan kecil ke kawasan pendalaman supaya semua tanaman mereka itu dapat meningkatkan taraf hidup mereka di masa akan datang.

Tuan Pengerusi, selain dari itu saya percaya bahawa rakyat luar bandar berharap bahawa Kerajaan kita akan dapat menyediakan baja seperti baja getah dan baja koko. Walaupun Kerajaan kita tidak dapat membantu para pekebun kecil dengan penuh tetapi mereka berharap bahawa baja-baja yang disediakan oleh Kerajaan itu akan dapat dijual kepada mereka dengan harga yang berpatutan. Inilah harapan semua para pekebun kecil di kawasan luar bandar.

Tuan Pengerusi, kita sedia maklum bahawa getah ini adalah satu bahan utama negara kita. Ianya akan dapat memperkukuhkan hasil negara kita dan juga akan mendapat hasil dari bahan tersebut. Tanah di negeri Sarawak didapati masih luas dan subur dan kaum petani di negeri Sarawak perlu diarah menanam getah cara persendirian atau Kerajaan membantu mereka dengan benih yang baik. Tuan Pengerusi, saya berharap bahawa perkara ini perlu diambil perhatian oleh Kementerian yang berkenaan. Memandangkan kekurangan getah asli di pasaran dunia pada hari ini pada hemat saya Kerajaan kita perlulah menggalakkan tanaman getah semula dan benih-benih yang baik perlu dikaji dari masa ke semasa supaya benih yang baik itu akan dapat memberi lebih hasil kepada pekebun kecil.

Tuan Pengerusi, saya telah diberi tahu oleh jabatan berkenaan di kawasan saya bahawa subsidi baja, racun serangga atau bantuan wang telah diberhentikan pada tahun lepas. Pada hemat saya, saya tidak bersetuju dengan pandangan Kerajaan yang ingin menyekat subsidi baja, racun serangga ataupun bentuk yang lain.

Sebenarnya, Tuan Pengerusi, pada hemat saya Kementerian Perusahaan Utama perlulah menubuhkan satu jawatankuasa khas untuk menyiasat para pekebun kecil yang belum mendapat bantuan dari Kerajaan, kerana saya dapati di kawasan saya masih banyak kaum pekebun kecil yang tidak mendapat bantuan dari Kerajaan seperti subsidi baja, racun serangga dan benih-benih yang baik dan oleh hal yang demikian, saya berharap bahawa Kementerian Perusahaan Utama akan dapat memberi pertimbangan kepada pekebun kecil supaya subsidi baja, subsidi racun serangga atau bantuan wang dan yang lain perlu diteruskan supaya dalam 10 tahun atau 15 tahun yang akan datang negara kita akan dapat mengeluarkan getah asli ke pasaran antarabangsa dan negara kita akan bertambah kukuh.

Tuan Pengerusi, selain dari itu, saya fikir Kerajaan kita juga haruslah mendirikan industri getah di peringkat negeri supaya getah di peringkat negeri itu diproses dahulu sebelum getah asli itu dieksportkan ke luar negeri supaya mutu getah kita ini akan mendapat harga yang tinggi di pasaran dunia dan kita tidak bimbang walaupun terdapat banyak getah tiruan yang dikeluarkan oleh negara seperti di Amerika tetapi kalau kita masih banyak mengeluarkan getah asli ini mungkin negara pengguna masih banyak lagi perlukan menerima getah daripada negara kita. Tuan Pengerusi, negara kita kalau dibandingkan dengan negara Indonesia, kita masih ketinggalan eksport getah ke pasaran dunia. Oleh sebab itu, pada hemat saya tanaman getah semula perlu diambil perhatian oleh Kementerian Perusahaan Utama supaya negara kita tidak ketinggalan di bidang pengeluaran getah asli di masa yang akan datang.

Akhir sekali, Tuan Pengerusi, bahawa saya ingin beralih kepada Butiran 81, Tajuk 2—Penilaian

Sumber Arang Batu, Sarawak, mukasurat 80 dan peruntukan cara langsung sebanyak \$400,000 sahaja kepada tahun tahun depan. Tuan Pengerusi, di kawasan saya pada satu tempat yang sentiasa disiasat oleh pakar-pakar luar negeri dan rakyat yang berdekatan dengan kawasan tersebut sentiasa bertanya, bilakah Projek Arang Batu itu dirancang. Rakyat di kawasan tersebut juga sukar melihat bilakah Kerajaan kita akan merancang arang batu kerana yang pertama mereka akan dapat hasil bekerja dari Projek Arang Batu itu dan yang kedua rakyat di kawasan tersebut mungkin mendapat pampasan seperti pampasan temuda tanah dan tanaman yang lain di kawasan tersebut. Rakyat di kawasan itu menyokong dasar Kerajaan, kerana merancang Projek Arang Batu ini satu bahan Kerajaan dan ini akan dapat menambahkan hasil Kerajaan Persekutuan dan Kerajaan Negeri. Saya percaya bahawa Kementerian Perusahaan Utama ini akan perlu ambil perhatian supaya Projek Arang Batu di Negeri Sarawak itu dapat dilancarkan dengan cepat kerana Projek Arang Batu ini akan memberi kemudahan yang lebih baik kepada negara yang sedang membangun, dan peruntukan untuk menentukan Projek Arang Batu ini perlu ditambah supaya perjalanan siasatan arang batu di negeri Sarawak akan diteruskan.

Tuan Pengerusi, saya menyokong peruntukan ini.

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat dari Kepong dan minta jangan panjang sangat.

5.48 ptg.

Dr Tan Seng Giaw (Kepong): Tuan Pengerusi, pendek sahaja. Tuan Pengerusi, Kementerian Perusahaan Utama pada keseluruhannya telah menerima pertambahan dalam

pemberian berkenaan dengan bayaran tetap sebanyak \$77,201,700 atau 54.1% daripada nilai dalam tahun 1985 tetapi yang tidak dijelaskan adalah maksud penggunaan dan setakat manakah aktiviti butiran ini telah berjaya mencapai matlamatnya. Contohnya, Aktiviti Pelajaran dan Latihan diberi pertambahan sebanyak 3.18 kali ganda bagi tahun 1986 dari \$78,800 kepada \$329,000. Maklumat yang dibekalkan hanya membilangkan jumlah kakitangan yang dilatih 378 orang dalam tahun 1984 tetapi bukan berkesan kursus-kursus tersebut.

Tuan Pengerusi, mukasurat 76, Butiran 3.3—Penyiataan, Penyelidikan dan Latihan di bawah Program GALIAN juga tidak membekalkan maklumat yang penting seperti bagaimana hasil-hasil siasatan penyelidikan serta latihan yang dikendalikan telah dipergunakan dan bilangan pelombong yang menerima faedah daripada Aktiviti ini.

Mukasurat 76, Butiran 5—Urusetia Majlis Dagangan Komoditi hanya menjelaskan bilangan permohonan untuk pendaftaran baru dan pembaharuan pendaftaran yang diterima, diluluskan serta ditarik balik. Sebab-sebab mengapa setengah-setengah permohonan telah ditarik balik tidak diterangkan di dalam Aktiviti Pengawasan Pasaran dan Ekonomi. Satu sistem Amaran Awal dijangka ditubuhkan bagi pasaran KLCE bagi membolehkan Majlis mengesan dengan lebih awal ujian pihak-pihak tertentu untuk mengepung pasaran atau mengawal harga untuk kepentingan pembeli. Sama ada sistem tersebut akan melibatkan wang peruntukan tambahan tidak diterangkan ataupun cara pelaksanaannya. Perhatian harus ditumpukan ke atas Pasaran Dagangan Komoditi kita pada masa kini terutama sekali berkenaan dengan masalah yang baru-baru ini di sektor pasaran bijih timah yang telah pun disebutkan oleh

Yang Berhormat dari Sibul dan semasa kelembapan aktiviti dagangan di KLCE. Kenyataan bahawa Malaysia merupakan pengeluar komoditi utama terbesar sekali di dunia melainkan daripada fakta bahawa rezeki berjuta-juta rakyat Malaysia bergantung kepada pemasaran komoditi-komoditi ini. Maka wujudnya satu keperluan yang mendesak untuk mengadakan satu pasaran komoditi futures yang berdikari. Ini satu aspek yang penting bagaimana kita hendak mewujudkan pasaran yang benar-benar berdikari kerana pengalaman dengan bijih timah tersangat pahit sebab negara-negara yang berindustri hendak mengongkong negara-negara membangun seperti Malaysia menyebabkan kesusahan yang sangat besar.

Tuan Pengerusi, mukasurat 78, Maksud B. 18, Butiran 2, penjelasan harus diberikan untuk Butiran Saham bagi Perbadanan Kemajuan Getah Malaysia Berhad yang disenaraikan di bawah peruntukan pembangunan bagi tahun 1986 sebanyak \$9,000,000 akan diperuntukkan. Begitu juga dengan Butiran di bawah Lembaga Penyelidikan Perhutanan Malaysia yang menerima peruntukan sebanyak \$2,415,000 secara langsung bagi Penyelidikan Ke arah Pengeluaran. Bentuk pengeluaran yang disasarkan tidak dijelaskan.

Tuan Pengerusi, dari segi kemajuan dan pemasaran yang saya sebutkan tadi, setakat ini pemasaran bagi getah misalnya, cara-cara dan kaedah-kaedah yang digunakan masih ketinggalan zaman dan ini adalah tidak memuaskan, terutamanya negara-negara jiran seperti Thailand dan Indonesia yang seringkali merampas pasaran Malaysia, sama ada dari segi kelapa sawit ataupun dari segi getah, dan Yang Berhormat pun tahu negara seperti Indonesia itu akan menjadi mungkin pengeluar minyak kelapa sawit yang lebih banyak daripada Malaysia dan mungkin dengan getah negara Thailand. Setakat ini daya

pengeluaran getah ataupun minyak kelapa sawit dan komoditi-komoditi yang lain tidak begitu tinggi dan daya pengeluaran ini terpaksa ditingkatkan lagi dan pemasaran, cara-cara dan kaedah-kaedah dan saluran-saluran yang digunakan hendaklah dikemaskinikan, mencari jalan-jalan yang baru, yang moden, yang dapat menggantikan cara-cara yang uzur, yang lama, yang ketinggalan zaman. Sekian, terima kasih.

5.55 ptg.

Tuan Lim Kit Siang (Kota Melaka): Tuan Pengerusi, sebenarnya pada masa kini negara kita menghadapi satu krisis ekonomi yang berpunca daripada krisis komoditi-komoditi utama kita baikpun getah, bijih timah, kelapa sawit, kayu balak dan komoditi-komoditi yang boleh dikatakan termasuk petroleum walaupun tidak termasuk di bawah Kementerian Perusahaan Utama yang menjadi tulang belakang ekonomi Malaysia dan sebenarnya dalam saat ini kita perlu lebih mendalam bincang Kementerian ini oleh kerana masa depan komoditi-komoditi utama kita. Bagaimana kita akan menghadapi cabaran-cabaran dan ujian-ujian di hadapan kita akan menentukan masa depan kita.

Sebenarnya saya rasa selepas 3 minggu Budget dikemukakan oleh Yang Berhormat Menteri Kewangan nampaknya, dengan izin, bottom Budget jatuh oleh kerana krisis yang sudah menghadapi bijih timah dan lain-lain komoditi utama kita. Saya sangat terperanjat bahawa sehingga masa ini pihak Kerajaan tidak datang ke Parlimen untuk kemukakan satu rancangan, satu kenyataan bagaimana Kerajaan akan bukan sahaja menghadapi krisis bijih timah tetapi pun lain-lain komoditi utama. Sampai sekarang ini sudah lebih 3 minggu selepas ketutupan London Metal Exchange dan kesannya ialah sangat

buruk, lebih kurang 5,000 pekerja sudah dibuang kerja, lebih kurang 130 lombong sudah berhenti dan pun kesannya terhadap industri-industri yang bergantung kepada industri bijih timah.

Saya harap bahawa Yang Berhormat Timbalan Menteri boleh beritahu bukan sahaja Dewan yang mulia ini tetapi rakyat yang menunggu-nunggu apa masa depan mereka, khasnya di sini masalah bijih timah di mana tidak berapa berguna kalau kita memaki negara-negara Non-ITC (International Tin Council) yang menggunakan peluang di mana kita menyokong harga timah di antarabangsa dan mereka mengeluarkan dengan secara besar-besaran sungguhpun bekalan yang over supply dalam pasaran dunia oleh kerana kita pun sendiri buat begitu dalam petroleum.

Saya bawa satu contoh, OPEC pun akan gagal oleh kerana negara-negara Non-OPEC yang menggunakan peluang harga yang tinggi, yang artificial yang di "prop" oleh OPEC supaya dapat pendapatan-pendapatan dan negara kita akan buat begitu secara besar-besaran tahun depan di mana kita akan mengeluarkan petroleum bertambah 18.6% dan semacam bijih timah sekarang OPEC pun akan collapse dan harga mungkin jatuh di bawa US\$20 setong dan kita pun tidak akan dapat hasil yang kita budget. Kita perlu ada satu fikiran yang konsisten cara untuk mengatasi masalah-masalah komoditi utama getah. Sekarang di kalangan rakyat berasa sangat kuatir sama ada masalah atau krisis timah pun akan berlaku dalam bidang pengeluaran getah, sama ada INRO pun akan menghadapi masalah ITC dan tidak mampu lagi membeli stok penimbal (buffer stock) tidak akan ada kesanggupan untuk membeli getah dan menyokong harga. Ini lagi satu kejatuhan rubber industry. Dalam semua ini saya rasa satu pengumuman

yang boleh meyakinkan rakyat yang terlibat dalam kedua-dua industri khususnya dan rakyat jelata amnya, perlu supaya mereka merasa sangat bimbang.

Di sini saya rasa apa yang disebutkan oleh rakan saya dari Kepong tadi sangat tepat bahawa kita perlu mencari penggunaan getah yang lebih berkesan sungguhpun kita ada banyak kemajuan oleh kerana baru-baru ini kita dapati bahawa eksport getah kita ke Jepun ialah baru 5.5% daripada keperluan Jepun, sungguhpun kita pengeluar getah utama dan negara-negara yang mengeksport getah yang lebih daripada Malaysia ialah negara-negara yang tidak mengeluarkan getah seperti Taiwan, Hong kong dan Korea Selatan. Saya rasa kita perlu mengkaji dengan mendalam supaya kita lebih "cost efficient" khasnya ada cabaran daripada negara-negara jiran kita, Indonesia dan Thailand.

Di sini saya suka menimbulkan satu lagi perkara iaitu mengenai Commodity Trading Exchange. Kita dapati ada banyak penyalahgunaan dalam industri ini dan ada firma-firma yang bertindak secara illegal mengutip wang daripada orang ramai berjuta-juta ringgit. Ada satu laporan yang dianggarkan lebih \$5 juta tanpa apa-apa perlindungan kepada orang ramai yang termasuk pekerja-pekerja, peneroka-peneroka FELDA dan juga pekerja-pekerja estet. Sungguhpun ada satu Rang Undang-undang yang baru untuk Commodity Trading akan dibentangkan, saya tidak tahu sama ada benar bahawa Rang Undang-undang ini akan ditarik balik. Tetapi walau bagaimanapun, saya harap bahawa masa yang cukup akan diberi supaya satu Rang Undang-undang atau pindaan kepada Rang Undang-undang Commodity Exchange Trading boleh diadakan untuk memberi perlindungan kepada orang ramai.

Saya kuatir sama ada kita buat begitu oleh kerana kalau tidak silap, selepas Budget ini kita ada tinggal satu hari dan nampaknya begitu banyak bil akan dibahas dan saya harap bahawa daripada semua segi ini, pihak Kementerian Perusahaan Utama khasnya boleh mengeluarkan satu kenyataan mengenai bagaimana Kerajaan akan menghadapi krisis komoditi utama kita oleh kerana kalau kita gagal, ekonomi kita akan mendapat satu pukulan yang sangat hebat.

Tuan Pengerusi: Jemput Yang Berhormat Timbalan Menteri menjawab.

6.05 ptg.

Timbalan Menteri Perusahaan Utama (Tuan Megat Junid bin Megat Ayob): Tuan Pengerusi, terlebih dahulu pihak saya mengucapkan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah bercakap mengenai peruntukan Kementerian Perusahaan Utama bagi tahun 1986.

Saya cuba seberapa daya upaya untuk menjawab seberapa banyak kemuskilan dan teguran yang dibuat oleh Yang Berhormat sekalian tetapi mana-mana yang tidak dapat saya sentuh, jangan kecil hati, pihak Kementerian akan mengambil perhatian dan tindakan.

Untuk tidak melupakan sahabat karib saya dari Kota Melaka, lebih baiklah saya menjawab dahulu apa yang telah diperkatakan oleh Yang Berhormat dari Kota Melaka. Kita tahu bahawa krisis timah baru berjalan selama tiga minggu dan saya sendiri mengucapkan terima kasih kepada Yang Berhormat yang sungguh mengambil berat tentang masalah ini bersama-sama dengan pihak Kerajaan untuk menentukan bahawa apa yang telah berlaku dalam harga-harga

komoditi ini dapat kita menghadapinya dengan sebaik-baiknya.

Untuk pengetahuan Yang Berhormat bahawa satu "Task Force" khas di Kementerian Perusahaan Utama telah pun ditubuhkan untuk mengkaji tentang masalah industri timah ini dan oleh kerana ITC masih lagi mengadakan perbincangannya dari masa ke semasa, kita terpaksa merahsiakan dahulu kajian yang telah kita buat. Bagaimanapun atas apa yang berlaku ke atas timah ini, kita telah dapat meneka bahawa ini juga berkemungkinan akan berlaku ke atas barang utama lain seperti getah dan kelapa sawit. Dengan sebab itu Kementerian Perusahaan Utama juga telah menubuhkan satu Jawatankuasa Khas yang dianggotai oleh semua bahagian-bahagian dalam Kementerian Perusahaan Utama seperti Bahagian Getah, Kelapa Sawit, Koko, Kayu Kayan dan akan mengkaji segala aspek untuk mengekalkan keadaan industri ini dan menyediakan tindakan-tindakan yang perlu diambil jika sesuatu perkara yang tidak diingini berlaku.

Pada hari ini saya baru sahaja hadir dalam mesyuarat Jawatankuasa Kabinet Mengenai Kemelesetan Ekonomi Negara dan mesyuarat tersebut masih lagi berjalan pada masa saya bercakap ini. Tindakan-tindakan dan langkah-langkah akan diambil untuk memulihkan kemelesetan ekonomi negara yang sama-sama kita hadapi. Tunggulah dari hasil perbincangan tersebut. Ini menunjukkan bagaimana cepat dan beratnya perhatian Kerajaan walaupun masalah ini baru sahaja timbul tiga minggu kita telah mengadakan mesyuarat khas di peringkat Kabinet untuk menentukan bahawa masalah-masalah ini dapat kita hadapi dengan sebaik-baiknya. Dengan itu saya berharap Yang Berhormat tunggulah keputusan daripada mesyuarat tersebut.

Tentang masalah Commodity Exchange yang telah diperkatakan oleh Yang Berhormat itu, oleh kerana Rang Undang-undang Commodity Exchange akan dibentangkan di Dewan yang mulia ini, saya harap Yang Berhormat dapat menyediakan segala butir-butir yang lanjut dan bercakap panjang lebar atas perkara ini apabila Rang Undang-undang ini diperbincangkan kelak.

Tuan Pengerusi, menyentuh tentang apa yang telah diperkatakan oleh Yang Berhormat dari Sibul, ingin saya menyentuh sedikit mengapa peruntukan PORIM tidak dinyatakan di sini. Peruntukan sebanyak \$17 juta kepada PORIM pada tahun-tahun yang lalu ialah untuk menampung projek pembinaan kompleks ibu pejabat institut tersebut di Bangi. Oleh kerana projek tersebut telah terlaksana, maka peruntukan tidak lagi dibuat kepadanya.

Tuan Lim Kit Siang: (Bangun). Tuan Pengerusi, nampaknya kuorum tidak cukup.

Tuan Pengerusi: Sila bilang. 19 tidak cukup. Sila bunyikan loceng.

(Loceng dibunyikan).

Tuan Pengerusi: Minta bilang semula. *(Ahli-ahli dikira)* 38 ahli hadir, sudah cukup kurum. Sila teruskan.

Tuan Megat Junid bin Megat Ayob: Terima kasih Tuan Pengerusi, dan terima kasih kepada Wakil dari Kota Melaka.

Ini tidak bermakna Kementerian Perusahaan Utama mengabaikan aspek R & D dalam perusahaan kelapa sawit mengenai Institut berkenaan. Sebaliknya kemajuan R & D kelapa sawit supaya menghadapi keperluan-keperluan industri kelapa sawit negara yang semakin mendesak.

Suka saya tegaskan bahawa perjalanan PORIM adalah dibiayai oleh ses penyelidikan sebanyak \$5 bagi setiap tan metrik minyak dan bahan kelapa sawit yang dikeluarkan. Wang yang dikutip melalui ses adalah tidak mencukupi dan langkah-langkah mendapatkan sumber-sumber pendapatan tambahan adalah sentiasa diusahakan untuk membiayai projek-projek penyelidikan PORIM.

Tentang kayu-kayan yang telah diperkatakan oleh Wakil dari Sibu tadi, inginlah saya menyebutkan bahawa langkah-langkah yang telah diambil oleh Kementerian ialah, pertama, menggalakkan pemerosesan lanjut kayu-kayan untuk meningkatkan nilai tokok barangan tersebut, kedua, mengadakan misi perdagangan ke beberapa perusahaan utama yang sedia ada dan berpotensi di samping menyertai pameran barang-barang buatan kayu. Negara-negara yang telah dilawati termasuk United States of America, Asia Barat dan beberapa negara di Afrika Utara.

Tetapi ingin saya nyatakan di sini bahawa ada ahli-ahli perniagaan di negara kita ini apabila ada rombongan-rombongan yang diketuai oleh Menteri-menteri dan Ketua-ketua Menteri atau Perdana Menteri sendiri, berebut-rebut untuk ikut sama, dapat "trade deal", dengan izin, di luar negeri terutama dari segi kayu-kayan tetapi apabila "trade deal" ini telah didapati, perniagaan telah dibuat di negara lain, bukan di negara ini, dengan harapan untuk mendapat untung. Ada syarikat yang telah mendapat tender di sebuah negara di negeri China yang dapat membekalkan 11,000 meter persegi sleeper untuk keretapi, tetapi akhirnya dibuat di sebuah negara jiran kerana mereka ingin mengaut keuntungan iaitu dengan menggunakan negara tersebut untuk mengimport kayu-kayu yang murah daripada negara jiran yang lagi satu untuk dibekalkan ke negara China.

Dengan cara ini, kita menunjukkan bahawa dengan tidak adanya kerjasam dan tidak adanya perasaan cinta kepada negara, apa-apa yang dibuat oleh Kerajaan dalam segi perdagangan antarabangsa ini tidak akan dapat menghasilkan atau menguntungkan negara itu sendiri. Dan perkara ini diharapkan mendapat perhatian kepada pihak-pihak yang tertentu agar sayangkan negara itu lebih penting daripada segala-galanya.

Ketiga, ialah meningkatkan usaha R & D untuk memperluaskan lagi penggunaan akhir kayu-kayan. Dalam hal ini, Kerajaan telah menubuhkan Lembaga Penyelidikan dan pembangunan hutan pada awal tahun 1985.

Keempat, menyertai Perjanjian Kayu-kayan Tropika Antarabangsa yang merupakan perjanjian antara negara-negara pengguna dan pengeluar kayu-kayan tropika. Tujuannya ialah untuk menggalakkan kerjasam dalam bidang pembangunan dan pengurusan sumber-sumber hutan, pemerosesan dan pemasaran serta pertukaran matlamat. Perjanjian ini juga bertujuan mewujudkan harga kayu-kayan yang berpatutan tanpa stok penimbun ataupun kawalan eksport.

Bercakap tentang kelapa sawit yang mengatakan bahawa penyelidikan kelapa sawit ini tidak begitu memberangsangkan, ingin saya menyatakan bahawa PORIM, badan penyelidikan kelapa sawit, telah mengejutkan dunia kerana merupakan sebuah badan penyelidikan yang utama di dunia dapat menghasilkan minyak diesel daripada kelapa sawit, di samping mewujudkan beberapa barangan lain dari kelapa sawit seperti "vanaspati, marjerin, lilin, sabun, kueh-mueh, coklat dan lain-lain. Jadi, untuk mengatakan bahawa PORIM tidak menjalankan tugasnya, adalah satu perkara yang saya fikir tidak adil.

Untuk memperkatakan mengapa harga kelapa sawit dalam masa dua bulan ini jatuh, ini kita kena faham bahawa pada masa inilah zaman menuai kacang soya di Amerika dan Eropah kerana tanaman ini ditanam di musim panas dan pada masa ini ialah autumn, dengan izin, Tuan Pengerusi, tetapi apabila musim sejuk menjelang, tanah dipenuhi dengan salji di Eropah dan Amerika, diharapkan pemasaran kelapa sawit kita akan bertambah. Pada masa ini juga minyak kelapa yang berlebihan dikeluarkan oleh negara Filipina dan bagi negara kita pula pada bulan September dan Oktober ini, pengeluaran kelapa sawit yang luar biasa dibandingkan pada bulan Ogos yang hanya 300,000 tan, tiba-tiba pada bulan September meningkat ke 400,000 tan dan pada bulan Oktober telah meningkat ke 540,000 tan. Jadi, dengan dicampur pula persaingan kelapa sawit dari Indonesia, inilah keseluruhannya menyebabkan harganya turun. Diharapkan ia akan meningkat apabila keadaan-keadaan di Eropah dan Amerika menempuhi zaman musim sejuk.

Bercakap tadi tentang minta subsidi minyak dan elektrik yang telah dikatakan oleh wakil dari Sibu, ini adalah bidangkuasa Kerajaan Negeri, tidak di bawah Kementerian Perusahaan Utama.

Tuan Pengerusi, menyentuh tentang apa yang telah diperkatakan oleh Ahli Yang Berhormat dari Batang Lupar, inginlah saya mengatakan bahawa banyak perkara yang telah diperkatakan oleh Yang Berhormat ini adalah menyentuh tentang hal dalam bidang Kementerian Pertanian dan Kementerian Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah, terutama tentang subsidi baja, subsidi benih dan sebagainya. Kementerian Perusahaan Utama hanya menitikberatkan tentang pemasaran dan penyelidikan. Dengan sebab itu, eloklah perkara ini dipanjangkan ke Kementerian Tanah

dan Kemajuan Wilayah dan Kementerian Pertanian, dan saya sendiri akan menolong Yang Berhormat untuk menyampaikan hasrat-hasrat tersebut.

Tentang mewujudkan industri memproses getah dalam negeri, ini sudah menjadi idaman Kerajaan dan Kerajaan telah pun memberi bermacam-macam insentif kepada pihak-pihak yang ingin memproses getah ini untuk dijadikan barangan sebelum dieksport.

Bercakap sedikit tentang apa yang telah diperkatakan oleh Ahli Yang Berhormat daripada Kepong, latihan dan pelajaran, perlulah diingatkan bahawa Kementerian ini mempunyai beberapa badan penyelidikan seperti penyelidikan getah, penyelidikan kayu-kayan, penyelidikan kelapa sawit, tembakau dan sebagainya. Dalam satu-satu badan penyelidikan, untuk mendapat kekesanan yang maksima berkehendakkan pakar-pakar yang mempunyai pengalaman dan juga mempunyai pelajaran yang cukup. Dengan sebab itu, peruntukan seperti itu adalah diperlukan sangat untuk melatih kakitangan kita agar penghasilan daripada penyelidikan itu dapat mencapai tahap yang maksimanya.

Tentang pemasaran getah yang telah diperkatakan oleh Yang Berhormat tersebut yang katakan bahawa sudah lapuk dan sebagainya, adalah senang untuk bercakap perkara ini lapuk, perkara ini tidak elok dan sebagainya, tetapi saya belum mendengar satu ayat pun daripada Yang Berhormat tersebut, apakah jalan yang tidak lapuk untuk mengganti benda yang lapuk yang telah diperkatakan oleh Yang Berhormat itu. Tidak sebaris pun ayat telah diperkatakan untuk mencadangkan satu sistem yang sungguh berkesan dalam hal pemasaran getah ini. Bagaimanapun, pihak Kementerian sentiasa dari masa

ke semasa cuba untuk meningkatkan hal pemasaran getah ini sehingga dapat kita mewujudkan satu rupa stok di luar negeri untuk memudahkan negara-negara seperti di Eropah untuk mendapatkan bekalan getah kita, kerana kita mempunyai stok khas di Yugoslavia.

Maka dengan itu, kita cuba pertingkatkan lagi, tetapi untuk menandingi negara-negara yang memberi kemudahan yang luar biasa seperti kredit selama 3 bulan dan faedah 6% itu tidak dapat kita lakukan, walhal negara-negara lain pun tidak dapat melakukan seperti mana yang telah dilakukan oleh negara-negara tersebut.

Jadi, Tuan Pengerusi, itulah sahaja yang dapat saya jelaskan dan lagi sekali saya mengucapkan ribuan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian dan kalau sekiranya ada perkara yang masih lagi ragu-ragu dan sangsi, silalah menulis secara ikhlas kepada Kementerian Perusahaan Utama untuk pihak kami menjawabnya. Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi: Ahli-ahli Yang Berhormat, masalahnya ialah bahawa wang sejumlah \$255,246,000 untuk maksud B.18 di bawah Kementerian Perusahaan Utama jadi sebahagian daripada Jadual hendaklah disetujui.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Wang sebanyak \$255,246,000 untuk maksud B.18 diperintahkan jadi sebahagian daripada Jadual.

Tuan Pengerusi: Masalahnya ialah bahawa perbelanjaan sebanyak \$61,248,020 yang disebutkan dalam maksud P.18 dalam Anggaran Pembangunan, 1986 hendaklah diluluskan.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Wang sebanyak \$61,248,020 untuk maksud P.18 diluluskan jadi sebahagian daripada Anggaran Pembangunan, 1986.

Maksud B. 19 (Jadual)—

Maksud P. 19 (Anggaran Pembangunan, 1986)—

Tuan Pengerusi: Ahli Yang Berhormat Kepala B.19 dan Kepala P.19 di bawah Kementerian Pertanian terbuka untuk dibahas.

6.24 ptg.

Tuan Ahmed Hambal bin Yeop Majlis (Parit): Tuan Pengerusi, saya bangun untuk memberikan sokongan kepada peruntukan yang diberikan kepada Kementerian Pertanian iaitu di mukasurat 85. Saya ingin menyentuh maksud B.19, Butiran 22 iaitu Parit dan Taliair.

Tuan Pengerusi, sebelum itu saya hendak sentuh Butiran 2 iaitu Pertanian. Tuan Pengerusi, sebagaimana yang kita tahu bahawa sektor pertanian adalah merupakan satu lapangan ataupun satu perkara yang amat penting dalam negara kita iaitu menjadi sebagai matapencarian utama kepada penduduk-penduduk dalam negara kita. Dan apabila kita menyebut berkenaan pertanian, maka sudah tentulah pandangan kita akan beralih ke kawasan luar bandar di mana di sanalah terdapatnya sektor pertanian yang berjalan dan diusahakan oleh kebanyakan penduduk-penduduk luar bandar.

Kebanyakan para-para petani yang menjalankan usaha-usaha pertanian di luar bandar ini, sebagaimana yang kita telah bincangkan dengan panjang lebar dalam perbincangan umum dahulu, kebanyakan kita mengatakan mereka

ini adalah di dalam tahap kemiskinan ataupun di bawah garis kemiskinan iaitu kebanyakan mereka itu mengharapkan banyak bantuan daripada Kerajaan untuk memajukan lapangan pertanian mereka, lapangan penghidupan mereka itu di kawasan pertanian.

Jadi satu daripada perkara yang penting yang dihadapi oleh petani-petani yang kebanyakannya bekerja di sawah-sawah padi, mereka sentiasa berhadapan dengan masalah parit dan taliair. Itulah sebabnya saya ingin menyentuh Butiran 2.2 iaitu Parit dan Taliair.

Jadi peruntukan yang diberikan sebanyak \$12,775,399 untuk projek Parit dan Taliair melalui Kementerian Pertanian bagi tahun 1986, saya berharap di dalam melaksanakan projek itu, kita hendaklah mengkaji, meneliti serta melihat benar-benar akan masalah yang dihadapi oleh petani-petani apabila mereka turun ke sawah apabila mereka memulakan bidang pertanian atau memulakan kerja-kerja sawah selalu menghadapi masalah kekurangan bekalan air.

Saya berikan suatu contoh di kawasan saya, di kawasan Parlimen Parit, dalam tahun 1985 ini, banyak kawasan-kawasan sawah yang diusahakan tidak mendapat bekalan air yang cukup. Baru-baru ini saya bersama-sama dengan Ahli Dewan Undangan Negeri telah pun merancang satu kawasan persawahan padi berbentuk koperasi iaitu yang dinamakan Koperasi Sadang-Ketio di Parit, seluas lebih kurang 2,000 ekar iaitu selama ini kawasan Sadang-Ketio ini telah terbiar, kawasan sawah yang terbiar yang tidak dapat diusahakan oleh tuan-tuan tanah oleh kerana tidak mendapat bekalan air walaupun satu saluran parit dan taliair telah pun dibina beberapa tahun yang lalu melalui kawasan persawahan ini, tetapi malangnya parit

dan taliair itu tidak dapat membekalkan air ke kawasan tersebut.

Jadi tanah-tanah itu telah terbiar beberapa tahun. Pada tahun ini diusahakan dengan secara koperasi iaitu tuan-tuan tanah, petani-petani membuat persetujuan menubuhkan koperasi dan meminta kerjasama daripada Jabatan-jabatan Kerajaan dan juga wakil-wakil rakyat untuk mengusahakan tanah pertanian tersebut. Dan setelah pihak pemaju iaitu secara koperasi tadi dan ada pihak pemaju yang sanggup mengeluarkan perbelanjaan hampir setengah juta ringgit telah dilaburkan di kawasan tersebut, tetapi apabila sampai ketika untuk ditanam padi, bekalan air dimasukkan oleh Jabatan Parit dan Taliair, tetapi sayangnya air tersebut tidak dapat sampai ke tanah pertanian yang saya sebutkan tadi.

Sudah sampailah masa petani-petani itu hendak memulakan usaha tersebut, air tak sampai, maka perbelanjaan yang telah dikeluarkan hampir setengah juta ringgit itu membazir begitu sahaja. Jadi saya inginlah menyeru kepada Kementerian Pertanian khasnya Jabatan Parit dan Taliair, mengapakah saluran air ataupun parit dan taliair yang dibina dengan harga berjuta-juta ringgit tidak dapat membekalkan air ke sawah padi itu?

Tuan Pengerusi: Ahli Yang Berhormat, masa sudah cukup, boleh sambung besok.

Tuan Ahmed Hambal bin Yeop Majlis: Terima kasih, saya akan sambung besok.

Majlis Mesyuarat bersidang semula.

Tuan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, Mesyuarat ditangguhkan sehingga jam 2.30 petang besok.

Dewan ditangguhkan pada jam 6.30 petang.